

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VERSLO IR MEDIJŲ MOKYKLA (BUSINESS AND MEDIA
SCHOOL (BMS))

IVETA JANKUTĖ

(KOMUNIKACIJOS IR KŪRYBINIŲ TECHNOLOGIJŲ
STUDIJŲ PROGRAMA)

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS
DISKURSAS VAKARŲ IR RYTŲ
KONTEKSTE: ASMENYBĖS POVEIKIS

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas – prof. dr. Gintaras Aleknonis

Vilnius, 2016

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

BUSINESS AND MEDIA SCHOOL

IVETA JANKUTĖ

(COMMUNICATION AND CREATIVE INDUSTRIES STUDY
PROGRAMME)

**LITHUANIAN MEDIA DISCOURSE IN
THE CONTEXT OF WEST AND EAST:
IMPACT OF PERSONALITY**

Master Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Gintaras Aleknonis

Vilnius, 2016

SANTRAUKA

Šiame magistriniame darbe tiriamas žiniasklaidos diskursas trijuose svarbiausiuose Lietuvos interneto naujienų portaluose, kurie įvardijami kaip didžiausi – „Delfi.lt“, „15 min.lt“ ir „Lrytas.lt“. Norima išsiaiškinti kaip stipriai yra veikiami diskurso Angelos Merkel ir Vladimiro Putino asmenybių įvaizdžiai. Tam pasiekti, pirmiausia buvo reikalinga apžvelgti kas tai yra diskurso ir kritiškojo diskurso analizės, kokie struktūriniai elementai, kaip galia gali būti įprasminama diskurse. Antrojoje darbo dalyje aptariama asmenybės samprata ir jos svarba visuomenei. Paskutiniuojuose darbo dalyje buvo atlikta diskurso analizė, kuri atskleidė kokia linkme yra formuojami A. Merkel ir V. Putino asmenybių įvaizdžiai, bei kokią politinę kultūrą Lietuvos žiniasklaida linkusi pavaizduoti visuomenei – rytų ar vakarų. Apibendrinus teorinės ir analizės darbo dalies rezultatus, pateikiamos darbo išvados.

Reikšmingi žodžiai: diskursas, žiniasklaida, asmenybė, interneto portalas, kultūra, politinė kryptis.

SUMMARY

This master thesis studied the media discourse in three major Lithuanian internet news portals, which are referred to as the greatest – Delfi.lt, 15min.lt and Lrytas.lt. The main idea is to figure out how much is exposed discourse Angela Merkel and Vladimir Putin images of their personalities. To achieve this, it was first necessary to review what it is discourse and discipline within discourse analysis, what structural elements, as power can be given meaning discourse. The second part deals with the concept of personality and its importance to society. The last part of the work was carried out in discourse analysis, which revealed what direction are formed Angela Merkel and Vladimir Putin images of their personalities, and what the political culture of Lithuanian media tends to portray to the public – east or west. Summarizing the theoretical and analytical part of the work results and presents the conclusions.

Keywords: discourse, media, personality, web portal, culture, political direction.

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
ĮVADAS.....	6
1. DISKURSAS IR DISKURSO ANALIZĖ.....	9
1.1. Diskurso samprata.....	9
1.2. Diskurso struktūriniai elementai.....	12
1.3. Diskurso analizė žiniasklaidoje.....	13
1.4. Galios įprasminimo problema.....	16
1.5. Kitiškoji diskurso analizė.....	19
2. ASMENYBĖS POVEIKIS VIEŠAJAM DISKURSUI.....	22
3. LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS KURIAMAS DISKURSAS.....	25
3.1. Tyrimo metodologija.....	25
3.2. Interneto naujienų tinklalapių kuriamo diskurso analizė.....	26
3.2.1. Delfi.lt tinklalapis – vis dar geltonesnis.....	26
3.2.1.1. Angela Merkel eros pabaiga.....	26
3.2.1.2. Vladimiras Putinas geriausias vadovas.....	35
3.2.2. 15min.lt tinklalapis linksta prie vakarų.....	43
3.2.2.1. Angela Merkel ES gelbėtoja.....	43
3.2.2.2. Nenuspėjamas vadovas – Vladimiras Putinas.....	48
3.2.3. Lrytas.lt tinklalapis vakarietiškos kultūros dalis.....	55
3.2.3.1. Angela Merkel ES lyderė.....	55
3.2.3.2. Vladimiras Putinas – diktatorius.....	62
3.3. Tyrimo rezultatų apibendrinimas.....	69
IŠVADOS.....	71
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	73

TYRIMO ŠALTINIŲ SĄRAŠAS.....	74
------------------------------	----

ĮVADAS

Tikriausiai galima teigti, jog pasaulyje, o kartu ir Europoje šiuo metu vyrauja ne viena problema. Nuolat eskaluojama apie visuotinio klimato kaitą, apie galbūt jaučiamą vėl – ekonominį nuosmukį, šalia šių – prisijungia, dar viena problema, kuri Europai ypač opi. Europiečius, šiuo metu neramina jaučiama didelė karinės jėgos grėsmė iš Rytų, tai yra iš Rusijos. Matant, kaip buvo aneksuotas Krymas ir kaip toliau vykdomi kariniai veiksmai Ukrainoje, neretai susidaro įspūdis, kad galime sulaukti ir daugiau karinio pobūdžio veiksmų, todėl šiais laikais priemonės konfliktams sukelti – būna ne tik karinės jėgos demonstravimas, bet ir informacijos srautų valdymas sau palankia puse. Šiais moderniais dvidešimt pirmo amžiaus laikais, didelę įtaką gali padaryti žiniasklaida ir ne visada tam tikros informacijos skleidimas ar nuomonės formavimas yra nurodomas, kaip teigiamas veiksnys. Todėl neretai pati žiniasklaida gali tapti įrankiu, kieno nors rankose – propagandai skleisti.

Vienos iš svarbiausių dabartinių politinių asmenybių Europoje galima įvardyti Vokietijos kanclerę Angelą Merkel ir Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną, apie kuriuos rašomi straipsniai užima didžiąją internetinės spaudos dalį. Svarbiausia išlieka tai, kad visuomenė susidarydama vienokią ar kitokią nuomonę apie tam tikrą viešą žmogų, įspūdį susidaro būtent iš žiniasklaidos pateikiamo asmenybės portreto, kuris neretai skiriasi nuo tikrojo, kadangi yra formuojamas dirbtinai arba šiek tiek pakoreguojamas. Todėl, jei Rusijos prezidentas yra įvardijamas kaip agresorius, kuris yra linkęs naudoti karinę jėgą, tikslams pasiekti, o Vokietijos kanclerė Vakarietiškos kultūros gynėja, dar nereiškia, kad ši vieša nuomonė, kuri tampa ir atskirų individų nuomonė, nėra dirbtinai suformuota žurnalistų ir yra tik žiniasklaidos diskursas.

Temos aktualumas. Dabartiniai laikai neįsivaizduojami be žiniasklaidos priemonių, tačiau gaila, kad žmonija būdama tokioje aukštųjų technologijų eroje vis dar naudoja karinę jėgą, o valstybių vadovai dar puoselėja mintį perbraižyti Europos žemėlapi. Todėl, kaip yra vaizduojamos pagrindinių šalių vadovų asmenybės, tai yra Angelos Merkel ir Vladimiro Putino, koks jų įvaizdis yra formuojamas žiniasklaidos erdvėje – pačių žurnalistų, dabar yra labai aktualus. Kai Rusija atima jėga dalį teritorijos iš Ukrainos, padeda Sirijos valdžiai bombarduoti civilius Alepe, kursto politinę nesantaiką pačioje Europos Sąjungoje, taip Rusijos prezidentas siekia parodyti savo karinę jėgą. Tuo tarpu, kita svarbi politinės arenos veikėja Vokietijos kanclerė, atrodo, beprarandanti palaikymą ne tik savo šalyje, bet ir kitų Europos Sąjungos narių, dėl savo pabėgėlių iš Sirijos politikos, taip atverdama duris ne tik nuo karo bėgantiems žmonėms, bet ir džihadistams, kurie jau prisiėmė atsakomybę už ne vieną teroristinį išpuolį Europoje. O paprastas žmogus, nesidomintis pernelyg politikos aktualijomis, savo nuomonę suformuoja remdamasis žiniasklaidos priemonėmis, kurios ne visada, remiasi tik tikrais faktais, bet pakreipia ir suformuoja

įvairia linkme tam tikrų asmenybių įvaizdžius, kurie nebūtinai yra teisingi. Todėl, kai pasaulis gyvena – šiandien sunkiai suprantamais įvykiais, kai vis dar naudojama karinė jėga, analizavimas kaip interneto naujienų portalai formuoja svarbių žmonių asmenybes yra be galo aktualus procesas, nes priešingai nei anuomet, dabar egzistuoja ir informacinis karas.

Darbo naujumas. Galima teigti, jog šie besibaigiantys metai buvo ypač svarbūs dviem politinėms figūroms, tai Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui ir Vokietijos kanclerei Angelai Merkel, pastarieji savo įtakos zonas bandė plėsti skirtingais būdais. Tačiau, nei vienam iš jų sėkmingai to padaryti nepavyko. Vienas į pagalbą pasitelkė karinę jėgą ir propagandą, kuri vėliau atnešė skaudžias visai šaliai ekonomines sankcijas, o kitas bandė prasistumti sau kelią nepopuliariais politiniais sprendimais, bet liko labiausiai kritikuojamu asmeniu per pastaruosius 10 metų Vokietijoje. Todėl visuomenės palaikymas tiek savo šalyje, tiek ir bendrai Europos mastu yra svarbus niuansas šalies lyderiui, o kada kalba eina apie vienus iš svarbiausių pasaulio valstybių vadovus, be žiniasklaidos priemonių apsieiti nepavyksta. Šis magistro baigiamasis darbas šiandien dienai yra ypač aktualus, kadangi nagrinėja dviejų ryškių politikos asmenybių įvaizdžius, pagal svarbiausius ir naujausius pasaulį sukėtusius įvykius, kurie automatiškai tampa ir žiniasklaidos diskursais, kurie minėtąsias asmenybes vaizduoja ir visuomenei pateikia savo sukurtu įvaizdžiu. Tiek Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, kuris jėga aneksavo Krymo pusiasalį iš Ukrainos, teikia karinę pagalbą Sirijos režimui ir taip prisideda prie civilių žudymo, bandė sukiršinti Europos Sąjungos šalis – nares ir ypač kišosi į Didžiosios Britanijos vykdytą referendumą dėl „Brexit“, ir pabėgėlių krizę, kuri užplūdo Europą, galiausiai savo viešais svarstymais apie savo dalyvavimo galimybes sekančiuose prezidento rinkimuose buvo ir vis dar yra viena iš populiariausių temų interneto naujienų tinklapiuose. Tiek analogiškai – Vokietijos kanclerė Angela Merkel kuri tais pačiais aspektais, tik kitoje barikados pusėje buvo paskirta, kaip viena iš derybininkių sprendžiant Ukrainos ir Rusijos karinį konfliktą, buvusi viena iš pagrindinių svarbių politikų, kurie palaikė Europos Sąjungos vykdytas ir dar tebevykdomas ekonomines sankcijas Rusijai dėl karinių veiksmų Ukrainoje ir Sirijoje, deleguota būtų atsakinga už sklandų Didžiosios Britanijos išėjimą iš Bendrijos, drąsiausiai ir aršiausiai gynusi ir dar tebeįsivertinti savo plačiai kritikuotą aplinkinių, pabėgėlių iš Sirijos – migrantų politiką ir galiausiai svarstanti galimybę dalyvauti artėjančiuose vyriausybės rinkimuose, kurių sėkminga baigtis garantuotų dar vienai kadencijai kanclerės postą. Ypatingai svarbu pabrėžti, kadangi ši tema yra nauja ir kitaip sakant dar tebeįsivertinti, todėl rasti mokslinių straipsnių yra sudėtinga, tačiau naujienų portalai šios tematikos straipsniais tiesiog mirga. Šio darbo pagrindinis tikslas yra žiniasklaidos diskurso analizė – kaip svarbiausi Lietuvoje interneto naujienų portalai įvardinami, kaip didžiausi – Delfi.lt, 15 min.lt ir Lrytas.lt kuria Vladimiro Putino ir Angelos Merkel asmenybės įvaizdžius. Šio tikslo siekiama dvejopai: teorinėje dalyje aiškinamasi kaip veikia žiniasklaidos ir kritiškoji diskurso analizė, kokie yra diskurso

struktūriniai elementai, analizuojama, kaip galia yra įprasminama diskurse, kokia yra asmenybės svarba visuomenėje; tiriamojoje dalyje analizuojama kaip trys didžiausi Lietuvos interneto naujienų portalai kuria žiniasklaidos diskursus, kokius pateikia visuomenei V. Putino ir A. Merkel asmenybės įvaizdžius.

Problema. Koks yra interneto naujienų tinklalapių daromas poveikis viešajam diskursui.

Tyrimo objektas. V. Putino ir A. Merkel asmenybės įvaizdžiai, kuriuos suformuoja interneto naujienų tinklalapiai.

Šio darbo tikslas. Išanalizuoti, koks yra formuojamas diskursas interneto naujienų tinklalapiuose, kaip tai atsispindi V. Putino ir A. Merkel asmenybių įvaizdžiuose.

Tikslui pasiekti iškelti šie uždaviniai:

- 1) Išsiaiškinti kaip veikia diskurso analizė ir kokie pagrindiniai jos struktūriniai elementai;
- 2) Apibūdinti asmenybės sampratą ir kaip jos skirtingas pavaizdavimas veikia visuomenę;
- 3) Išanalizuoti kokie yra sukurti minėtųjų asmenybių įvaizdžiai, juos palyginti tarpusavyje, remiantis nurodytais žiniasklaidos diskursais;
- 4) Išanalizuoti kokia politine kryptimi eina minėtieji Lietuvos naujienų portalai, į kokią kultūrą Rytų ar Vakarų orientuojasi.

Tyrimų metodai:

- Mokslinės literatūros analizė;
- Diskurso analizė – kokybinė (žiniasklaidos diskurso analizė) trijų didžiausių šalies interneto naujienų portalų „Delfi.lt“, „15min.lt“ ir „Lrytas.lt“ straipsnių analizė;
- Lyginamoji analizė;
- Apibendrinimo metodas;

Darbo struktūra. Darbą sudaro trys pagrindinės dalys. Pirmojoje darbo dalyje aptariama kas tai yra diskurso ir kritiškojo diskurso analizės, kokie jos struktūriniai elementai, kaip galia gali būti įprasminama diskurse. Antrojoje dalyje aptariama asmenybės samprata ir jos svarba visuomenei. Paskutinioji darbo dalis yra kokybinis tyrimas, kuriuo bandyta išsiaiškinti kokia linkme yra formuojami V. Putino ir A. Merkel asmenybių įvaizdžiai, kartu analizuojama, kokią politinę kultūrą žiniasklaida linkusi pavaizduoti visuomenei – rytų ar vakarų.

1. DISKURSAS IR DISKURSO ANALIZĖ

1.1. Diskurso samprata

Sociologijos moksle, diskurso analizės metodologija buvo pradėta naudoti jau XX a. 7-ajame dešimtmetyje, kai visų dėmesys buvo kreipiamas į kasdieniniame gyvenime esančią socialinę sąveiką bei kitus smulkius - to meto, socialinės realybės aspektus. Tuo laikotarpiu, didelis dėmesys buvo telkiamas monologiniams diskurso žanrams: tekstams, istorijoms, o netrukus analizės objektais tapo kasdieniai pokalbiai, bei kitokių socialinės sąveikos formų dialogai. Analizuojant pačią kalbą, yra matoma, kad ji gali reikštis skirtingomis formomis, pavyzdžiui: tai gali būti įtikinimas, prašymas, grasinimas ar reikalavimas, bei daugelis kitų išraiškos formų. O pačios išraiškos formos yra keleriopos, jos gali būti – rašytinė, sakytinė ar rodomoji. Tačiau kalbos naudojimas, neretai būna selektyviai orientuotas, nes juo norima sukurti ar paveikti auditorijos požiūrį, pakeisti ar netgi suformuoti jos nuomonę, nuostatas, veiksmus. Norint tirti kalbos išraiškas, tam puikiai tinka diskurso analizė, kurios pagalba galima pateikti sisteminių kalbos išraiškų rėmus ir kryptis (Telešienė, 2006:5). „Diskursas“ kasdienėje kalboje neretai vartojamas kaip „diskusijos“ sinonimas ar tiesiog šnekėjimo, kalbėjimo būdas (Kress, 1985, iš Telešienės, 2006:2).

Analizuojant patį žodį „Diskursas“ (pranc. *discours*) reiškia kalbą ar jos tipą, lingvistinis apibrėžimas nurodo reikšmę: sudarytas pagal tam tikrą sistemą arba išplėstas minties apie kurį nors dalyką išreiškimas (Tarptautinių žodžių žodynas, 1985). Socialiniuose moksluose žodis „Diskursas“ yra akcentuojamas kaip socialinis veiksmas, todėl parašytas ar išsakytas tekstas tikrai neužima svarbiausios vietos. Didelis dėmesys yra skiriamas veikėjams, kurie yra lyg kūrėjai ar žinios nešėjai, kadangi patys kuria, perduoda ar interpretuoja, nes yra veikiami socialinio ar istorinio konteksto. A.Telešienė, savo straipsnyje „Kritiškosios diskurso analizės taikymas“ nurodo dvi „diskurso“ apibrėžimo perspektyvas. Pagal pirmąją, „diskursas suvokiamas kaip tam tikra subkultūra arba kaip ypatingos interakcijos arena, kur socialiniai veikėjai įvairiomis formomis artikuliuoja savo idėjas, vertybes bei požiūrius“. Todėl tyrėjai, kurie vadovaujasi šia samprata, savo tyrimo objektais pasirenka savitus marksizmo, individualizmo, seksizmo, aplinkosaugos, rasistinius ar feminizmo diskursus. Antroji perspektyva, „apibrėžia kaip tai, kas yra pasakyta ar parašyta socialinių veikėjų“. Šioje perspektyvoje, didžiausias dėmesys yra skiriamas kalbėjimui, kadangi tai traktuojama kaip priemonė socialiniam žmonių gyvenimui įprasminti, tokio tipo diskursas yra analizuojamas kaip socialinio proceso vyksmas. Sociologijos moksle diskursas gali būti suvokiamas ir kaip komunikacinio veiksmo procesas. Šiam veiksmui atlikti būdinga ši materialinė išraiška, kaip tekstas, kuris turi šias sudėtines dalis kaip rašytiniai ir sakytiniai simboliai, garsai ir gestai. Visais šiais veiksmy elementais veikėjai gali varijuoti, jungti komunikacijos procese. Tokiu atveju diskurso

analizė nurodoma kaip „metodologija, įgalinanti komunikacinio procesų bei tekstų kaip šių procesų rezultatų analizę“ (Chimombo, 1998, iš Telešienės, 2005:3).

Diskursas gali būti skirstomas pagal išraiškos formą, tai yra į pokalbių formą arba rašytinių tekstų analizę. Remiantis pirmuoju variantu visas dėmesys nukrypsta į vidinį tekstą, todėl analizei yra svarbūs semiotikos ir lingvistikos komponentai. Tuo tarpu, rašytinių tekstų analizė didelį dėmesį skiria tekstų produkcijai ir veiksniams, būtent kurie ir nulemia minėtąjį diskursą. A.Telešienės pranešime (2006) nurodoma, kad diskursai yra klasifikuojami pagal šiuos kriterijus: tematiką, sektorių, laikiškumą, paplitimą vietos prasme, diskursą artikuliuojančius dalyvius ir kt. Diskursas gali būti dvejopas: vienalytis arba daugiasluoksnis. Pirmuoju atveju, tai reiškia apimantis vieną aiškiai įvardijamą temą, kitaip tariant, dažniau turintis ar apčiuopiantis vieną problemą, todėl vadinamas probleminiu, šis terminas sutinkamas ganėtinai dažniau. Kalbant apie daugiasluoksnį diskursą, tai jis vaizduojamas platus, apibendrinantis arba jungiantis daugelį temų ar problemų, dažnai tai būna pasaulėžiūros, įvertinant pačią minėtąją pasaulėžiūrą, normatyvines ar vertybines pažiūras.

Dar diskursai gali būti klasifikuojami vietos prasme: lokalūs, regioniniai, nacionaliniai, globaliniai. Taip pat, jie gali būti išskirstomi pagal dalyvaujančias individų grupes, pavyzdžiui, kaip politikų, ekonomistų, sociologų, antropologų, istorikų, aplinkosaugos ir daugelį kitų diskursų. Tačiau, gali būti išskiriami bendrieji ar visuomeniniai arba kitaip sakant viešieji diskursai, kurie yra greta specializuotų, tų kurie analizuojami tik tam tikrose moksluose ar srityse, ar esančių specifinėse veiklos sferose, bet jie išsiskiria tuo, kad į juos gali būti įtraukiamos kelios ar daugiau socialinių grupių iš skirtingų mokslo ar veiklos sferų (Telešienė, 2006:3). Diskursų procesai vyksta skirtinguose socialiniuose laukuose: politikoje, žiniasklaidoje, moksle, versle, kasdieniame gyvenime, švietime. Todėl pagal diskurso vyksmo lauką, diskursai gali būti skirstomi: politinius, akademinus, pilietinius. Tokie išsireiškimai, kaip „laukai“ sociologijoje dažnai vadinami veiklos sferomis arba visuomenės sektoriais. Socialiniai veikėjai pagal veiklos sferas yra skirstomi į veikiančius biurokratinėje, ekonominėje, pilietinėje, akademinėje sferose. Visos šios sferos yra įvardijamos, kaip formuojančios nevienodus tikslus, idealus arba, netgi skirtingas organizacines formas. Todėl šių grupių įvardijamos vertybės kryptingai gali įtakoti narių elgesio normas, nuostatas, netgi kasdienį elgesį (Telešienė, 2006: 4).

Teun A Van Dijk – diskurso analizės profesorius, kuris parašė ne vieną straipsnį ar mokslinę publikaciją diskurso analizės ir jo funkcijų tema. Jo nuomone, kalbos diskurso sąsajų analizavimas sociologijoje yra labai svarbus momentas, kadangi pats analizavimas vyksta tiek socialiniu, tiek ir politiniu kontekstu. Todėl tokio tyrimo metu kalba yra įvardijama kaip socialinis veiksmas, o ne tik verbalinis objektas ar simbolis. Jei pažvelgsime giliau, atrasime, kad sociologijoje analizuojami įvairūs aspektai, apibūdinantys sąveikas tarp skirtingų elementų: kontrolė, normos, dominavimas, vaidmenys,

pozicijos. Šaltinių įvairovė, kalbant apie duomenis, gali būti labai skirtinga, pavyzdžiui: skirtingų formų pokalbiai – darbo interviu metu, teismo posėdžio svarstymo metu, prezidentinių debatų metu, gydytojo vizito metu, informacija pateikimo spaudoje ar televizijos laidų kūrimo metu. Todėl, ypač svarbu, kaip ta informacija yra pateikiama, kalbant apie demografiją ir skirtingas suvokimo normas, kurios yra susijusios retorikos naudojimu, pačiu pateiktos informacijos ar specifinių duomenų stiliumi, galiausiai gramatikos taisyklėmis ar stiliumi, žodynu. Būtent todėl, diskursas analizuojamas kaip savyje užkoduojantis tam tikrus kognityvinius ar socialinius faktus, o ne kaip savitiksliis objektas (Van Dijk 1980).

Teun A Van Dijk (1980) šalia minėtųjų aprašomosios lingvistinės ir diskurso funkcionalistinės analizės nurodo dar vieną diskurso analizės tradiciją – interpretacinę, dažnai dar vadinama hermeneutinė tekstų interpretacija. Ši interpretacinė tekstų analizė ilgą laikotarpį buvo taikoma, tik teisėje, istorijoje ir literatūroje, o bene pagrindinis šios analizės akcentas buvo subjektyvus diskurso medžiagos interpretavimas. Todėl tokio tipo diskurso analizėje svarbiausiu tampa pats interpretuotojas, kitaip sakant, pačio asmens patirtis, o taip pat ir jo išreiškiamas empatijos jausmas interpretuojamam objektui. Šiuolaikinėje sociologijoje, šis interpretacinis požiūris yra būdingas, todėl dažnai sutinkamas šioje erdvėje. Teun A Van Dijk (1980) nurodo, kad kalbant apie diskurso analizę, turime atkreipti dėmesį ir į sintaksinius, ir morfologinius derinius, kadangi jie atlieka svarbų vaidmenį, tačiau, pačiai šių derinių analizei svarbūs yra prieš tai tekste esantys sakiniai, kitaip įvardijama, kaip kontekstas, ir žinoma, pats autorius, jo išreiškiamas požiūris, rašymo ir kalbėjimo stilius, bei manieras. Analizuojant pačius sakinius, tai yra jų struktūrą, negalime jų suprasti kaip „gramatinių ar negramatinių“, todėl, kad jais yra perduodama informacija skaitytojui ir tai reikalauja atskirų įžvalgų. Taip pat, gali būti išskiriamos struktūros ir superstruktūros – kontekste, jos turi didelės įtakos kai norima tą kontekstą analizuoti kaip vienalytį ar daugialypį diskursą. Autorius pabrėžia, kad yra svarbu suformuluoti diskurso analizę kaip tyrimo uždavinius, nes analizuodami kontekstą, matome, kad ne visi pokalbiai, tiksliau sakant jų forma, kuri gali būti tiek rašytinė, tiek ir sakytinė informacija, yra pateikiami vienodame kontekste.

Analizuodamas diskurso analizę, autorius išskiria pagrindinę mintį, kad ji iš esmės yra būdinga galima sakyti visoms mokslo disciplinoms. Kalbant konkrečiai apie sociologinę diskurso analizę, tai ji bene labiausiai gali būti siejama su socialine psichologija, kadangi jos atliekama diskurso analizė turi bendrą bruožą, jog tiek sociologiniam, tiek ir psichologiniam diskursui didelę įtaką daro žmonių atmintis, tai yra jų suvokimas, kas jiems atrodo reikšmingiausia, galiausiai, kas jiems kelia didžiausia kognityvinę svarbą. Todėl Teun A Van Dijk (1985) nurodo, kad egzistuoja faktas, kuris autoriaus teigimu, susideda iš šių reikšminių struktūrų: „atsitikimas“, „veiksmas“, „procesas“ ir „būsena“. Taip pat, pats faktas yra priklausomas nuo dalyvių, kurie yra lokalizuojami, aiškiau tariant, jie gali būti laike arba erdvėje.

Galiausiai, autorius, kuris yra diskurso analizės tyrėjas norėjo perteikti tai, kad jo nurodomi kognityviniai faktoriai, kaip antai pažiūros, elgesys, nuomonės ir t.t. gali būti nulemti tiesiog socialinio žinojimo, o iš jo ir kyla diskursas.

1.2. Diskurso struktūriniai elementai

Diskursas gali būti apibrėžiamas keleriopai, pirmuoju atveju – kaip kalba ar kalbėjimas, kuris išsiskiria tam tikromis savybėmis, antruoju atveju – pažyminti tam tikras sritis kaip, kad mokslo šakos ar socialinės veiklos, pastarasis apibrėžimas yra siauresnis (Marcinkevičienė, 2008:15). Analizuojant kalbotyrą, joje yra išskiriamos tarpusavyje susijusios, bet turinčios skirtingas prasmes teksto ir diskurso sąvokos. Tekstas gali būti vadinamas – diskurso proceso rezultatu. Pats diskursas nėra vien tik paviršutiniška kalbos analizė, jo tikslas yra paaiškinti, susieti ir įvardinti kontekstą su kalbiniu lygmeniu, kuris gali slypėti už tam tikrų kalbos prasmų. Tokia fizinė forma kaip laikraščio straipsnis, televizijos programa yra tekstas, tačiau gali būti suvokiamas ir kaip „prasmingas skaitytojo ir turinio susitikimo rezultatas“ (Fiske iš McQuail, 2005:385). Apibendrintai, galima sakyti, jog tekstų kūrimo dalimi gali būti laikomi – teksto interpretavimas ir jo prasmų suvokimas, tuo tarpu jei kalbame apie žurnalistinį diskursą, tai jo kūrimo dalimi yra laikomi: žiūrovai, skaitytojai, portalų lankytojai.

Kalbant apie internetinius naujienų portalus, tai diskursas juose vis dar remiasi tekstu, o pati žiniasklaida - internete ir spaudoje turi bendrumų, kurie yra matomi straipsnių analizuojamoje struktūroje. Analizuojant pačią struktūrą tekste, dažniausiai nurodomi straipsnyje aptinkami akcentai ar elementai, kurie iš karto išsiskiria iš viso teksto. Išskiriami šie pagrindiniai elementai, kurių pagalba yra ieškoma plano akcentų interneto portalų straipsniuose (Marcinkevičienė, 2008:177):

1. Antraštė – joje pateikiama svarbiausia informacija;
2. Atskirų teksto dalių, skyrelių pavadinimai;
3. Ataka arba vedinukas – straipsnio pradžioje pateikiama reziumuota svarbiausia informacija;
4. Įkirta – didesniu šriftu ar kitaip iš bendro teksto išskirta citata.

Tokia tekstinė informacija (struktūriniai elementai) yra lengvai pastebima, todėl tai yra didelis paskatinimas skaitytojui - perskaityti visą tekstą. Analizuojant pačią antraštę, galima pabrėžti, kad dažniausiai ji būna iškalbinga, o taip pat iš jos gali būti matoma, kokia yra žiniasklaidos priemonės politika. Kalbant apie bulvarinę žiniasklaidą, derėtų pabrėžti, kad reikšmingos, emocionalios antraštės yra ypač svarbios, kadangi jos indikuoja patį siekį visomis išgalėmis atkreipti skaitytojo dėmesį. Kalbant apie interneto naujienų portalų analizavimą (pirmo plano elementų), tai pirmiausia dėmesys atkreipiamas

į jų formą ir pateikimo dažnį, o taip pat ką tai reiškia bendram diskurso analizės internete įspūdžiui. Anot R. Marcinkevičienės (2008:98) kalbant apie tekstų žiniasklaidoje klasifikavimą yra nurodomos šios žanrų pagrindinės rūšys:

1. Informaciniai – šiais tekstais siekiama informuoti, pranešti apie naujienas objektyviai, remiantis sausa, poteksčių neturinčia kalba; šiai kategorijai priklauso žinutės (trumpiausi bei dažniausiai pasitaikantys tekstai), reportažai, ataskaitos, interviu, korespondencijos ir t.t.
2. Vertinamieji – šioje tekstų žanrų grupėje išreiškiamos subjektyvios nuomonės, požiūriai, siekiama paveikti ar įtikinti skaitytoją, remiantis pateikiamais vertinimais ir dažnai siekiant juos pagrįsti, dėl ko ši kategorija artima analitiniams žanrams; vertinamieji tekstai – komentarai, redakciniai straipsniai, skaitytojų laišakai ir t.t.
3. Analitiniai – jų paskirtis yra aiškinti, sisteminti, apibendrinti ir vertinti; analitinių tekstų pagrindinis elementas yra telkiamasis ties konkrečia problema, atidus jos nagrinėjimas, argumentuotas mėginimas ją spręsti; šiai kategorijai priskiriami straipsniai (ne bendrąja prasme, o labiau analitinio pobūdžio tekstai), žurnalistiniai tyrimai, apžvalgos, recenzijos.
4. Meniniai/pramoginiai – publicistiniais (komentuojančiais, interpretuojančiais) ir meninės kūrybos bruožais pasižymintys tekstai, pavyzdžiui, esė, publicistinės apybraižos;
5. Tarnybiniai/informaciniai – trumpi, informacinio pobūdžio skelbimai, taip pat horoskopai, reklaminiai straipsniai, nekrologai ir t.t.

Kadangi vyrauja daug įvairių diskursų, todėl pasitikėti žanrinėmis klasifikacijomis gali būti problematiška, dėl pačių diskursų naudojimo kombinacijų esančių žiniasklaidoje. Anot R. Marcinkevičienės (2008:193) jie retai pasitaiko grynuoju pavidalu.

Apibendrinant diskursą internete, galime vertinti kaip šioje srityje vartojamą kalbą, kurią žurnalistai naudoja naujienų portaluose straipsnių kūrimui, parenkant antraštes tekstams, bei pasirenkant mano aukščiau minėtus žanrus. Diskursas internete yra labiausiai veikiamas vieno elemento, tai yra teksto. Lyginant internetą ir spaudą, pirmajame keičiasi įprastas išsidėstymas, kuris būdingas spaudai, atsiranda sąsajos su kitais tinklapio elementais, todėl žurnalistų požiūris ir pati teksto reikšmė taip pat keičiasi.

1.3. Diskurso analizė žiniasklaidoje

Šių dienų pasaulis, tai didelis mechanizmas, kurio vienas iš sraigtelių yra žiniasklaida. Žiniasklaida yra neatsiejama dalis visų mūsų gyvenime, be jos žmonija sunkiai suvokia šiandieninį pasaulį. Viena iš žiniasklaidos esminių sudedamųjų dalių yra komunikacija. Teun A Van Dijk (1980) teigimu, pati

komunikacija ir jos priemonės, gali būti prilyginamos nešėjo ar skleidėjo funkcijai, kadangi būtent masinė komunikacija neša labai svarbias žinutes pasauliui, tuo pačiu įpareigojā žiniasklaidā daryti didelę įtaką visuomenei, prikaustyti jos dėmesį ir netgi gali formuoti nuomones, bei įsitikinimus, požiūri.

Apskritai pati diskurso analizė teikia prioritetus tam tikros rūšies egzistuojantiems metodams ir esamoms technikoms. Kalbant apie patį metodą, tai ypač dažnai dominuoja – interpretacijos, tai kokybinės analizės metodas, kuris kartu gali būti naudojamas su sintaksinės ar lingvistinės analizės metodais. Tuo tarpu, kiekybiniai analizės metodai taikomi daug rečiau (Morkevičius, 2005). Analizuojant kiekybinę ir kokybinę tyrimų metodologijas, galima išskirti esminį skirtumą, tai yra rodiklis, kuris yra svarbus pasirinkto reiškinių matavimui. Todėl analizuojant jas atskirai, kiekybinei metodologijai svarbiausia yra apčiuopiami rodikliai ir jų paskaičiavimai, o kokybinei metodologijai – priešingai, ji analizuoja tokius rodiklius, kurių negalime išmatuoti, tačiau abi metodologijos gali turėti tam tikrų sąsajų tarpusavyje. Pavyzdžiui, atliekant kiekybinį tyrimą yra matuojama, kiek kartų buvo paminėtas objektas, kuris yra kokybinės analizės vienetas, todėl matome, kad kiekybinio turinio analizės vienas pirmųjų žingsnių yra būtent kokybinis. Vėliau, darbo eigoje – tyrėjas pats nusprendžia ar turi reikšmės kokybiniai aspektai ar neturi, kad tai suprastų, analizuoja, o labai dažnai juos netgi apjungia (Morkevičius, 2005). Norint atlikti žiniasklaidos diskurso analizę, reikėtų nurodyti svarbiausias šios analizės egzistuojančias dimensijas. Anot A. Telešienės (2006) yra išskiriamos šios dimensijos:

1. Turinį: dėmesio objektas, tema ar klausimas, objektą aprašantys ir vertinantys teiginiai;
2. Diskurso dalyvius bei diskurso kontekstą (dažnai diskurso dalyviai analizuojami kaip konteksto dalis).

Analizuojant pirmąją nurodytą dimensiją – diskurso turinį, galima sakyti, kad ji apima skirtingus teiginius apie pagrindinį dėmesio objektą, turinys nusakomas per temas, kurios gali būti arba yra rutuliojamos diskursyviuose tekstuose. Teun A van Dijk nusako temas, kaip „semantines makrostruktūras“, kylančias iš semantinių mikrostruktūrų (Teun A van Dijk, 2001:102). Jei norime sužinoti apie ką yra diskursas, tai šiuo atveju labai pasitarnauja – temos, kadangi jos organizuoja patį diskurso vyksmą ir gali suteikti svarbiausią informaciją apie diskursą. Temos nusako, į ką būtent orientuojasi kalbėtojai, organizacijos, grupės. Jos gali būti nurodomos tekstų pavadinimuose, išvadose, antraštėse, santraukose ar tematiniuose sakiniuose. Atlikus šių leksinių vienetų analizę, tyrėjas gali nurodyti pagrindinę diskurso temą ar temas, kitaip tariant, tam tikrus makro-teiginius. Kalbant apie turinį, svarbu, kokie yra vartojami žodžiai jame, o taip pat, kokios suteikiamos reikšmės pavartotiems žodžiams. Kalbėtojai ar rašytojai suteikdami reikšmes, vadovaujasi savo nuostatomis ar požiūriais, kitaip tariant, skirtingomis mentalinėmis struktūromis, todėl dėka jų, geriausiai atspindi diskurso dalyvių požiūrius, kurie palaipsniui besiorganizuoja į pasaulėžiūras.

Kontekstas diskurso analizėje gali būti suprantamas ar aiškinamas skirtingai, t.y. dvejopai. Pavyzdžiui, iš vienos pusės kontekstas gali būti aiškinamas kaip tam tikros kultūrinės, politinės ar istorinės struktūros, kuriose, būtent šis diskursas gali ir plėtotis. Iš kitos pusės, kontekstas gali būti diskurso vyksmo sfera, situacija, veiksmo aplinka arba dalyviai bei santykiai tarp jų. Todėl šie kontekstų skirtumai ir yra pagrindinis indikatorius, kuris paaiškina nevienodą tos pačios kalbos vartojimą skirtingose situacijose, galima šį procesą aiškinti kaip įsiterpimą kontekstų į tam tikrų skirtingų požiūrių konstravimą. Apskritai kalbant apie konteksto įtaką pačiam diskurso turiniui, tiksliausiai tai nusako – toks pavyzdys: „ką mes sakom, kaip sakome priklauso nuo to, kas kalba, su kuo kalba, kada ir kur kalba, kokių tikslu kalba“ (Teun A van Dijk, 2001:108).

Anot A. Telešienės, kuri savo straipsnyje, remdamasi S. Titsher (2000) nurodo keturis svarbius argumentus, kurie parodo didelę diskurso analizės naudą socialiniams mokslams (Telešienė, 2006:17):

1. Teorinis argumentas – socialinės struktūros, pavyzdžiui, klasiniai santykiai dialektiškai sąveikauja su socialinėmis veiklomis, o diskursas yra viena socialinės veiklos formų.
2. Metodologinis argumentas nurodo į vis dažnesnį tekstų kaip socialinės informacijos šaltinių naudojimą socialiniuose tyrimuose.
3. Istorinis argumentas teigia, jog tekstai yra puikūs socialinių pokyčių indikatoriai – tekstuose atspindi identiteto ir žinojimo struktūrų rekonstrukcijos, diskursas parodo socialinių santykių pokyčius.
4. Ketvirtasis argumentas yra politinis ir susijęs su kritiškąja diskurso analizės pakraipa: tekstai yra socialinės kontrolės ir galios išraiškos priemonė, tad tekstų analizė tampa svarbia sociologinės analizės dalimi.

Autorė savo straipsnyje aprašo rekomendaciją, kuri anot jos, gali padėti nuspręsti ar diskurso analizės metodas yra pats tinkamiausias tyrimui atlikti. Naudoti diskurso analizę tinkam šiais atvejais: (Telešienė, 2006)

1. Norima atsekti, ką apie tam tikrą dėmesio objektą sako skirtingi socialiniai veikėjai, kaip jų pasisakymai yra įgalinti bei apriboti esamos sociokultūrinės sąrangos, bei – kaip pasisakymai, kalba įtakoja esamą socialinę realybę;
2. Informacijos šaltinis yra pasikartojantys komunikaciniai veiksmai (sakytinis ar rašytinis) vykstantys tam tikromis aplinkybėmis;
3. Norima sistemiškai aprėpti visumą duotoje kultūroje egzistuojančių požiūrių į kokį nors dalyką ir nenorite tų požiūrių provokuoti ar įtakoti išankstiniu moksliniu žinojimu.

Analizuojant sferas, kuriose turinio analizės metodas taikomas dažniausiai, galime išskirti bene didžiausią – žiniasklaidą. Galbūt todėl, kad šiuolaikinėje visuomenėje, masinė komunikacija yra neatsiejama jos dalis, kartu su dideliu kiekių įvairių formų simbolinių formų, kurios yra labai svarbios ir

reikalingos daugeliui tyrimų atlikti. Juo labiau, šiuolaikinė visuomenė, savo gyvenimo neįsivaizduoja be televizijos, spaudos, radijo, akivaizdu, kad visuomenės dėmesys yra skiriamas didelis šioms sferoms, todėl plačiausiai turinio analizė yra naudojama žiniasklaidos diskursui tyrinėti. Pagrindiniai vyraujantys diskursai žiniasklaidoje yra šie: socialinis, politinis ir ideologinis.

1.4. Galios įprasminimo problema

Galia – tai svarbus reiškinys ne tik pasaulyje, žmonių gyvenime ar politikoje, bet ir yra vienas iš svarbiausių kritiškojo diskurso analizės uždavinių. Kitaip tariant, labai svarbu nustatyti socialinės galios ir diskurso santykius. Pirmiausia tokios analizės turėtų paaiškinti kaip yra piktnaudžiaujama ir įgalinama galia, taipogi, legitimuojama per kalbą ar tekstą, tokius piktnaudžiavimo atvejus dažniausiai galime aptikti valstybinėse institucijose ar didelėse grupėse. Svarbiausia tai, kad kritinė analizė gali nurodyti viešojo diskurso tikslus, interesus, būtent komunikacijoje, taip pat yra įgalinta nustatyti tam tikrus dominavimo aspektus kaip antai sociokultūrinį, ekonominį ar politinį. Anot R.Carmen (1996), kuri savo knygoje – remdamasi autoriais Wrong (1979), Lukes (1986), bei Clegg (1989) nurodo septynias galimybes kaip galia gali reikštis per diskursą:

1. Galia, kuri yra traktuojama kaip pasiekimas, aptinkama santykiuose tarp įvairių socialinių grupių ar organizacijų. Pabrėžiama – socialiniu požiūriu vyraujanti galia, o ne individuali vaizduojama galia.
2. Pagrindiniai terminai, kuriais išreiškiama socialinė galia: „kontrolė“, „kontroliuojami veiksmai“ organizacijų ar grupių, kurių pagalba norima paveikti kitą grupę ar netgi ją kontroliuoti, jos veiksmus, todėl to pasiekti bandoma darant didelę įtaką grupių požiūriams, ideologijoms, mažinant jų įtakos zonas, bei apribojant jų veiksmų laisvę.
3. Institucijų ar tam tikrų specifinių grupių galia gali būti nurodoma skirtingomis imtimis. Taigi, tokios didelės grupės kaip žiniasklaida, švietimas, teisė, politika, įvairios verslo organizacijos ar asociacijos turi savo elitus, kurie su jiemis priskirta galia gali kontroliuoti kitas visuomenes grupes.
4. Dominavimas suprantamas kaip turėjimas tam tikros socialinės galios, bei piktnaudžiavimas ja.
5. Galia yra akcentuojama kaip privilegija, turėti prieigą prie socialinių resursų kaip turtas, statusas, darbas, prie komunikacijos, viešojo diskurso ir galimybė jais disponuoti.
6. Dominavimas ir socialinė galia dažnai yra įteisinti ir organizuoti, nepaisant to, kad buvo priimti siekiant gauti efektyvesnės kontrolės.
7. Dominavimas yra įvardijamas kaip absoliutus ar kartais laipsniškas, tačiau kartu sulaukiantis pasipriešinimo iš kitų grupių, kurios yra taip pat dominuojančios.

Analizuodami galią, kartu didelį dėmesį skiriame kontrolei, už tokį požiūrį pasisako ir autorė Carmen. Ji nurodo, kad galia gali būti traktuojama įvairiapusiškai, pavyzdžiui: fizine forma, skirtingų grupių laisvės ribojimas, o didžiausias tikslas paveikti mintis, vertybes ir pažiūras. Praktiškai tai galima padaryti, naudojant tam tikrą formą, kuri leidžia priartėti, prieiti prie tikslinės auditorijos, taip pat, stengtis kontroliuoti viešojoje komunikacijoje ir viešajame diskurse nurodomas reikšmes. Dominuojančios grupės ir jų nariai stengiasi daugelį aspektų pateikti kita, labiau sau tinkama linkme, pavyzdžiui pranešimus, rezultatus, požiūrius, normas ir įvairaus pobūdžio žinias. Kadangi dažnu atveju mūsų visuomenėje fizinės galios išraiška yra netoleruotina, todėl ji yra pakeičiama lengvesne forma, tarkime įvairiomis sankcijomis, naujos tvarkos kūrimu, tam tikrais ribojimais. Apie visus aukščiau išvardintus būdus Teun A Van Dijk (1990) teigia, kad yra daromas manipuliavimas arba norima paveikti likusias grupes. Be abejonės, visa auditorija, kuria sudaro tiek klausytojai, tiek ir skaitytojai nori gauti ir priešingas nuomones, iš kurių eigoje susiformuoja alternatyvos, iš kurių vėliau galima rinktis. Bet derėtų nepamiršti, kad šių abiejų pusių siekiai iš principo yra vienodi – jie siekia įbrukti savo pažiūras kitoms grupėms, bei tokiu principu užvaldyti daugumą. Tačiau neretai susiduria su problema, kadangi visi turi nevienodas galimybes, vienu būna didesnės, kitų – priešingai mažesnės, todėl, noras pasinaudoti žiniasklaidos pagalba, ne visada įkandamas. O tikrasis dominavimas yra tada, kai yra įmanoma pateikti savo nuomonę taip, kad kitų grupių argumentai negali lygintis ar turėti vienodą galią. Tokiu atveju ir yra formuojamas viešasis diskursas.

Žiniasklaida yra įvardijama kaip vienas iš galingiausių diskursų, nors yra ir daugiau diskursų, kurie gali reguliuoti ir kurti, dėlioti visuomenės žinojimą, tačiau žiniasklaida yra pajėgiausias konstruktas. Kalbant apie pačią diskurso analizę, svarbus yra M. Foucault ir jo žinojimo, bei galios sąvokos. Todėl naudojantis diskurso analize yra atrandami ypatumai ar santykis tarp socialinės realybės arba tarp galios ir žinojimo. M. Foucault nurodo, kad kalba tampa kodu, tai reiškia, jog ji nebėra universali ar visiems suprantama. Pats kodas reiškia, kaip galios struktūrų ir santykių apibrėžimas visuomenėje. O pačioje visuomenėje, neišvengsime socialinių santykių, kurių metu ir yra kuriamos kalbos kodų reikšmės, tai yra įvardijama kaip natūralus procesas, kuris žinoma priklauso nuo pačios aplinkos ir paties konteksto. Mūsų visuomenėje galia ir dominavimas yra aprašomi įstatymuose ir todėl kai kurios grupės „legaliai“ įgauna imunitetą, ir gali dominuoti ir rodyti galią prieš kitas grupes (Foucault, 1979). Tačiau, nieko keista, kad galioja tokie kanonai visuomenėje, jau nuo seniausių laikų, kaip, kad Romos imperija, buvo išskiriamos grupės, dar kitaip elitai, kurie turėjo jiems paskirtą galią valdyti minias, tokių grupių nariai buvo dominuojančios asmenybės, kurios dėka jiems suteiktos galios, turėjo įvesti visuomenėje tvarką ir ją palaikyti. Tačiau, evoliucionuojant žmogui ir pačiai visuomenei, galia tapo daugiau kaip įrankis tam tikros valios ar požiūrio, kitų grupių atžvilgiu – primetimas. Pavyzdžiui politinės galios ar ekonominės,

rasistinių ar netgi religinių vertybių primetimas. Grįžtant prie pačios galios esmės, pamirštame, kad pati ji neatsirado iš niekur, žmogus yra tas kūrėjas, kurio pagalba galia yra perduodama per įvairias institucijas, žiniasklaidą, o dabar ypač veiksmingu keliu – socialiniais tinklais. M. Foucault pagrindinis siekis išanalizuoti dominavimo elementus pasitelkiant tam tikras socialines praktikas, kurios padeda atskleisti aukščiausią tašką, kada galia pasidaro tikrai efektyvi ir geba pasiekti savo aukščiausią formą – galimybė paveikti mintis, socialinius veiksmus, elgesį. Todėl anot autoriaus, galia gali reikštis tik tada, kada yra formuojamas požiūris ir turima informacijos, kuri vėliau virsta žiniomis. Jis įvardija, kad esančios žinios, jų pobūdis ar visuma tikrai nereiškia, jog atitinka tikrąją, neginčijamą tiesą ar pati pasaulį. Žmonija suvokdama tokį reiškinį nori didinti savo žinių kiekį, todėl per diskursą dominuojančios grupės gali savo tiesą perteikti. Galia suteikia žmonėms galimybę būti objektais ir subjektais (Foucault, 1980). M. Foucault kalbėdamas apie kalbinio diskurso galios aspektą teigia, kad ten kur gali būti išreiškiamą galia, tai ji yra neatsiejama nuo pasipriešinimo, nes kitu atveju nematysime dominavimo, kuris pasireiškia skirtingomis reikšmėmis ir interesų svarba.

Jei socialinė grupė ar jos nariai nori dominuoti, pirmiausia, jie turi turėti įranki, kurio pagalbą pasiektu tikslą. Kalba yra svarbiausias dominavimo ir galios įrankis. Todėl kalba gali būti ne tik kaip kalbinė išraiška, bet taip pat, gali būti nurodoma kaip kūno kalba. Kūno kalbos vaizdavimas gali būti nurodomas kaip elgesys, būdas, kuris gali būti išreiškiamas rūbais ar kitokios prekės, nei dauguma vartojimu. Puikus dominavimo pavyzdys, kai jis yra išreiškiamas kūno kalba – mados ikonos, kurios diktuoja madą. Taigi kalba tampa elementu, kuri vienus priverčia paklusti, o kitiems suteikia galią dominuoti. Neretai, galia gali būti perduodama iš kartos į kartą, šiam tikslui pasiekti gali būti pasitelkiamas socializacijos procesas. Prancūzų sociologas Pierre Bourdieu aiškina, kad socializacijos procese svarbiausia yra polinkių, pažiūrų, įpratimų formavimas, kadangi tai yra tas sukauptas kapitalas, kuris yra perduodamas kitai kartai. Perduodant jau sukauptą „bagažą“ dominuojanti klasė automatiškai tokia pačia padaro ir gavėją, tačiau kalbama tik apie kultūrinį palikimą ir tik retais atvejais užtenka šio elemento, ir ekonominei galiai padidinti. Taip pat, autorius pamini kompetenciją, kitaip dar ją vadina įtvirtintu kultūriniu kapitalu, kuris turi ryšį su darbo vieta, ją aiškina taip: tam tikras išsilavinimas ar jo pagrindai suteikia galimybę prieiti prie geresnių darbo vietų. Todėl diplomo ar sertifikato svarba yra didelė, ji patvirtina, kad asmuo turi specifinius gebėjimus, taip suteikdama žmogui socialinę kompetenciją, kuri jį iškelia aukščiau kitų. Bourdieu sugretina kultūrinį kapitalą ir kompetencijas kaip neatskiriamus elementus. Jis argumentuoja, kad asmenys save iškelia aukščiau kitų tada, kai turi techninius ar simbolinius įgūdžius. Motyvuodami, kad tie įgūdžiai yra reikalingi apskritai arba reikalingi tam tikrai specifinei sričiai.

Taigi, galime sakyti, jog kalbą ir jos vartojimą gali nulemti daugiau nei vienas aspektas: vertybės, požiūriai, bet ir galios, kurių išraiška yra leidimas ar draudimas ką nors sakyti, rašyti. O galia gali būti pateikiama visokia forma, net ir fizine, esmė, kad tikslas visada išlieka tas pats: paveikti skirtingų grupių mintis, vertybes ir pažiūras. Galiausiai, kaip ir visame kame gyvenime neišvengsime skirtingo kalbos supratimo. Juo labiau, kai patys būdami visuomenės dalimi, socialinių santykiu kasdienybėje kuriame kalbos kodų reikšmes. Nors tai traktuojama, kaip natūralus nūdienos procesas.

1.5. Kritiškoji diskurso analizė

XX a. 6-asis ir 7-asis dešimtmečiai yra laikomi ideologinio diskurso analizės socialinės disciplinos moksluose pradžia, kurią įtakojo tuo metu prasidėję politiniai ir ideologiniai judėjimai. Šių veiksmų įtakota, analizė plačiai taikoma politikos ir žiniasklaidos diskursams, analizuojami valstybinių institucijų ar verslo sektoriaus konteksto tekstai. Teun A van Dijk (1985) aiškina, kad labai svarbus aspektas yra paties tyrėjo atsakomybė t.y. pasirenkant, bei analizuojant tam tikrą socialinę problemą. Todėl ideologinio diskurso analizės paskirtį autorius aiškina dvejopai: pirmiausia, leidžia suformuluoti esamo diskurso kritika, bei alternatyvas; galiausiai, ji pajėgi įgalinti komunikacijos ir verbalinės interakcijos formų ir mechanizmo analizę. Pagrindinis ideologinės diskurso analizės tikslas atskleisti užkoduotus interesų ar klasinius konfliktus, ideologijas ar jėgos santykius diskurse. XX a. 9 dešimtmetyje atsirado kritiškasis diskurso analizės pavadinimas, kuris pakeitė prieš tai buvusį – ideologinį.

Pagrindinis skirtumas tarp diskurso ir kritiškosios diskurso analizių yra šie: pirmuoju atveju leidžia išryškinti kasdienę socialinių problemų raišką per komunikaciją ir socialinę sąveiką; antruoju atveju – pirminis interesas yra platesnės socialinės problemos. Tokio diskurso tiriamieji bruožai yra šie: t.y. jie suprantami kaip didesnės problemos – nelygybės, rasinės ar etninės diskriminacijos, seksizmo ir kitų simptomai ar fragmentiškos iliustracijos. Anot A. Telešienės (2005) šio diskurso pagalba galima tyrinėti šių problemų ideologines formuluotes, komunikacinę reprodukciją, susijusius socialinių ir politinių sprendimų priėmimo procesus, institucinį bei privatų problemų reprezentavimą (įstatymuose, žiniasklaidoje, neformaliuose kasdiniuose pokalbiuose ir pan.). Šiems tyrimams atlikti gali būti naudojami skirtingi duomenų analizės metodai: dokumentų analizės, biografinių tekstų kiekybinė ir kokybinė analizės, kokybinės atvejo studijos, giluminiai ar struktūrizuoti interviu ir pan. Komunikacinės aplinkos, kuriose kritiškoji diskurso analizė teikia didelį dėmesį yra šios: politikos, žiniasklaidos, institucijų ir kitos aplinkos. Rašytinis ir sakytinis diskursai yra apibendrinami kaip socialinė praktika. Todėl kritiškojo diskurso analizei - kontekstas yra laikomas būtinu, kadangi yra pagrindinis objektas,

diskursas yra konstruojamas ar interpretuojamas tam tikrame kontekste. A. Telešienė (2006) remdamasi R. Wodak (1996) išskyrė šiuos kritiškojo diskurso analizės principus:

1. Kritiškoji diskurso analizė pirmiausiai suinteresuota socialinių problemų analize. Ji nesidomi kalba ar jos naudojimu, o greičiau – socialiniu ir kultūriniu procesų atspindžiais kalboje. Visgi lingvistinių kategorijų įtraukimas į analizę pripažįstamas būtinu. (Meyer, 2001)
2. Visuomenė ir kultūra suprantamos kaip dialektiškai susijusios su diskursu: visuomenė ir kultūra apsprendžia diskurso formas, raišką, bet tuo pačiu yra atkuriamos ir keičiamos diskurso. Kiekvienas kalbos panaudojimo atvejis atgamina arba transformuoja visuomenę bei kultūrą.
3. Kalba gali būti naudojama kryptingai bei selektyviai. Tad reikia analizuoti skirtingus tekstų pateikimus, interpretacijas, suvokimus.
4. Diskursai esti istoriniai, tad gali būti suprasti tik santykyje su jų kontekstais. Diskursai ne tik yra įtakoti tam tikrų kultūrų, ideologijų bei istorijos – jie taip pat yra susiję ir su kitais diskursais. M. Meyer (2001:15) taip pat teigia „visi diskursai yra istoriniai ir todėl gali būti suprasti tik nurodant į jų kontekstą“ (Telešienė, 2006:9).
5. Diskurso analizė yra interpretacinė ir aiškinamoji. Siekiama sisteminės ryšių tarp teksto ir jo socialinių sąlygų, ideologijų bei galios santykių analizės. Interpretacijos visuomet dinamiškos ir atviros naujai informacijai bei naujiems kontekstams.
6. Diskursas yra tam tikra socialinio elgesio forma. Kritiškoji diskurso analizė turi būti suprantama kaip socialinė mokslinė disciplina aiškiai išdėstanti savo socialinius interesus ir siekianti savo atradimus pritaikyti praktiniuose klausimuose. Kritiškoji diskurso analizė dažnai tapatina save su politiškai motyvuotu tyrimu pasižyminčiu emancipacijos principu, kuomet tyrimu siekiama paveikti socialinius santykius ir socialine realybe.

Iš principo, galima sakyti, jog kritiškojo diskurso analizė yra subjektyvi ir ja nesiekama gauti socialinio neutralumo pozicijos. Pagrindinis šios analizės tikslas yra atskleisti kalbinius diskursus, kurių pagalba vienos grupės gali manipuliuoti kitomis grupėmis. Teksto autorių ar kalbėtojų sociokultūrinis pagrindas, jų interesai ir ideologija paprastai yra akcentuojama kritiškojoje diskurso analizėje (Telešienė, 2006). Tuo tarpu Titsher (2000) teigimu, kritinė diskurso analizė iš esmės yra surišta su socialinėmis problemomis ir yra pajėgi jas atspindėti. Diskursas yra socialinio elgesio išraiška, kuri yra nulemta dominavimo, galios santykio, galima sakyti, jog galia iš principo slypi diskurse. Galia dar gali būti interpretuojama kaip manipuliacija, kuri skiriasi nuo įtikinėjimo, kadangi įtikinėjimu visuomenė gali ir netikėti, o manipuliacija dažniausiai yra naudojama prieš jų valią. Kalbant apie pačią manipuliaciją, sunku apibrėžti kada diskursas tampa manipuliaciniu, net kai pats diskursas yra konkrečiai sukuriamas. Ar diskursas bus manipuliacinis priklauso nuo konteksto, kadangi tas pats diskursas, tuo pat metu, gali

būti ir minėtasis ir ne. Pagrindinė manipuliacinio diskurso savybė yra ta, kada jis yra laikomas nelegitimi. Sociologė D. Jurgelevičiūtė (2007:1-2) nurodo šiuos būdus, kaip identifikuoti manipuliacinį diskursą:

1. Kalbos analizė – kokias prasmes, žodyną įtvirtina; tai leidžia įvertinti jos (ne)legitimumą. Nelegitimus diskursas laikomas manipuliaciniu. Nelegitimumas kyla iš dominavimo (per lingvistinį dominavimą) ir/arba „piktnaudžiavimas“ (normų pažeidimo).
2. Kalbančiojo analizė – kas kalba (statusas), kokiais resursais disponuoja. Kalbėtojo galią lemia riboti resursai, kuriais jis disponuoja, autoritetas.
3. Auditorijos analizė – jos žinių ir turimų alternatyvių informacijos šaltinių. Manipuliavimas auditorijos įsitikinimais įvertinamas per diskurso poveikį auditorijai – kaip ji interpretuoja ir suvokia diskursą. Manipuliavimas auditorijos veiksmais priklauso nuo padaryto poveikio jos įsitikinimams.
4. Konteksto analizė – aplinka, kurioje vyksta kalbėjimas, tyrimas, ryšio tarp diskurso ir nediskursyvinių elementų socialiaame gyvenime pasikeitimo atskleidimas.

2. ASMENYBĖS POVEIKIS VIEŠAJAM DISKURSIUI

Asmenybė kaip tyrimo objektas, dažniausiai aptinkamas psichologijoje, tačiau ir kitos mokslo disciplinos plačiai domisi šiuo objektu. Kalbant apie pačią asmenybės sampratą nėra net vieningo apibrėžimo, kita vertus iš tos gausybės jau esamų, negalima atmesti nei vieno kaip netinkamo. Taip yra todėl, kad vieni autoriai siekia akcentuoti asmenybės santykį su aplinka, tuo tarpu kiti – asmenybės bruožų unikalumą, o galiausiai yra ir tokių, kurie teigia, kad tai yra psichinių procesų visuma.

1937 metais buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo kiek įmanoma įvairiapusiškiau apibrėžti asmenybės sampratą. Anot Z. Plužek (1996) manymu, G. Allport teigė, jog sukūrus tinkamą asmenybės apibrėžimą, būtų įmanoma rasti tokių vertybių tarp žmonių, kurios galėtų pagelbėti įtvirtinant žmonių tarpusavio ryšius ir tokiu būdu sugriauti tarpusavio priešišumą, taip pat gebėtų suvienyti skirtingas žmonių grupes. G. Allport tyrime buvo pateikta 50 skirtingų asmenybės apibrėžimų, kurie buvo suklasifikuoti pagal išorines apraiškas ir reikšmes teologijoje, teisėje, filosofijoje, sociologijoje, psichologijoje ir galiausiai pagal etimologiją. Šiame tyrime buvo išskirtos dvi svarbiausios teorinės kryptys, pagal tai, kaip autoriai vertina asmenybę tai yra viduje ir išorėje, kitaip dar vadinama substancijos arba kaukės teorijomis. B.Kuzmickas remdamasis G. Allport (1960) nurodo, jog asmenybė yra „substanciali, konkreti protinio, dvasinio gyvenimo vertybė, egzistuojanti griežtai unikaliomis, individualiomis formomis“ (Kuzmickas, 2001:33). Norėdamas detalizuoti G.Allport nuomonę, autorius nurodo, jog asmenybė yra „individualybė, išreiškiama dvasiškumo – sąmoningumo, mąstymo, jausmų, valios, vaizduotės formomis“ (Kuzminskas, 2001:33). Tokiai nuomonei pritaria kitas autorius A. Jacikevičius teigdamas, jog „asmenybė, kaip sudėtinga sistema, yra unikali, nepasikartojanti. Ji sudaro kiekvieno žmogaus apibrėžtumą ir skiria jį nuo kitų individų“ (Jacikevičius, 1994:116). Asmenybė gali būti apibūdinama kaip „savita individo psichinių struktūrų sistema./Be to, asmenybė, kaip sistema, yra vientisa, jos struktūriniai komponentai vienas kitą sąlygoja, vienas nuo kito priklauso ir sudaro nedalomą visumą“ (Jovaiša, 2009:30). Nors visi šie apibrėžimai skamba panašiai, tačiau kiekvienas turi tam tikrus skirtumus, o pastarieji papildo patį asmenybės vaizdą. Baigęs tyrimą G.Allport priėjo išvados, kad nėra vieno universalios asmenybės apibrėžimo, kuris tiktų visiems žmonėms, kadangi kiekvienas individas turi kažką savito, unikalaus, tuo visi žmonės kaip asmenybės ir skiriasi. Esant tokiai didelei asmenybių įvairovei, matome, kad tai nulemia ir didelį asmenybės teorijų pasirinkimą. „Kiekvienas žmogus yra kitoks, jo asmenybė yra vienintelė ir nepakartojama, tad sunku būtų rasti tokią teoriją, kuri galėtų paaiškinti visas galimas kiekvieno žmogaus problemas“ (Plužek, 1996:10). Kalbant apie patį asmenybės mokslinį tyrinėjimą yra pažymima, kad tai „siekis sistemingai suprasti ir paaiškinti žmogaus minčių, jausmų ir elgesio suderintumą, pasikartojamumą, patikimai aprašyti ir adekvačiai paaiškinti individualius

žmonių skirtumus“ (Perminas ir kt., 2004:8). Iš principo galima sakyti, kad asmenybės apibrėžimų yra tiek pat, kiek ir yra parašyta vadovėlių šia tema, o tai parodo daugelio autorių, tiek Lietuvos, tiek ir užsienio parašytos knygos šia tematika. Kadangi ir autorius yra asmenybė, o kiekviena asmenybė yra skirtinga, todėl ir jos apibrėžimus jie interpretuoja skirtingai.

Vis tik galima atrasti plačiausią asmenybės prasmę, kuri nurodo, jog kiekvienas individas, suvokiantis aplink jį esančią aplinką, o taip pat ir patį save, bei sugebantis kontroliuoti savo veiksmus yra asmenybė. Tačiau nesumaišykime, tai nėra asmenybės sąvokos apibrėžimas, tai daugiau pati sąvokos prasmė apibendrinant apskritai. Yra žinoma ir tai, jog kiekvienas žmogus yra asmenybė, nes „kiekvienam būdinga savimonė, savasis „aš“, laisva valia, savigarba ir orumas“ (Kuzmickas, 2001:36). Lygiai taip pat asmenybė gali būti: „kiekvienam būdinga savita mąstysena, jausena ir veikseną“ (Myers, 2008:730). Todėl yra aišku, kad pasaulį, aplinką, visuomenę, kitus individus, kiekvienas žmogus suvokia skirtingai, ir pagal jo elgesį, veiksmus galima susidaryti kiekvienos asmenybės skirtingą įvaizdį. Kaip jau buvo minėta anksčiau, asmenybė labiausiai analizuojama yra psichologijos moksle, todėl prie jau minėtų autorių apibrėžimų tinka ir psichologijos žodyne randamas apibrėžimas, kuris papildo jau aprašytus: „asmenybė – individo savitumas, reikšmingų, pastovių jo savybių (įgimtų ir įgytų) sistema, nusakanti jo vietą kurioje nors bendrijoje. Individas tampa asmenybe, kada jis aktyviai veikia ir reiškiasi kaip visybė, jungianti aplinkos pažinimą su išgyvenimais“ (Psichologijos žodynas, 1993:24). Šiam apibrėžimui antrina rusų psichologas O. Jelisejevas (2010) sakydamas, jog potenciali žmogaus asmenybė gali išryškėti tik tuo atveju, kai žmogus panaudoja savo gabumus visuomeniniame gyvenime ir svarbiausia šiuo poelgiu siekia suteikti teigiamas emocijas kitiems žmonėms, o tik po to sau. Iš esmės asmenybe yra tampama, o ne gimstama. Kai gimsta žmogus, jame slypi asmenybės potencialas, kuris dar vadinamas įgimtomis savybėmis, kaip jos atsiskleis, tai yra kokių pavidalu – priklauso nuo kūdikį supančios aplinkos ir šalia esančių kitų asmenybių, kurios įtakoja, kokios bus diegiamos vertybės vaikui, šis procesas kitaip dar vadinamomis įgytomis savybėmis. Galima šį procesą, tai yra asmenybės progresą, kada vaikui gimus, atsineštos jo savybės išryškėja, apibrėžti ir kitaip: „asmenybė – tai žmogus, pasiekęs pakankamai aukštą, fizinio, psichinio ir socialinio išsivystymo lygį, kuris leidžia jam elgtis neatsižvelgiant į tiesioginius poveikius ir situacija, vadovaujantis esminiais gyvenimo principais ir įsitikinimais“ (Lapė, Navikas, 2003:180). Aprašant asmenybės sampratą, svarbu paminėti apie išsivystymo lygį, kurį atskleidžia individo mąstysena, įgytų vertybių skleidimas, jausmai. Iš esmės asmenybė yra sudėtinga ir konceptuali samprata, kuri yra lyg saitas, kuris jungia individą apibrėžiančius aspektus: mintis, veiksmus, motyvaciją, emocijas, išgyvenimus, suvokimą ir pan. Kaip jau buvo minėta anksčiau, kiekvienas autorius aprašo skirtingai koks yra asmenybės apibrėžimas, kita vertus esminiai principai išlieka vienodi daugumoje apibrėžimų:

1. Pabrėžiama individualumo arba individualių skirtumų reikšmė, nes būtent šie bruožai ir savybės vieną žmogų išskiria iš visų kitų žmonių;
2. Asmenybė išlieka kaip hipotetinė struktūra, nes žmogaus elgesį organizuoja ir integruoja jo savita asmenybė;
3. Asmenybė charakterizuojama evoliuciniame kontekste, t.y. tyrinėjama kartu su individo gyvenimo istorija arba vystymosi perspektyvomis;
4. Asmenybė apibūdinama savybėmis, kurios yra sąlyginai pastovios, stabilios laike ir skirtingose situacijose (Perminas ir kt., 2004).

Šiame moksliniame darbe bus siekiama išanalizuoti asmenybių diskursus, kurie yra pateikti interneto portalų erdvėje, jų skirtumus ir atotrūkį vienas nuo kito (portalų) atžvilgiu nuo dabartinės tikrovės, kuri yra traktuojama mūsų nūdienos pasaulyje kaip kartais subjektyvi, kai kurių valstybių vadovų ar tarptautinių sąjungų išreškiamas požiūris apie darbe analizuojamas asmenybes.

3. LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS KURIAMAS DISKURSAS

3.1. Tyrimo metodologija

Šiuo moksliniu darbu norima išanalizuoti kaip veikia žiniasklaidos diskursas Lietuvos interneto naujienų portaluose ir kokius minėtųjų asmenybių įvaizdžius suformuoja žurnalistai. Problemai atskleisti, bus atliktas analitinis tyrimas. Analitinio tyrimo tikslas yra ne vien tik pavaizduoti kokie asmenybių įvaizdžiai yra suformuojami, bet ir atskleisti kokią politinę kultūrą, rytų ar vakarų, labiau palaiko žiniasklaidos priemonės, kurios pateikdamos vienokias ar kitokias išvalgas paveikia viešąją visuomenės nuomonę ar neretai tampa netyčiais propagandos skleidėjais. Šiam tyrimui atlikti bus pasirinktos dvi metodikos:

- Pirmajam tyrimo aspektui apžvelgti ir įvertinti (diskurso analizę ir kokie pagrindiniai jos struktūriniai elementai, kaip galia įprasminama diskurse ir kritiškąją diskurso analizę. O taip pat asmenybės sampratą ir svarbą visuomenei) išsiaiškinti bus naudojamas abstrakcijos metodas, kokybinis tyrimo metodas – mokslinės literatūros analizė. Bus analizuojami moksliniai straipsniai, publikacijos, metodinė literatūra ir kt.
- Antrajam tyrimo aspektui išanalizuoti (kokie yra sukurti minėtųjų asmenybių įvaizdžiai, juos palyginti tarpusavyje, remiantis nurodytais žiniasklaidos diskursais, bei kokia politine kryptimi eina minėtieji Lietuvos naujienų portalai, kokias kultūros sroves labiau palaiko Rytų ar Vakarų) parinktas kokybinis tyrimo metodas – žiniasklaidos diskurso analizė, t.y. interneto naujienų portalų publikuotų straipsnių analizė, apibendrinimo metodas ir lyginamoji analizė.

Žiniasklaidos diskurso analizei atlikti buvo pasirinkti trys didžiausi Lietuvoje interneto naujienų tinklalapiai: „Delfi.lt“, „15min.lt“ bei „Lrytas.lt“. Šie interneto naujienų tinklalapiai buvo pasirinkti todėl, kad jau ilgą laiką užima lyderiaujančių interneto portalų pozicijas, pateikdami naujausią kasdienę informaciją ir operatyviai ją atnaujinantys. Duomenų rinkimas buvo atliktas 2016 metų rugsėjo – lapkričio mėnesiais. Rinktos straipsnių publikacijos nuo 2016 06 01 iki 2016 10 20. To rezultate buvo surinkta 253 straipsniai.

Tyrimo procesas buvo vykdomas šiais etapais:

1. Kokybinis tyrimas:
 - a. Pasiruošimas tyrimui: tinkamų dokumentų, mokslinių straipsnių ir literatūros atsirinkimas.
 - b. Tyrimo vykdymas: dokumentų, mokslinių straipsnių ir literatūros analizavimas.
 - c. Tyrimo duomenų analizavimas: dokumentų interpretavimas.
2. Žiniasklaidos diskurso analizė:

- a. Pasiruošimas analizei: atsižvelgiant į prieš tai išanalizuotą medžiagą, atrenkami tinkantys interneto tinklalapiuose esantys straipsniai.
- b. Analizės vykdymas: pagal jau išanalizuotus struktūrinius diskurso elementus, analizuojama straipsnių struktūra, o pagal išgrynintus diskursus atliekama straipsnių analizė.
- c. Gautų analizės duomenų apibendrinimas: gauti duomenys palyginami tarpusavyje, tada rašomos išvados.

3.2. Interneto naujienų tinklalapių kuriamo diskurso analizė

Analizuojant paskutinius šimtą metų, Europa buvo ir vis dar traktuojama kaip rytų ir vakarų nesibaigianti tarpusavio nesantaika. Žemynas, kuris jau yra patyręs du pasaulinius karus, dabar ir vėl stovi ant karo slenksčio. Taigi istorija kartojasi, tik priemonės dabar kitos – modernesnės, nors agresija išlieka ta pati. Šiais laikais didesnis dėmesys yra skiriamas žiniasklaidai, kadangi tai puiki terpė informaciniam karui vyrauti ir tokiu būdu galima vieną ar kitą pusę paveikti ir patraukti į savo gretas, taip didinamas šalininkų skaičius. Šiame darbe bus tiriami Vladimiro Putinio ir Angelos Merkel asmenybės įvaizdžio diskursai internetiniuose žiniasklaidos portaluose. Analizė ir palyginimas bus atliekamas, tarpusavyje kaip šios asmenybės yra vaizduojamos Delfi.lt, 15min.lt ir lrytas.lt antrojo metų ketvirčio laikotarpio rėmuose šiuose naujienų portaluose. Analizė bus atliekama šiais diskursais:

1. Didžiosios Britanijos pasitraukimas iš ES ir lyderystė ES,
2. pabėgėlių migracija į ES ir karas Sirijoje,
3. karo kurstymas Ukrainoje ir sankcijos Rusijai dėl karo veiksmų Ukrainoje,
4. A.Merkel ir V.Putino galimybės dėl kitos kadencijos.

Trumpai apibendrinant, kodėl buvo pasirinktos šios politinės asmenybės – nes Rusijos prezidentas veda ir ruošia savo šalį karo link, o Vokietijos kanclerė yra viena iš pagrindinių veikėjų Europos sąjungoje, kuri siekia užtikrinti solidarų ir taikų senojo žemyno rytojų.

3.2.1. Delfi.lt tinklalapis – vis dar geltonesnis

3.2.1.1. Angela Merkel eros pabaiga

Vienas didžiausių internetinių žiniasklaidos portalų Lietuvoje – Delfi.lt politines aktualijas vaizduoja ganėtinai šališkai, tai yra mažai pagražindami ar pridėdami subjektyvaus konteksto, kuris neretai iškraipo

tikrąją informacijos esmę. Tačiau, iš kitos pusės atvaizduoja ir patys kuria diskursus, kurie dažnai performuoja politinių asmenybių kurtus įvaizdžius ir juos pateikia kiek kitaip: kartais išteisindami arba priešingai – sugadinant pradinį asmenybės įvaizdį.

Remiantis pirmuoju nurodytu diskursu **dėl Didžiosios Britanijos išstojimo iš Europos sąjungos**, Delfi portalas Vokietijos kanclerę Angelą Merkel, pirmiausiai, vaizduoja kaip asmenį, kuris „suvaidins centrinį vaidmenį derybose dėl „Brexit“. Ir nieko keista, nes ši politinė figūra jau ilgą laiką viešojoje erdvėje ir pačių vizitų metu išlaiko solidžios, diplomatinės asmenybės įvaizdį. Kaip sukalbama ir malonaus būdo moteris ji yra vaizduojama ir straipsniuose, pavyzdžiui britų premjerės atžvilgiu: „po pokalbio su A. Merkel britų premjerė vyks į Paryžių susitikti su Prancūzijos socialistų prezidentu Francois Hollande`u, su kuriuo jai bendrauti tikriausiai bus sunkiau nei su A. Merkel“ tai parodo, kad A. Merkel yra vadovė, kurios elgesys nesukelia streso ar kitaip sakant negatyvių emocijų, net ir sunkesnių ir svarbesnių diskusijų metu kitiems asmenims, tokiais atvejais ir yra matomas diplomato elgsenos sugebėjimas. Šioje situacijoje Vokietijos kanclerė išvelgia ir sau naudingų aspektų, kadangi visų derybų metu migracijos klausimas, taip pat bus keliamas, o ši tema šiuo metu yra ypač skausminga A. Merkel, nes jos vykdoma politika šiuo klausimu nesulaukė didelio Vokietijos gyventojų palaikymo, kaip ir didžioji dalis Europos sąjungos narių – valstybių. Tai parodė ir buvęs mitingas Bratislavoje, kai A. Merkel susitiko su kitais Europos sąjungos lyderiais dėl Didžiosios Britanijos ateities po referendumo, „keli šimtai protestuotojų, tarp kurių buvo ir antiislamiškų judėjimų narių, ketvirtadienį surengė protesto akciją miesto centre, reikšdami nepasitenkinimą A. Merkel ir jos perei vasarą priimtu sprendimu atverti ES duris pabėgėliams ir migrantams“. Pagal Europos sąjungos susitarimą, visos jos narės turi tam tikrą pabėgėlių kvotą, todėl Didžiosios Britanijos pasitraukimas yra ypač skausmingas ne tik ES, bet ir Vokietijai, nes tokiu atveju ant jos pečių krenta dar didesnis kiekis pabėgėlių, o taip pat ir galvos skausmas dėl jų apgyvendinimo ir išlaikymo. Panašu, kad pati Angela Merkel tampa savo vykdomos politikos įkaite, dėl savo noro apgyvendinti senąją žemyną naujais islamišką tikėjimą išpažįstančiais gyventojais, pasigesinimų į jos gyvybę atsiranda vis daugiau, taip ji vaizduojama kaip lengvas taikiny, kadangi užtenka vieno užpuoliko tokiam darbui gesintis įvykdyti, portalas pasakoja, kad „Čekijos policija pranešė ketvirtadienį Prahoje sulaikiusi vyrą, kuris mėgino savo juodu mercedesu taranuoti A. Merkel automobilių kortėžą, kai kanclerė iš oro uosto vyko į vyriausybės rūmus“. Nors incidentas buvo užfiksuotas kaip nesukėlęs grėsmės, tačiau pats faktas ir jo iškėlimas prieš skaitytoją, parodo norą pavaizduoti politikę kaip silpną ir turinčią daug didesnę, nei yra afišuojama opoziciją jos atžvilgiu. Tačiau grįžtant prie Europos sąjungos, vienos iš didžiausių turimų problemų, dėl vienos iš narių pasitraukimo, A. Merkel išreiškia savo poziciją, tuo pačiu požiūriu, tai yra „visi už vieną“ principu kaip ir pati Europos sąjunga. Tos pačios pozicijos laikosi ir NATO blokas, kurio narė yra ir Europos sąjunga,

todėl A. Merkel skambūs žodžiai yra publikuojami žiniasklaidoje ir ištransliuojami taip: „A. Merkel taip pat pastebėjo, kad ES suteikia savo narėms stiprų balsą pasaulyje, o atskirų šalių įtaka veikiausiai būtų mažesnė, jeigu jos nepriklausytų blokui“. Tokios kanclerės pozicijos viešinimas ją daro dvilype: iš vienos pusės ji vaizduojama stipri, nes turi užtikrintą užnugarį ES ir taip parodo, kad Didžioji Britanija daro klaidą, dėl savo išreikšto noro atsiskirti nuo sąjungos, tačiau iš kitos pusės tai lyg skęstančiojo šauksmas ir bandymas kapstytis į paviršių, nors baigtis akivaizdžiai aiški – taip vaizduojamas kanclerės silpnumas, nes ji tuo pačiu parodo, kad ji ir jos valstybė nėra tokia tvirta, kokia buvo vaizduojama anksčiau. Vokietijos vadovė laikosi stipriai įsikabinusi Europos sąjungos, nuolat pabrėždama šalių vienybę. Šią poziciją Delfi portalas, remdamasis minėtoju diskursu remiasi praktiškai kiekviename straipsnyje Brexit tema. Pirmiausia akį traukia pati antraštė, mat kiekvienoje iš jų galima pastebėti signalus, jog Didžioji Britanija jau yra vaizduojama kaip nebe „artimas draugas“ Europos sąjungai, aišku visą tai seka po skambios įžangos pirmųjų žodžių, kaip antai „A. Merkel“. Todėl šis požiūris yra gretinamas kartu su kanclere, tačiau juk nieko keisto, pati Angela Merkel šioje situacijoje atlieka svarbų vaidmenį apie kurį jau buvo kalbėta skyriaus pradžioje. Kaip derybininkė, „A. Merkel pabrėžė, kad Britanija liks svarbi Vokietijos – didžiausios Europos ekonomikos – partnerė, bet taip pat akcentavo, kad jos prieiga prie ES bendrosios rinkos priklauso nuo pagarbos pagrindiniams principams, tarp kurių yra ES piliečių judėjimo laisvė“. Žiniasklaidoje Vokietijos vadovė nuolat linksniuojama kaip pabėgėlių imigraciją skatinanti politikė, o Didžioji Britanija atvirksčiai – juk ir referendumo organizavimo pagrindinė priežastis buvo pabėgėlių imigracija į ES ir konkrečiai į jų šalį. Todėl būtent jau dėl tokios britų nuomonės, A. Merkel „draugais jų nebelaiko, tą pabrėždama žiniasklaida mirga tokiomis citatomis kaip „A. Merkel dar kartą išreiškė apgailėstą dėl to, kad britai nusprendė atsukti nugarą ES“. Iš čia kyla natūralus pastebėjimas, jog kanclerė vaizduojama, kaip nuskriausta ES lyderė, kartu su visa sąjunga, nes britai ne tik, kad nepadaeda tokiomis sunkiomis Europai minutėmis, bet ir atsuka jai nugarą. Nors pastaruoju metu Vokietijos lyderės portretas vaizduojamas iš silpnosios pusės, tačiau visuomenei prieinamos žiniasklaidos priemonės, ją stato šalia ES, kaip savaime suprantamą derinį, kuris negali būti atskiriamas, tai parodo toks skambus straipsnio sakiny: „vis dėlto esu tvirtai įsitikinusi, jog Europos sąjunga yra pakankamai tvirta, kad išgyventų šį posūkį“, - pridūrė A. Merkel.

Analizuojant pabėgėlių imigracijos problemą, derėtų išanalizuoti, kodėl ji atsirado apskritai. Karas – kaip maras, kuris naikina žmones ir apsunkina gyvenimą ne tik tiems, kurie nuo jo stengiasi pasislėpti, ir rasti saugų prieglobstį, bet kartu ir sukelia grėsmę tam pačiam „saugiam prieglobsčiui“. Žiniasklaidoje, karas Sirijoje yra plačiai aprašomas ir aptarinėjamas, kadangi jo didžiausia pasekmė yra dabartinė, nesuvaldoma pabėgėlių imigracija Europoje, o didžiausias skaudulys tenka Vokietijai. Kaip jau buvo minėta anksčiau, Brexit ir pabėgėlių imigracija yra neatskiriama elementai. Jei prieš tai analizuotame

diskurse A. Merkel buvo vaizduojama ne visiškai iš silpniausios pusės ar kitaip sakant negatyviai, tai kalbant apie **pabėgėlių iš Sirijos imigracija Europos sąjungoje** ir Vokietijoje spauda, o tiksliau Delfi portalas kanclerę vaizduoja kaip karį, likusį vieną mūšio lauke. Šia tema apskritai A. Merkel susilaukia labai daug kritikos dėl savo vykdomos imigracijos politikos. Jai yra prikišama, jog imigrantai iš Sirijos yra lyg rykštė Europai, kadangi didžioji dauguma jų yra ekonominiai imigrantai, o ne vargšai žmonės norintys pabėgti nuo karo, taip pat dar egzistuoja trečioji grupė, kuri atstovauja nusikalstamą veiklą, tai yra teroristai, kuriems šiuo metu papulti į Europą yra sudarytos itin palankios sąlygos. Tačiau, tai nereiškia, kad A. Merkel yra vienintelis humaniškas žmogus, o visa Vokietija ir Europa yra neužjaučiantys ir žiaurūs žmonės. Taigi, grįžtant prie kanclerės politinio portreto spaudoje, tai vien jau antraštės parodo formuojama požiūrį į ją, kuris iškart sukelia negatyvų įspūdį, o ne retai ir pyktį dėl dabartinės situacijos Europoje, kaip antai „A. Merkel atmeta pabėgėlių politikos pokyčius“ arba „Po įtariamo teroristo medžioklės A. Merkel žada imtis priemonių“ ir galiausiai, „Vokietijos darbdaviai įtariai žiūri į A. Merkel įtikinėjimus dėl pabėgėlių“. Šias antraštes, galima interpretuoti ir kaip pašaipą A. Merkel atžvilgiu – taip sukuriant įspūdį žmogaus, kuris praranda autoritetą ir politinę galią. O juk tokius žmones, visuomenė dažniausiai užjaučia, nes laiko juos silpnais arba atvirksčiais, įtakoti šio diskurso tampa dar didesniais ir žiauresniais pastarųjų kritikais. Abiem atvejais, Angelai Merkel abu variantai nėra naudingi nei kaip žmogui, nei kaip politikai. Tokią nuomonę susidaryti apie ją, padeda ir jos oponentai, ypač Vokietijoje vyraujančios kitos politinės partijos ir jų veikėjai, kurie ragina kanclerę keisti jos vyriausybės svetingą politiką pabėgėlių atžvilgiu, o tokių jų požiūrį paskatino keletas įvykių žiaurių išpuolių jų šalyje. Tuo tarpu, pati A. Merkel atmeta, bet kokius pokyčius dėl savo vykdomos imigracijos politikos. O apie įvykusius išpuolius ji atsiliepia kiek kitaip nei jos oponentai, sakydama, jog užpuolikai „norėjo sužlugdyti mūsų bendruomenės jausmą, mūsų atvirumą ir norą padėti žmonėms, kuriems to reikia“. Toks jos požiūris, dar kartą įrodo, kad ji tikrai dėl šių išpuolių atsakomybės nepriskiria pabėgėliams iš Sirijos ir neretai susidaro įspūdis, jog kanclerė šventai tiki, kad tarp visų pabėgėlių tikrai nėra nei vieno teroristo. Iš čia kyla ir kitas klausimas, gal Vokietijos kanclerė tokiu požiūriu vis dar bando išpirkti senąsias šalies nuodėmes? Tokius jos pasisakymus, kuriuos galima interpretuoti būtent taip, spauda ištransliuoja ganėtinai dažnai, nors tie pasisakymai nebūna konkretūs ir žodis į žodį akivaizdžiai suprantami, bet įsigilinus į pačio sakinio esmę, reikšmė matosi kaip ant delno. Pavyzdžiui, viename iš straipsnių buvo cituojama A. Merkel, kur išreiškė savo mintis šiais žodžiais: „vis dar esu įsitikinusi šiandien, kad „mes galime tai padaryti“ – tai mūsų istorinė pareiga ir istorinis iššūkis globalizacijos laikais, - sakė ji. – Mes jau pasiekėme labai, labai daug per pastaruosius 11 mėnesių“. Tačiau, ar toks kaltės jausmas ir noras vis dar išpirkinėti senąsias istorijos klaidas nėra per didelė kaina. Šiuo klausimu, žurnalistai po jos pasisakymo apie „istoriją“, ją pašiepia gerokai stipriau, rašydami „taip A. Merkel

kalbėjo po kirviu žmones kapojusio užpuoliko siautėjimo, šaudymų, bandymų peiliu ir mirtininko susisprogdinimo, - visų tų įvykių, sukretusių šalį ir nusinešusių 13 gyvybių; trys iš keturių šių užpuolikų buvo prieglobsčio prašytojai“. Tad, matant, tokį politikės vaizduojamą portretą, neretai skaitytojas gali susidaryti įspūdį, kad pati A. Merkel yra savotiškas „teroristas“ savo šaliai, o kartu ir visai Europai. Ją ji nemato akivaizdžių signalų ir paralelios informacijos, kuri signalizuoja akivaizdų visuomenės pasipiktinimą dėl jos veiksmų, o kartu, kaip matome, ne tik kylančia grėsme europiečiams, bet jau ir minėtuosius skaudžius įvykius. Straipsniuose, taip pat nuolat įtraukiami ir Vokietijos opozicijos lyderiai, kurie ja ir jos vykdoma politika yra nepatenkinti ir savo skepticizmą, bei kaltinimus išreiškia, bei demonstruoja viešai, o žurnalistai juos pateikia taip: „kai Vokietijos valdantieji daugiausia pataria laikytis rimties, opozicinės partijos ir su A. Merkel jos pačios konservatyviajame bloke nesutariantieji kaltina ją, kad ji atvedusi šalį prie nepriimtino grėsmės lygmens, griežčiau nekontroliuojant naujų atvykstančiųjų“. Tačiau, matant dabartinę situaciją, panašu, kad kanclerė neįžvelgia šių grėsmių, kurias mato aplinkiniai ir laikosi savo tikslo „padėti visiems pabėgėliams, kurių didžioji dauguma yra ne kas kitas, kaip ekonominiai imigrantai. Analizuojant straipsnius šia tema, matome, kad antraštės kalba pačios už save ir taip vaizduoja A. Merkel, ir iš naiviosios pusės. Tai parodo vienas iš publikuotų, šio portalo straipsnių su antrašte, „Vokietijos kanclerė Angela Merkel trečiadienį sakė, kad pabėgėliai neatnešė į Vokietiją terorizmo, o islamo ekstremizmas egzistavo šalyje ir prieš pabėgėlių antplūdį“ taip žurnalistai siekia klijuoti naivumo ir šiek tiek kvailumo etiketę politikėi. Tačiau šiuose straipsniuose yra tiesos, nors Islamo ekstremistai egzistavo ir prieš pabėgėlių iš Sirijos krizę, tačiau vienareikšmiškai išpuolių dabar yra gerokai daugiau, nei anksčiau. Būtent todėl didėja spaudimas kanclerei iš Vokietijos visuomenės ir opozicinių partijų – nutraukti Vokietijos atvirų durų politiką. Tačiau kanclerė atkerta „IS islamo terorizmo fenomenas nėra tas fenomenas, kuris į šalį atvyko kartu su pabėgėliais“. Straipsnyje, taip pat aprašoma didesnis politikės nerimas dėl vis didėjančio skaičiaus vokiečių, kurie keliauja į Siriją, bei ten treniruojasi kartu su islamistų kovotojais. A. Merkel taip pat pridūrė: „ši grupuotė jau daugelį metų kelia mums nerimą“, bet politikės populiarumas visuomenėje ir žiniasklaidoje vis vien mažėja, ypač po Vokietijoje buvusių išpuolių, net 52 procentai vokiečių nepritaria kanclerės veiksams. Tekstuose pasakojama apie didelius migrantų antplūdžius, iš kurių kaip teigiama yra musulmonai, todėl tokia situacija naudojasi prieš imigraciją nusistačiusi partija Alternatyva Vokietijai, kuri jai yra ganėtinai palanki, todėl spaudoje mirga nuomonė: „tikimasi, kad partija sėkmingai pasirodys rinkimuose Meklenburgo-Pomeranijos žemėje ir Berlyne“. Tokios informacijos skleidimas jau yra tam tikras nusistatymas prieš dabartinę Vokietijos kanclerę, kuris kaip jau buvo minėta vaizduoja ne patį geriausią vadovės portretą, bet kartu, klijuoja silpnumo etiketę, kadangi oponentas yra nurodomas kaip stipresnis politinis objektas, nes jam pranašaujamas laimėjimas. Vėl gi, kaip jau buvo minėta anksčiau, A. Merkel

portretas vaizduojamas kaip dvilypis, kalbant apie kanclerės siekius įtikinti verslą dėl pabėgėlių naudoms jam, ji gali būti matoma, kaip strategiškai mąstanti politikė, o tai viena iš svarbių savybių, kuria turėtų pasižymėti vadovas. Todėl jos siekis įrodyti, kad Vokietijai reikia galvoti apie naują darbo jėgą yra aktualus labiau nei gali pasirodyti. Žiniasklaidoje matomos antraštės su tokiomis žinutėmis: „kaip nurodo „The Guardian“ korespondentė, didžiausia Europos ekonomika susiduria su vis didesniu kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, be to, prognozuojama, kad per ateinančius 15 metų darbingo amžiaus žmonių Vokietijoje sumažės šešiais milijonais“, pateisina kanclerės žodžius ir pastangas atvesti naujas darbininkų pajėgas, tik klausimas ar išrinktieji norės pateisinti politikės viltis ir atneš tą naudą apie kurią postringauja A. Merkel. Vienas iš didžiausių kliūčių yra kalbos barjeras, jau nekalbant apie tai, kad imigrantai nemoka anglų kalbos, kuri yra visuotinai pripažinta kaip Europos bendrinė kalba, o taip pat nemoka vokiečių kalbos, kuri pripažinkime yra reikalinga jei gyveni toje šalyje ir joje dirbi. Žiniasklaidoje nurodoma, kad „apie 80 procentų prieglobsčio prašytojų turi pradinį arba vidurinį išsilavinimą. Nemažai yra tokių, kurie nemoka nei skaityti, nei rašyti, juolab vokiškai“, todėl čia „naivumo“ epitetą tinka tiksliausiai apibūdinti A. Merkel asmenybės portretą. Tačiau, čia, taip pat galime išvelgti dvilypumą, nors naivu tikėtis, kad nemokantys šalies kalbos žmonės dirbs našiai, bet pabėgėlių gretose didėja skaičius norinčiųjų dirbti. Kaip nurodo Vokietijos įdarbinimo tarnyba: „birželio mėnesį pradėjusi rinkti statistinius duomenis apie darbo ieškančius prieglobsčio prašytojus, praneša, kad kiekvieną mėnesį tokių asmenų daugėja. Birželį darbo ieškojo 297 tūkst. pabėgėlių, o rugpjūtį jų jau buvo 346 tūkst.“, todėl ši informaciją teikia pagrindą laikyti kanclerę strategiškai mąstančia vadove, nors skeptikų ir netrūksta, kurie galėtų oponuoti šiai viešai skelbiamai nuomonei. Šis strateginis kanclerės mąstymas vėl gi, smarkiai siejasi su istorija, žiniasklaidoje A. Merkel skambūs žodžiai aprašomi – „šimtų vokiečių spontaniškai pademonstruotas solidarumas, kai geležinkelio stotyse pabėgėlių šeimos iš Sirijos ir kitų šalių buvo sutinkamos su dovanomis ir sveikinimo plakatais, yra labai „labai jaudinantis“ ir „atimantis žadą“. Visa tai labai vertinga, ypač žvelgiant į mūsų istoriją“, - aiškino kanclerė, reikšdama džiaugsmą, kad „Vokietija tapo šalimi, kuri daugeliui žmonių užsienyje siejasi su viltimi“, gal visa Vokiečių tauta nesupranta, kad A. Merkel nori nuplauti šalies sąžinę, bet iš tautiečių rodomo nepasitenkinimo, galime spręsti, kad tai rūpi daugiausia tik jai ir tauta nesijaučia, jog jos sąžinę gydyti derėtų. Tokios asmenybės rolei A. Merkel dažnai atvaizduojama žiniasklaidos priemonių.

Rinkimai ir jų karštinės ateina vis kaip pasikartojantis procesas – spauda mirga nuo įvairiausių skambių antraščių, o konkurentai vieni kitus dergia tiek atvirai, tiek ir pasitelkdami žiniasklaidos priemones. Tad **pasitelkdami rinkimų dėl valdžios diskursu**, bandysime apibrėžti žiniasklaidos kuriamą kanclerės portretą šiuo kampu. Pirmiausia, kaip jau buvo minėta anksčiau, svarbus elementas yra straipsnių antraštės, kurios dažnu atveju pasako daugiau, nei pats straipsnis, o ir mūsų visuomenė yra

skubantis mechanizmas, kuris neretai sutinka būti informuojamas tokiu būdu. Tai gi, šį diskursą tiksliausiai apibūdinančios antraštės būtų: „Berlyno rinkimuose ryškėja, kas gali pakišti koją A. Merkel / Apmaudi A. Merkel klaida – tai tik gudraus plano dalis / Po nesėkmės rinkimuose A. Merkel vėl pateko į kritikos ugnį / A. Merkel du Vokietijos regionai uždėjo kryžių / Piktosios dvasios, kurios persekioja fiasko patyrusią A.Merkel / Nepavydėtina A. Merkel padėtis: viskas eina tik blogyn / Raudonas signalas A. Merkel – gresia eros pabaiga / Pusė vokiečių nusiteikę prieš A. Merkel tolimesnę karjerą kanclerės poste / Vokietijos dešinieji populistai triumfuoja prieš A. Merkel rytinėje žemėje / Po išpuolių mažėja A. Merkel palaikymas / Vokietija: A. Merkel populiarumas – žemiausias per penkerius pastaruosius metus / Pabėgėlių krizės fone A. Merkel nori ketvirtą kadenciją vadovauti Vokietijai“. Kokį pirmą išpūdį gali sukelti šios antraštės, kalbant apie asmenybę ir poveikį jai, tai vėlgi gali būti įvardijama kaip silpnumas, jėgų išsekimas, lyderio pozicijos praradimas, blogiausias variantas tai pagarbos praradimas, ir asmenybės kaip autoriteto sumenkinimas. Todėl, kanclerė yra minima kaip politikė ir save matanti kaip lyderė, kuri galėtų, ir norėtų tęsti savo darbus net ir ketvirtą kadenciją vadovaujant Vokietijai. Tačiau, kaip nurodoma naujienų portale toks politikės noras galėtų virsti tikrove „tik tuo atveju, jeigu A. Merkel pakeis savo požiūrį į vykdomą pabėgėlių politiką. Tokią sąlygą jai iškėlė koalicijos partnerė Krikščioniškoji socialinė sąjunga“, bet kaip jau nurodoma spaudoje, kanclerė labai nuožmiai gina savo imigracijos politiką ir nusileisti nežada. Žiniasklaidoje rodomas susirūpinimas kanclerės „žodžio tikrumu“ bei yra stipriai sumenkinamas, nes ji dabar jau vaizduojama kaip žmogus kuris nesilaiko duoto žodžio arba tiesiog nebesugeba suvaldyti situacijos, kas yra būtina esant tokiose pareigose, žurnalistai primena 2015 metais pasakytus A. Merkel žodžius: „Mes susitvarkysime!“ Tačiau dabar po metų, šalies visuomenėje yra kilęs neeilinis nerimas ir susirūpinimas“, kokius jausmus tokie žodžiai kelia dabar – visai visuomenei, nuspręsti nesunku, tai tikrai yra nepasitikėjimas. Taigi nieko keisto, kad vykdomuose rinkimuose atskirose Vokietijos žemėse, būtent tas nepasitikėjimas kanclere, pasireiškia menkais rezultatais, kurie lemia skaudžius pralaimėjimus. Žiniasklaidos tinklapyje, tokie politikės pralaimėjimai yra ypač afišuojami, kuriais norima parodyti, kad ji yra stipriai susilpnėjusi savo pozicijoje ir vėl gi kaip jau buvo minėta anksčiau vaizduojama susilpnėjusi. Yra rašoma, „Vokietijos kanclerė Angela Merkel pirmadienį pateko į naują kritikos ugnį dėl savo vykdomos atvirų durų pabėgėlių politikos, kai rinkimuose į Meklenburgo-Priešakinės Pomeranijos federalinės žemės parlamentą kanclerės vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga gėdingai pralaimėjo prieš imigraciją nusiteikusių populistinę partiją“. Straipsnyje norima akcentuoti, kad politikė yra pasiekusi žemiausią lygį rinkimuose, šiose žemėse, kalbant apie visą jos karjerą politikoje. Todėl norėdami ją iš dalies pašiepti, žurnalistai nevengia naudoti ne tik karikatūrų, bet ir skambių žodžių, tokių kaip „sutriuškinimas“ ar įvardija ją kaip „rinkėjų pykčio taikiniu“, tačiau labiausiai politikės įvaizdį smukdo kalbos apie pralaimėjimą, jos taip vadinamoje

„tradicinėje tvirtovėje – Baden-Viurtembergė“. Tokios informacijos pateikimas straipsnyje iš karto nuveda prie išvados apie susilpnėjusią kanclerės poziciją Vokietijos vidaus politikoje. Nes, kai nepalaiko ta sritis, kuri visada buvo pagrindinis ginklas nulemiantis pergalę ar bent jau padidinantis šansus rinkimuose, situacija tampa akivaizdi, kad vaizduojamos „galios“ pranašumas šiuo atveju yra stipriai sumenkinamas. Žurnalistai siekia nupaišyti Angelos Merkel portretą kaip asmenybės, su kuria siejamas kartu ir atsinaujinimas, kadangi kanclerės politinės karjeros baigtis, būtų kartu ir naujo, švaraus lapo atvertimas, siekiant pakeisti šalies padėtį, kuri dabar yra nepatenkinta dabartine savo padėtimi. Siekdamas tai patvirtinti, žiniasklaidos portalas savo straipsnyje rašo, kad „šie rinkimai buvo didžiausi nuo tada, kai Vokietiją užplūdo precedento neturintis pabėgėlių srautas / jie daugelio laikomi referendumu dėl A. Merkel sprendimo atverti šalies duris žmonėms, bėgantiems nuo karo. Daugiau negu 12 mln. rinkėjų galėjo pareikšti savo valią rinkdami regioninius parlamentus trijose žemėse“. Tai parodo, kad šalis siekia atsinaujinimo ir nori išrauti – esančią imigrantų politiką, kaip piktžaidę su visomis šaknimis. O pati šaknis gali būti sulyginama su kanclerės asmenybe. Todėl Delfi.lt interneto puslapis norėdamas, tai akcentuoti, aprašo Vokietijos spaudoje esančią informaciją štai taip: „dienraštis „Bild“ rašo, kad pastarieji regioniniai rinkimai yra „siaubo diena kanclerei Merkel“, o savaitraščio „Der Spiegel“ tinklapis juos vadino „juoduoju CDU sekmadieniu“. O pačios kanclerės emocijas ir situaciją aprašo su dar didesniu tragizmo prieskoniu, pavyzdžiui: „ilgą laiką ji vylėsi, kad nepaisant viso pasipriešinimo jos pabėgėlių politikai pavyks laimėti dviejų pietvakarinių žemių premjerų postus“ tačiau, „Merkel dabar turės gyventi persekiojama kaltinimų, kad ji leido AfD (opozicinė partija) įsitvirtinti dešinėje“. Norima parodyti, kad kanclerė nesugebėjo išlaikyti pozicijų ir kartu užleido vietą partijai, kuri jos padarytą darbą sulygins su žemėmis. Iš principo kiekvienas straipsnis rinkimų tema yra kirtis stipriam politikės įvaizdžiui, nes jis yra menkinamas ir taip stengiamasi klijuoti ypač susilpnėjusios ir įtakos zonas praradusios asmenybės atvaizdas. O toki įvaizdį formuoti dar labiau padeda tam tikrų frazių naudojimas tekste kaip antai „rinkimai Vokietijoje šį kartą buvo reikšmingesni nei tiesiog rinkimai į vietos valdžią. Rinkėjai balsavo už ir prieš Vokietijos kanclerę Angelą Merkel“. Kaip jau žinoma, daugelyje žemių politikė pasirodė nesėkmingai ir surinko vos 18 procentų, todėl aiškiai matoma, kad daugelis Vokietijos gyventojų balsavo prieš ją. Taip tik patvirtindami, šio žiniasklaidos portalo vaizduojamą susilpnėjusį Angelos Merkel politinį portretą.

Kitas svarbus diskursas, tai **karo kurstymas Ukrainoje ir sankcijos Rusijai dėl karo veiksmų joje**, kurio dėka analizuodami straipsnius žiniasklaidos portale, galėsime pamatyti kanclerės asmenybės portretą vaizduojamą dar kitu kampu. Jau susipažinome su anksčiau minėtais diskursais, kurie nurodė, kad žurnalistai Angelą Merkel vaizduoja kaip įtakos zonas praradusią ir politiškai susilpnėjusią politikę, kuri vis dar desperatiškai bando išlaikyti savo politines gaires, nors jos ir yra nepriimtinos beveik visai

Vokietijai. Todėl kyla klausimas kaip jos įvaizdį formuos žiniasklaidos portalai iš šio diskurso pusės. Prieš porą metų prasidėję neramumai Ukrainoje, kuriuos sukėlė Rusijos kariai ir prorusiškai nusiteikę separatistai sudrumstė ne tik Ukrainos piliečių ramybę, bet ir privertė susirūpinti savo saugumu Baltijos šalis, o kartu, ir visą Europą. Tokio Rusijos įvaizdžio, kaip agresoriaus susiformavimui, padėjo istoriškai susidėlioję įvykiai, todėl dabartinė suirutė Europoje, gąsdina, nes primena ne vieną kartą buvusį scenarijų. Negana to, Rusija rodo savo įtakos zonas ir Sirijoje, kurioje vyksta karas ir dėl to dabar yra ypač padidėjusi pabėgėlių imigraciją į Europos sąjungą. Straipsniuose A. Merkel jau yra minima net ir jų pavadinimuose, pavyzdžiui „A. Merkel agituos ES griežtinti sankcijas Rusijai“ kuriuose iš karto matosi, kad šiuo klausimu jos asmenybės pateikimas labai stipriai skiriasi nuo anksčiau buvusių. Čia ji vaizduojama kaip stiprią ranką turinti politikė. Žiniasklaidos portale ji minima, kaip ypač siekianti sugriežtinti galiojančias sankcijas Rusijai, nors Europos sąjunga ir jos valdančioji koalicija tam nepritaria, rašoma: „A. Merkel gali būti sunku tuo įtikinti ne tik ES partneres, bet ir savo valdančiąją koaliciją. Ir Vokietijos socialdemokratų partija (SPD), ir kelios Pietų Europos valstybės yra prieš sankcijų griežtinimą. Praėjusį trečiadienį Prancūzijos užsienio reikalų ministras Jeanas-Marcas Ayraultas susitikime su savo kolegomis iš Vokietijos ir Italijos pareiškė esąs prieš sankcijų Rusijai griežtinimą dėl jos paramos Sirijos režimui“. Šiuo klausimu politikė pasisako labai griežtai kaip ir dėl pabėgėlių imigracijos, ir vaizduojama kovojanti ir iškart reaguojanti, be to čia atsiranda ir kita persona, kuri antrina jai ir ją remia, todėl čia jos politinis svoris didėja, rašoma: „A. Merkel po oro antskrydžio prieš JT pagalbos vilkstinę Šiaurės Sirijoje bei dėl beatodairiškų Maskvos veiksmų Alepe yra pasiryžusi reikalauti griežtesnių veiksmų. / JAV prezidentas Barackas Obama telefonu pažadėjo jai paramą, jei europiečiai susitars dėl „griežtos reakcijos“. Jos greita reakcija ir požiūris vis labiau vaizduojamas Rusijos nenaudai, kadangi ji labiausiai besistengianti politikė dėl sankcijų griežtinimo, o apie jų panaikinimą apskritai, anot A. Merkel negali būti net kalbos, rašoma: „nėra jokios priežasties, kodėl Europos Sąjunga (ES) turėtų panaikinti Rusijai taikomas sankcijas, nes Maskva nevykdo Minsko susitarimo įsipareigojimų. / Taip teigė Vokietijos kanclerė Angela Merkel“. Straipsniuose, ji vaizduojama, kaip rimtai nusiteikusi ir reiškianti didelę kritiką Rusijai dėl pagalbos separatistams aneksuojant Krymą, nes tai sukėlė rimtą krizę. Jos kritinis požiūris ir stipri nuomonė apie šiuos veiksmus daro įtaką, ne tik Europos Sąjungos šalių – narių vadovų priimamiems sprendimams šiuo klausimu, bet ir daro ją patrauklesne kritiškai mąstančia asmenybe, kuri labiausiai yra nusiteikusi pažaboti Rusiją, kaip agresorių. Šiam teiginiui pagrįsti, straipsniuose rašoma: „Europa turėjo kaip nors reaguoti į šiuos pamatinių principų pažeidimus“, teigė A. Merkel / Vokietijos kanclerė pridūrė, kad ji, kartu su Prancūzijos prezidentu Francois Hollande, iš visų jėgų stengiasi, kad nepaisant visų sunkumų, Rusija ir Ukraina įgyvendintų Minsko taikos susitarimą. Anot A. Merkel, tai – pagrindinis veiksnys, lemiantis sankcijų taikymą dabar ir lemsiantis tai ateityje“.

Kadangi, Delfi.lt yra lietuviškas portalas, tai straipsniai, kuriuose yra rašoma, kad A. Merkel palaiko didesnę Baltijos šalių apginklavimą ir požiūrį, kad Rusija yra ypač didelė grėsmė šiam regionui ir todėl formuoja labiau teigiamą Angelos Merkel asmenybės įvaizdį interneto žiniasklaidos erdvėje, rašoma: „NATO viršūnių susitikimo Varšuvoje išvakarėse Vokietijos kanclerė Angela Merkel pareiškė, jog Rusijai tenka atsakomybė dėl to, kad rytinės Aljanso narės jaučiasi labai nesaugios. Kalbėdama Bundestage A. Merkel pabrėžė, kokios svarbios Baltijos šalims yra NATO greitojo reagavimo pajėgos ir, kad penktadienį Lenkijoje prasidėsiančioje viršūnių konferencijoje ji agituos už didesnę paramą šioms trims su Rusija besiribojančioms valstybėms“. Todėl, galima išvelgti ir tai, kad jos portretas, gali būti vaizduojamas dvejopai, ji gali būti matoma, kaip norinti kovoti su agresoriumi, jam suprantamu būdu arba stengtis su juo sutarti, taip išvengiant karo grėsmės, pasak A. Merkel: „tai labai gynybinė koncepcija. Atsakydama į pastaruoju metu pasigirdusius aukštų Vokietijos asmenų raginimus „nebežvanginti ginklais“ kanclerė pabrėžė būtinybę tęsti dialogą tarp NATO ir Rusijos. „Saugumas Europoje gali būti užtikrintas tik su Rusija, o ne kovojant prieš ją“. Todėl, jei ir anksčiau pasigirdavo kalbų spaudoje, kad Angela Merkel ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas yra geri bičiuliai, tai dabar akivaizdžiai matoma, kad kanclerė vaizduojama tikrai nebe draugė ir didelio pasitikėjimo Rusijos atžvilgiu neberodo: „Rusijos veiksmai Ukrainoje pakirto Vakarų pasitikėjimą Maskva“. Dabar jos portretas vaizduojamas be naivumo gaidelės, bet kartu leidžiant suprasti, kad dabar ji yra diplomato pareigose, straipsnyje tas labai akivaizdžiai akcentuota: „Vokietijos lyderė, mokanti rusų kalbą ir palaikiusi dialogą su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu per Ukrainos krizę, nepaisant jų nuomonių skirtumų, taip pat sakė, kad Vakarai privalo toliau kalbėtis su Maskva“. Panašu, kad Vokietijos kanclerės Angelos Merkel asmenybės portretas taip ir lieka dvilypis, negalintis išsiskirti kaip stipraus ir nenugalimo politiko įvaizdžių, o kartu stokoiantis vien tik silpnumo ir neveiksnumo apraiškų, nors abiem atvejais politikė yra matoma ir atvaizduojama šio žiniasklaidos tinklapio.

3.2.1.2. Vladimiras Putinas geriausias vadovas

Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną ir jo asmenybės įvaizdį galima interpretuoti labai skirtingai. Politiko asmenybė jau pati iš savęs – biografija yra be galo spalvinga, visa Europa žino jo nelabai švarų ir ganėtinai slaptą atėjimą į Rusijos valdžią, jo jaunystės metus praleistus dirbant KGB, galiausiai jo asmeninio gyvenimo peripetijas, kurios siejamos su šalies lengvosios atletikos sportininke. Nepaisant visų šių galimai įvardijamų faktų, kurie formuoja jo įvaizdį kiekvieno žmogaus galvoje, žiniasklaida

suformuoja dar kitokį šios asmenybės įvaizdžio portretą. Pasitelkiant skirtingus diskursus, bus analizuojama, kaip Delfi.lt interneto portalas pateikia Vladimiro Putino asmenybės portretą.

Kokiu kampu prezidento asmenybę, portalas vaizduoja analizuojant, **Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš Europos Sąjungos ir lyderystės joje**, diskursą. Visa susiklosčiusi situacija dėl Brexit pergalės referendume Rusijos prezidentui švelniai sakant, kelią pašaipą, to jis neslepia viešai pasisakydamas šiuo klausimu. Žurnalistai jo žodžius ištransliuoja tokia forma: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas penktadienį sakė, kad britų vyriausybė „pernelyg pasitikėjo“ savimi per referendumą ES klausimu“, jo išskirti žodžiai „pernelyg pasitikėjo“ straipsnio tekste akcentuoja pasišaipymą iš Didžiosios Britanijos ir Europos Sąjungos, todėl tai įrodo, kad politikas vaizduojamas kaip save idealizuojantis ir norintis parodyti, kad jo valdomoje šalyje nėra susiskaldymo tarp tautiečių, ir analogiška situacija negalėtų egzistuoti Rusijoje. Kitaip tariant, tai stipri asmenybė, kurios visi bijo ir nekelia maišto ar įvairių procedūrų, kad ją pašalinti. Jis yra lyderis ir vedlys, paskui kurį eina minios ir žinoma, jam nesipriešina. Taip pat įvardijamas kaip protingas strategas ir neleidžiantis sau daryti tokių klaidų, priešingai, nei britų vadovybė, tai parodo žiniasklaidos portalo straipsnyje cituojamos jo mintys: „referendumo organizavimas buvo nieko daugiau, tik per didelis pasitikėjimas ir paviršutiniškas požiūris iš britų vadovybės pusės darant lemtingus sprendimus savai šaliai ir Europai kaip visumai“. Daugelis dabar norėtų Rusijai, o su ja kartu ir Vladimirui Putinui primesti tam tikrą interesą, dėl Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš ES, tačiau žiniasklaida šiuo aspektu jį išteisina ir atvaizduoja kaip sąžiningą šalies vadovą, kuris nelenda į kitos šalies vidaus politikos sprendimus, ir juo labiau, nesiekia jų paveikti sau tinkama linkme, straipsnyje rašoma, „žinoma, mes atidžiai stebėjome, kas vyksta, bet niekaip neveikėme šio proceso ir net nemėginome to daryti, - sakė V.Putinas. / Brexit tema yra Didžiosios Britanijos vidaus klausimas ir Britanijos santykių su ES klausimas“. Nors kartu tam tikrų interesų egzistavimą portalas parodo ir taip Vladimiro Putino asmenybę traktuoja ne tik kaip netrukdančio kitų šalių vidaus politikos procesų, bet ir rodantį tam tikrą rūpestingumą savo šalies atžvilgiu, kadangi tie procesai, anot prezidento yra susiję su jo šalimi: „ES yra labai svarbi Rusijos prekybos, ekonomikos ir investicijų partnerė, todėl, žinoma, Maskva suinteresuota, kad ES išliktų stipri ekonominė galybė – klestinti, stabili ir nuspėjama“. Nors Europos Sąjungos šalys – narės priėmė sprendimą pratęsti sankcijas, tačiau, toks sprendimas sukretė Suomijos ekonomiką, kadangi Rusija importuodavo ganėtinai didelį kiekį maisto produktų. Visgi šiame kontekste, Vladimiras Putinas yra vaizduojamas kaip „tikras draugas“, kuris žarsto pasiūlymus ir patarinėja kaimyninei šaliai, kaip ji galėtų išspręsti savo problemas, straipsnyje prezidento patarimas skamba taip: „Atsisukit į Londoną, jie parodys jums“. Aiškiai užsimindamas apie referendumą dėl Britanijos išstojimo iš ES“. Žiniasklaidoje Rusijos prezidento asmenybė vaizduojama, kaip nesusijusi su Brexit ir juo labiau neturėjusi įtakos britų sprendimui, tačiau

kartu ir rodanti pajuoką ir pašaipą pačiai Europos Sąjungai, o kartu, ir Didžiąjai Britanijai dėl įtakos sumažėjimo ir pačios sąjungos galimo byrėjimo.

Kitas svarbus momentas, analizuojant giliau žiniasklaidos interneto tinklapio formuojamą Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybės įvaizdį – diskursas apie **pabėgėlių migracija į Europos Sąjungos šalis ir karą Sirijoje**. Analizuojami straipsniai šiuo aspektu galima sakyti yra tokie pat svarbūs kaip ir karo Ukrainoje tematika, kadangi Sirijoje, kaip ir Ukrainoje Rusija dislokuoja savo kariuomenę. Tiesa, Sirijoje ji ganėtinai mažesnė, nei Ukrainoje, tačiau principas išlieka tas pats – pilietinio karo kurstymas. Taigi kaip vaizduojamas galingos valstybės vadovas interneto žiniasklaidoje, kuris propaguoja karinę jėgą ir gesinasi į svetimos šalies suverenitetą? Pirmiausia, portalas apibrėžia V. Putino asmenybę kaip manipuliuojančią ir kurstančią nesantaiką pabėgėlių imigracijos Europos Sąjungoje klausimu, tarp jos šalių – narių, taip stengdamasis sugriauti ir pasėti nesantaiką sąjungos viduje. Straipsniuose akcentuojamos tokios kurstymo apraiškos: „neapykanta pabėgėliams degantieji vienijasi į tvirtą kovos su imigracija kumštį, kuriam jam priklauso Austrijos, Vengrijos, Italijos, Rumunijos ir Prancūzijos politikai, dalis kurių visiems žinomi dėl savo fašistinės, kartais net nacistinės, praeities. Baisiausia, kad Maskva drąsina kiekvieną jų žingsnį, žengiamą šiuo keliu“. Taip yra apčiuopiamas ir baimės jausmas, dėl tokių savybių vaizdavimo, kuris parodo, kad Rusijos vadovo asmenybės portretas kartu atspindi ir stiprybę, bei jėgą, kadangi paveikti kitus šiam politikui visgi pavyksta ganėtinai dažniau, nei iš jo yra tikimasi. O kadangi jo manipuliacijos rodo rezultata, tai jis kartu yra įvardijamas ir kaip strategiškai mąstantis savo tautos vedlys. Pačių pabėgėlių iš Sirijos klausimu, Rusijos prezidentas yra skeptiškai nusiteikęs ir ne vieną kartą kritikavo Europos Sąjungos veiksmus ir strategiją šiai problemai spręsti. V. Putinas vaizduojamas kaip skeptikas, kuris viešai išreiškia savo požiūrį dėl Europos Sąjungos šalių – narių vykdomos atviros pabėgėlių politikos ir ypač skeptiškai vertina Vokietijos kanclerės Angelos Merkel požiūrį dėl pabėgėlių priėmimo ir apgyvendinimo Europoje. Nors pačioje Sirijoje vyksta pilietinis karas ir Rusijos tai turėtų neliesti, bet šalis gausiai remia Sirijos valdžią ir dislokuoja ten savo kariuomenės padalinius. Tuo tarpu, NATO stengiasi sušvelninti karinę padėtį Sirijoje, tam pasitelkia taip pat karius, tačiau neremia šalies valdžios veiksmų. Nors NATO stengiasi ir nori bendradarbiauti su Rusija „kovojuant su džihadistų grupuotėmis Sirijoje, tačiau derybos nepavyksta“, tai parodo, kad Vladimiras Putinas vaizduojamas kaip sunkiai sukaltamas žmogus ir nelabai besileidžiantis į kompromisus. Jis apskritai gali būti prilyginamas savo pirmtakams, kurie vadovavo Sovietų Sąjungai, kaip autoritarinio režimo vadovas ir spaudoje ganėtinai dažnai jis būtent taip, ir traktuojamas. Rusai yra tokio tipo žmonės kurie siekia, kad visi juos mylėtų, o jei to negali gauti, tai bent jau siekia, kad jų bijotų. Ne išimtis ir Rusijos prezidentas, straipsniuose jis vaizduojamas šiek tiek kaip pajuokos objektas, tačiau kalbant būtent apie baimės sukėlimą kitiems, rašoma: „V. Putinas, kaip rusas iki kaulų smegenų, nori, kad jo

bijotų ir kartu juo žavėtusi bei jį mylėtų. Rusijos karinė operacija Sirijoje buvo tas instrumentas, kurį pasitelkęs V. Putinas siekė priversti, kad jį pamiltų Barackas Obama ir Angela Merkel, nekalbant apie tokią smulkmę kaip Davidas Cameronas ar Francois Hollande`as“. Siekio demonstravimas, dėl kitų šalių lyderių nuomonės apie Rusijos prezidentą vaizdavimas, parodo žiniasklaidos nupieštą V. Putino asmenybės portretą, kuris gali būti sulyginamas kaip mažo vaiko siekis, bet kokia kainą gauti tėvų dėmesio, nesvarbu ar tie metodai, kuriuos jis pasitelkia yra neigiami ar teigiami – svarbiausia tikslo pasiekimas. Kalbant apie Rusijos prezidento Vladimiro Putino siekius, straipsniuose atrandamas jau anksčiau minėtas jo asmenybės bruožas, kurį žiniasklaida nurodo kaip strategiškai mėstančio vadovo ir kiekvieną savo „manevrą“ atliekantį iš išskaičiavimo, pavyzdžiui: „aktyvus Maskvos išitraukimas į Sirijoje vykstantį karą parodė Rusijos norą įsitvirtinti Artimuosiuose Rytuose. Užimti tam tikrą geopolitinę poziciją šiame regione – minimalus Rusijos siekis“. Todėl Rusijos prezidentas vaizduojamas kaip sau naudos siekiantis vadovas, kuris garsiai deklaruoja, kad stiprina savo šalies pozicijas, bet už šių žodžių slepiasi kiti aspektai – savo įtakos ir valdžios zonų plėtimas. Kadangi Rusija intensyviai teikia karinių resursų pagalbą Sirijos valdžiai, o ji pastarajai labai reikalinga, nes tik tokiu atveju, Sirijos valdžia galėtų susigrąžinti visą Siriją, nors tas „susigrąžinimas“, būtų įvykdomas jėga. Tiesa ir čia, Vladimiras Putinas vaizduojamas turintis motyvą, kuris yra bene svarbiausias Rusijos prezidentui – Jungtinių Amerikos Valstijų galios sumažinimas ir savo valios jai primetimas. Straipsniuose, V. Putino šį asmenybės bruožą žurnalistai formuoja, tokiu tekstu: „ar paliaubos sėkmingai įsivyras, priklausys nuo to, ar Maskva apribos savo klientą diktatorių, kuris likus kelioms valandoms iki paliaubų pradžios ėmė kartoti savo pažadą jėga susigrąžinti visą Siriją. Na, V. Putino režimas bent jau turi motyvą siekti sėkmės – tokiu atveju išsipildytų V. Putino siekis primesti savo valią Jungtinėms Amerikos Valstijoms“. Iš dalies, žiniasklaidos portalas V. Putiną teisingai, kadangi apibendrinant visą vykdomą Rusijos užsienio politiką, tai pats prezidento režimas, iš principo turi svarbų motyvą, nesvarbu, kad jis visam pasauliui yra nepriimtinas, tačiau, tai parodo dar kartą jo asmenybės kulto galią, kurią ir siekia pavaizduoti žurnalistai, tokia linkme formuodami Vladimiro Putino asmenybės įvaizdį. Vis dažniau spaudoje, galima atrasti tokių teiginių, kad Rusijos lyderis keičia kryptį, žinoma, kad kalba eina apie kai kurių įstatymų nepaisymą tiek šalies viduje, tiek ir už jos ribų, kur galioja tarptautinė teisė, kurios ne visada paiso V. Putinas. Vienas iš tokių atveju yra aprašomas taip: „prezidentas Vladimiras Putinas sparčiai formuoja iš Rusijos valstybę už įstatymo ribų. Kaip viena iš penkių nuolatinių Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narių, Rusija yra prisiėmusi ypatingą atsakomybę gerbti tarptautinę teisę. Tačiau V. Putino elgesys Ukrainoje ir Sirijoje pažeidžia ne tik taisykles, kurių tikslas skatinti taiką, o ne konfliktą, bet paprasčiausią žmogišką padorumą“. Todėl remiantis tokia, žiniasklaidos portalo pateikiama informacija, galime priėti prie išvados, kad čia jo asmenybė yra formuojama dar niūresniu aspektu jam kaip

asmenybei, kadangi jis vaizduojamas kaip jokių skrupulų neturintis asmuo, kuriam yra nesvarbūs jokie įstatymai, nei šalies viduje, nei už jos ribų. Žmogaus gyvybės svarba, Vladimirui Putinui yra mažiausiai rūpinamas dalykas, jo vykdomų veiksmų rezultatas. Žmogus – tankas, einantis kiaurai per žmonijos galvas, savo tikslo link, nors tas „tikslas“ ir suteptas ne vieno tūkstančio žmonių krauju. Toks vaizdas prieš akis gali susidaryti, perskaičius tokius straipsnius. Šiam įspūdžiui sudaryti, labai gerai padeda ir kartu atspindi esmę, tokios žinutės straipsniuose: „Sirijoje Rusijos ir Sirijos kariniai lėktuvai subombardavo dvi ligonines sukilėlių kontroliuojamame Alepo rajone. Tai buvo dalis antskrydžio, kuris sukėlė pavojų dar 250 tūkstančiams žmonių kare, kurio metu jau žuvo 500 tūkstančių Sirijos gyventojų“. Žiniasklaidos portalas vaizduoja Vladimirą Putiną kaip žmogų – dievą, kadangi niekas neįstengia jo suvaldyti, šį teiginį labai gerai iliustruoja straipsnyje viena iš pastraipų: „niekas negali suvaldyti V. Putino Sirijoje. Mėnesių mėnesius jis apsimetinėjo, kad veda derybas dėl politinio sprendimo, kaip užbaigti penkerius metus trunkantį pilietinį karą tarp jo kliento, Sirijos prezidento Basharo al – Assado ir sukilėlių, kuriuos remia Jungtinės Valstijos ir kai kurios arabų šalys“. Rusijos prezidentas vaizduojamas, kaip nesuvaldomas, nesąžiningas žmogus, kuris kartu yra ir be galo žiaurus ir nepasigailintis nieko, pastaruosius žodžius apie jo asmenybės įvaizdį, žurnalistai įprasmina tokiu tekstu straipsnyje: „nepaisant JAV valstybės sekretoriaus John Kerry, skyrusio neįtikėtinai daug laiko ir pastangų deryboms dėl dviejų atskirų paliaubų, maldavimų, Rusijos ir Sirijos pajėgos, remiamos Irano sausumos pajėgų, ir toliau tęsia žudynes“. Analizuojant Rusiją – kaip šalį, ji yra išties didinga, vien jau savo istorija, žinoma neskaitant „sovietinio“ laikotarpio, tik gaila, kad šiai šaliai tenka netinkami vadovai, kurie nedaro garbės šiai šaliai, tokį įspūdį stengiasi sudaryti skaitytojui – žiniasklaida. Savo straipsniuose išdėstydamą ir vaizduodama tokį požiūrį apie Rusijos prezidento asmenybę: „V. Putinas save laiko žmogumi, kurio misija – atkurti Rusijos didybę. Rusija išties galėtų būti didi valstybė. Tačiau nedoras jos prezidento elgesys – civilių gyventojų žudymas Sirijoje ir Ukrainoje, Krymo aneksavimas, įsilaužimas į Amerikos vyriausybės agentūrų kompiuterius, susidorojimas su opozicija namuose – parodo, kad apie tai, kaip tapti konstruktyviu partneriu siekiant taikos, jis galvoja mažiausiai“. Galiausiai, viską vainikuoja Rusijos vadovo Vladimiro Putino gestas – jis „ratifikavo susitarimą dėl karių dislokavimo Sirijoje neribotam laikui“, o tai yra suprantama kaip patvirtinimas, jog karinės Rusų pajėgos ten bus ilgą laiką, todėl pateikdami informaciją tokiu kampu, žurnalistai vaizduoja V. Putino asmenybę, kaip visiškai nesukalbamą ir dar kartą pasikartojant žiaurią, ir agresyvią paprastų žmonių atžvilgiu.

Kitas svarbus diskursas, analizuojant kokį Vladimiro Putino asmenybės įvaizdį formuoja Delfi.lt yra pačio dabartinio Rusijos prezidento svarstymai **apie galimybę dalyvauti sekančios kadencijos prezidento rinkimuose**. Pats V. Putinas labai neatvyrauja šia tema, bet tam tikrų pamąstymų pažeria. Pirmiausia, galime apžvelgti, kokiomis antraštėmis yra patraukiamas skaitytojų dėmesys, pavyzdžiui:

„Nuotakų ir žvejų apsuptas V. Putinas – kokios režisūros dar sulauksime / V. Putinas dar neapsisprendė dėl kitų prezidento rinkimų / D. Trumpas V. Putinas – „daug gabesnis „ lyderis negu B. Obama / V. Putinas: rinkimai rodo, kad žmonės renkasi stabilumą ir pasitiki vyriausybe / V. Putinas nori stiprios Rusijos: ragina dar labiau stiprinti gynybą“, iš visų antraščių konteksto matome, kad žiniasklaidos portalas Rusijos prezidentą vaizduoja santūriai nusiteikusį šiuo klausimu, iš kitos pusės galima manyti, kad jis parodomas vėl gi kaip strategas, kuris savo planų viešai neskelbia ir kartu apsisaugo nuo įvairių aplinkinių interpretacijų dėl jo planų dalyvauti artėjančiuose prezidento rinkimuose. Taip pat, labai daug įtakos turi V. Putino įvaizdžio formavimui, artėjantys rinkimai į Valstybės Dūmą, kadangi nors per šiuos rinkimus už dabartinį Rusijos prezidentą balsuoti nebus galima, tačiau viena iš kandidačių yra jo partija „Vieningoji Rusija“ ir jos sėkmingo pasirodymo rinkimuose atveju, kartu būtų aišku ir V. Putino sėkmingas pasirodymas sekančiuose prezidento rinkimuose. O čia, jis būtent ir yra vaizduojamas „arčiau“ tautos, taip sudaromas įspūdis, kad Vladimiras Putinas yra rūpestingas ir teisingas žmogus, besirūpinantis savo tautiečių gerove, bet tai tik dar kartą įrodo, jau prieš tai analizuotose diskursuose, jog žiniasklaidos naujienų portalas išjuokia V. Putino asmenybę ir vaizduoja ją su tam tikru ironijos prieskoniu, tai labai gerai atskleidžia tokios žinutės straipsniuose: „Ir nors V. Putinas neturi teisės kištis į rinkimų kovą, rinkimų išvakarėse daugėja renginių, kuriuose jis demonstratyviai rodo savo artumą liaudžiai. / Pavyzdžiui, neseniai televizija parodė prezidentą kartu su žvejais prie ežero centrinėje Rusijoje, šalia valstybės vadovo buvo ministras pirmininkas, taip pat „Vieningosios Rusijos“ atstovas, Dmitrijus Medvedevas. / Praėjusį savaitgalį šis duetas pasirodė ir Maskvos miesto šventės renginiuose. Vaikštinėjant Raudonąja aikšte, kuri, beje, buvo uždaryta, jie „atsitiktinai“ sutiko septynias merginas su nuotakų suknelėmis, kurios apsupo valstybės vadovą ir ėmė su juo fotografuotis“. Bet tai dar ne didžiausias žiniasklaidos portalo vaizduojamos ironiškai V. Putino asmenybės patvirtinimas, labiausiai galima tai pastebėti, kai skaitytojas perskaito tokią žinutę apie tą patį nuotakų šou, straipsnyje rašoma: „vėliau jie išsiaiškino, kad tos septynios merginos iš tikrųjų buvo ne nuotakos, o modeliai. Vėliau viena iš jų – maskvietė Jevgenija Konovalova – „Instagram“ parašė, kad tai buvo „pasirodymas“. Socialiniuose tinkluose „pasklido gandai, kad šios damos atsidūrė Raudonojoje aikštėje pagal Kremliaus scenarijų“. Grįžtant, prie konkrečiai V. Putino apsisprendimo dėl dalyvavimo prezidento rinkimuose, kaip jau buvo paminėta vienoje iš nurodytų straipsnių antraščių – jis dar nėra priėmęs sprendimo dėl dalyvavimo, todėl šioje vietoje naujienų tinklapis surimtėja ir Rusijos prezidento asmenybę vaizduoja kiek kitaip, tai yra mažiau ironizuodami ir rimčiau ją pateikia. Nurodydami, kad V. Putinas pirmiausia nori „pažiūrėti į rezultatus“ parlamento rinkimuose, taip pat aiškina: „Ir net po to mūsų lauks dar beveik dveji metai. Todėl kalbėti apie tai absoliučiai per anksti. Žinote, šiuolaikiniame, greit besikeičiančiame pasaulyje kalbėti apie tai paprasčiausiai žalinga“, tokius prezidento žodžius citavo portalas. O tai parodo, kad

Vladimiras Putinas yra vaizduojamas kaip atsargus žmogus, apsvarstantis situaciją, o kartu neskubinantis įvykių ir leidžiantis jiems tekėti automatiškai, tačiau, kartu tai atrodo kaip dar vienas jo manipuliacinis manevras, nes tiesiog būtų nelogiška manyti, kad po visų įvykių Ukrainoje ir taip pasaulyje, jis norėtų valdžią perduoti kitam. O ir tai patvirtina kita mintis straipsnyje: „Taip, žinoma, remiuosi tuo, kad būsimasis lyderis turi būti pakankamai jaunas žmogus, bet – subrendęs, - pridūrė 63 metų V. Putinas“, pakankamai aiškiai galima iššifruoti žurnalistų norą vaizduoti, kad prezidentas save mato ir kitoje kadencijoje, o tai ir parodo jau ne kartą minėtą bruožą, kurį portalas akcentuoja – strategiškai mąstanti asmenybė. Kitas labai svarbus niuansas, kad naujienų tinklapis, aprašo ir kitų nuomonę apie Rusijos prezidentą, pavyzdžiui kandidato į Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento postą: „D. Trumpas neslėpė savo žavėjimosi V. Putinu / Ši sistema visiškai kitokia, ir vargu ar man ši sistema patinka. Bet aišku, kad šioje sistemoje jis buvo lyderis – daug gabesnis lyderis negu mūsų prezidentas / V. Putinas labai tvirtai kontroliuoja savo šalį“. O tokiose straipsniuose esančios citatos tik paantrina jau prieš tai akcentuotą portalo vaizduojamą V. Putino asmenybės įvaizdį.

Galiausiai, vienas svarbiausių diskursų yra **karo kurstymas Ukrainoje ir sankcijos Rusijai dėl karo veiksmų joje**. Tokiu kampu analizuojamas žiniasklaidos portalas atskleis dar kitokią Vladimiro Putino asmenybės portretą. Visas pasaulis šiuo metu V. Putiną laiko valdžios ištroškusiu ir kariauti nusiteikusiu agresoriumi. O kaip formuoja ir pateikia jo asmenybę Dlefi.lt portalo redaktoriai plačiai skaitytojų auditorijai? Pirmiausia apžvelgiant patį svarbiausią niuansą, koks V. Putinas yra vaizduojamas dėl karo kurstymo Ukrainoje, matome, kad jis yra įvardijamas kaip diktatorius norintis karo, rašoma: „Putinas nori daugiau karo. Rusija eskaluoja, desperatiškai ieško preteksto kariauti prieš Ukrainą, išbando Vakarų reakciją“, tai parodo, kad jis ir toliau išlieka manipulatorius ir negailestingas šalies vadovas, kuriam nekaltų žmonių gyvybės yra lyg akmenys, kuriuos jis išspardo kaip kliūtis, kurios pasitaiko kelyje. Taip pat, prezidentas parodomas, kaip visiškai pateisinantis Krymo užgrobimą ir tai pagrindžia, tokios žinutės straipsniuose: „2014 metais Rusija pateisino Krymo užgrobimą tuo, kad esą pusiasalio gyventojams iškilo neišvengiamas pavojus, kurį kelia naujoji provakarietiška vyriausybė, atėjusi į valdžią po to, kai tuometinis Ukrainos prezidentas Viktoras Janukovyčius buvo priverstas pabėgti į Rusiją“, tai parodo, kad žiniasklaida pateikdama tekstuose tokias žinutes, V. Putiną vaizduoja kaip „gelbėtoją“, kadangi Ukraina yra skriaudžiama ir pasiduodanti Vakarų spaudimui, o kartu ir nuvertusi savo šalies prezidentą, kuris anot V. Putino labai vertino ir globojo savo šalį. Todėl matydamas tokią situaciją, Rusijos vadovas neturėjo kitos išeities tik kaip gelbėti Ukrainoje gyvenančius rusakalbius nuo „grėsmingųjų vakarų“. Vėl gi, akivaizdžiai jaučiama pašaipa, tačiau, jis nėra vaizduojamas kaip kvailas žmogus iš kurio veiksmų yra pasišaipoma, greičiau, jis nusakomas, kaip įbauginti aplinkinius sugebantis diktatorius, kuriam visiškai svetimi žmogiški jausmai, bei dažniausiai pasirenkantis tokią

gynybos formą – puolimą, kas akivaizdžiai yra matoma ganėtinai dažnai, pavyzdžiui: „V. Putinas kaltina Ukrainos vadovus, esą jie veikia taip, kad kuo ilgiau išsilaikytų valdžioje ir sudarytų sąlygas savo piliečių apiplėšinėjimui“. Todėl vėl gi yra palaikomas iš dalies jo kaip gelbėtojo vaidmuo, kuris neranda ir nesulaukia palaikymo iš Amerikos ir Europos, rašoma: „Rusijos prezidentas sakė, kad norėtų šia tema kreiptis į Rusijos partnerius Amerikoje, Europoje. Priminęs, kad per konfliktą Kryme žuvo du rusų kariškiai, V. Putinas pabrėžė: Mes, žinoma, pro šalį tokių dalykų nepraleisime“. Ir tai dar kartą pabrėžia, kad V. Putinas vaizduojamas su pašaipa, tik juoktis nelabai išeina, kadangi jo pozicijos vaizdavimas ir sureikšminimas dviejų karininkų yra nepalyginamai didesnis praradimas nei išžudyti tūkstančiai ukrainiečių, kurių daugelis buvo taikūs gyventojai. Todėl ta „pašaipa“ labai greitai transformuojasi į agresiją ir smurtą propaguojančią, visiškai nesukalbamą diktatorišką, ir svarbiausia užsispyrusią asmenybę. Tačiau tuo pat metu, skaitytojas gali būti stipriai suklaidinamas, kadangi greta jau minėtų apibūdinimų, V. Putinas yra parodomas, kaip taikus ir bandantis išvengti karo, kartu siekiantis, net „per prievartą“ įvesti taiką Ukrainoje, nors patys ukrainiečiai to nenori ir tam priešinasi. Taip pat, akcentuojama, kad V. Putinui, be galo svarbu išlaikyti diplomatinius santykius su Ukraina, pavyzdžiui, rašoma: „Rusijos prezidentas V. Putinas Kryme pareiškė tikįs, kad Kijeve viršų paims sveikas protas, ir pabrėžė, jog Maskva neketina nutraukti santykių su Kijevu. / Neketiname nutraukti mūsų santykių, nors dabartinė valdžia Kijeve nenori turėti visaverčių diplomatinių santykių pasiuntinių lygiu, mes vis vien kursime galimybes plėtoti kontaktus ir juos palaikyti“. Kitas svarbus dalykas, kad Rusijos prezidentas yra vaizduojamas kaip pasipiktinęs žmogus Ukrainos veiksmais, esą ji pati stengiasi paaštrinti ir taip grėsmingą ir sunkią padėtį, tarp abiejų šalių, rašoma: „Praėjusios savaitės incidentą Kijeve V. Putinas pavadino sąmoningu Kijevo mėginimu paaštrinti padėtį. Padėties aštrinimo būdas visiems gerai žinomas, buvo naudojamas nuo senovės laikų. Kartais ir sėkmingai, tačiau ne visada, - pažymėjo V. Putinas“. Ši žiniasklaidos formuojamą įvaizdį patvirtina ir žinutės naujienų tinklapyje, apie tai, kad V. Putinas vyksta į susitikimus dėl taikos proceso Ukrainoje aptarimus, „V. Putinas ir P. Porošenka vyks pas A. Merkel aptarti taikos proceso Ukrainoje“, tokių susirinkimų buvo ne vienas, tačiau taikos dar neįsė. Iš to seka, dar stipresnę nuomonę, kurią formuoja žiniasklaidos priemonės apie V. Putino asmenybę, kuri yra taikiai nusiteikęsio politiko ir pateikia tokias žinutes straipsniuose: „Rusija pasiruošusi bet kokiems kontaktams su Kijevu, kad būtų užbaigtas Rytų Ukrainą krečiantis separatistinis konfliktas, šeštadienį pareiškė prezidentas Vladimiras Putinas“, net gi tai aprašoma, dar skambiau: „Esame pasiruošę tęsti bet kokius kontaktus, kad tik jie vestų prie teigiamo rezultato – prie Ukrainą ištikusios krizės sprendinio. / Norime, kad Ukraina vystytųsi kaip nepriklausoma, savarankiška valstybė, stipri ekonomiškai ir visais atžvilgiais – kad turėtume patikimą, stabilią partnerę“. Tad nieko keista, kad naujienų tinklapyje, atsiranda tokie straipsniai su antraštėmis, kurios skamba taip: „V. Putinas: ne Rusija kalta dėl ES sankcijų“, pavyzdžiui

tokia antraštė parodo, kokia linkme yra formuojamas Rusijos prezidento asmenybės portretas. Tokiuose straipsniuose yra randamos žinutės, pavyzdžiui kaip: „Pasak prezidento, dėl dabartinio konflikto su ES, dėl sankcijų kalta ne Rusija. Būtina kurti pasitikėjimą iš naujo, kalbėjo jis ir pridūrė: „Mes nesame pagiežingi“. Todėl akivaizdžiai aiškus žiniasklaidos suformuotas įvaizdis yra dvilypis, iš vienos pusės Vladimiras Putinas yra vaizduojamas grėsmingas ir valdingas politikas, kuris taip pat yra pašiepiamas, bet kartu nurodomas, kaip taikus žmogus, kuris reiškia nepasitenkinimą dėl nepelnytai paskirtų jo šaliai, o kartu ir jam pačiam ES sankcijų.

3.2.2. 15min.lt tinklalapis linksta prie vakarų

3.2.2.1.1. Angela Merkel ES gelbėtoja

Kitas, pagal dydį - sekantis, didelę internetinės žiniasklaidos dalį užimantis naujienų portalas yra įvardijamas 15min.lt. Tad apie Vokietijos kanclerę Angelą Merkel straipsnių galima rasti išties daug. Šiame darbe aktualūs yra tie, kurie gali būti analizuojami, pagal tam tikrus diskursus. Pirmasis iš jų yra **Didžiosios Britanijos pasitraukimas iš ES ir lyderystė joje**. Todėl svarbu išanalizuoti, kaip remiantis minėtuoju diskursu yra vaizduojama A. Merkel asmenybė, šiame naujienų tinklapyje. Pirmas bruožas, kuris yra iškarto pastebimas analizuojant straipsnius – ramybės ir realaus optimizmo pulsuojanti asmenybė. Taip pat, akivaizdžiai matoma, patyrusi, protinga ir racionaliai atvaizduojama politikė, tokį vaizdą aiškiai akcentuoja tokie sakiniai straipsniuose: „Esmė – ne principas, ar Europos turi būti daugiau, ar mažiau. Esmė – kad būtų pasiekiami geresnių rezultatų. / A. Merkel pateikė konkretų pavyzdį, kad stengiantis sumažinti jaunimo nedarbą galima tiek naikinti ES direktyvas, tiek gilinti Europos bendradarbiavimą. / Vokietijos lyderė pabrėžė, kad Europa atsidūrė labai keblioje padėtyje, kai Britanija pareiškė norą pasitraukti, bet pridūrė: „Manau, kad mes, 27 šalys, sugebėsime išspręsti šią situaciją“. Panašu, kad Brexit laimėjimas Didžiosios Britanijos referendume, atnešė sėkmę ne tik sau, bet kartu ir padėjo sugražinti prarastą A. Merkel populiarumą Vokietijoje. Be abejonės, aišku, kad tokių žinučių išviešinimas naujienų tinklapyje parodo, kad kanclerės asmenybės įvaizdis yra formuojamas šviesiomis spalvomis, o tai iliustruoja, tokios žinutės: „Vokietijos nacionalinio transliuotojo ARD atlikta apklausa parodė, kad Jungtinės Karalystės sprendimas palikti Europos Sąjungą, sugražino sąjungos svarbą skelbiančios kanclerės Angelos Merkel populiarumą“. Be to, žiniasklaidos portalas vaizduoja A. Merkel ne tik kaip diplomatišką politikę, bet kartu ir draugišką asmenybę, kuri nepaisant sunkios situacijos Europos Sąjungoje ir Jungtinėje Karalystėje, vis tiek stengiasi plėtoti draugiškus santykius su pastarąją šalimi. Tokį kanclerės asmenybės portretą vaizduoja naujienų tinklapis: „Vokietijos kanclerė Angela

Merkel ir naujoji Didžiosios Britanijos ministrė Theresa May, kurios laukia užduotis išvesti savo šalį iš Europos Sąjungos, trečiadienį per pirmąjį savo pokalbį telefonu vėl patvirtino abiejų šalių draugiškus ryšius. /Abi sutiko, kad bendradarbiavimas išmėgintų draugiškų ryšių tarp abiejų šalių dvasioje turėtų tęstis, įskaitant ir būsimas derybas dėl Britanijos pasitraukimo iš Europos Sąjungos“. Kadangi, po įvykusio referendumo Didžiojoje Britanijoje, buvo priimtas sprendimas išstoti iš ES, Jungtinė Karalystė privalo inicijuoti 50-ąjį straipsnį, pagal kurį turi pradėti išstojimo procesą, tačiau, dėl iki galo nepriimtos strategijos, Britanijos premjerė prašė atidėti „Brexit“ inicijavimą. Būtent šiuo aspektu, Angela Merkel šiame naujienų portale, vaizduojama atlaidi ir „minkštesnė“ nei visada politikė, rašoma: „Angela Merkel sutiko su Britanijos sprendimu atidėti Brexit inicijavimą. / Niekas nenori, kad viskas būtų pakibę ore – nei Britanija, nei ES valstybės narės, - sakė A. Merkel. – Jei žvelgiame į visus klausimus ir iššūkius, su kuriais susiduriame, svarbiausia yra turėti Britaniją kaip partnerę ir mes tai padarysime, o tada derėsime dėl Britanijos išėjimo“, tai kartu ir parodo, kad kanclerė parodoma, kaip sukalbama partnerė, bet ir pasirenkanti taikų kelią, kuris yra naudingas ne tik jai pačiai, o ir visai Europos Sąjungai. Nors yra matomas, ir šiek tiek grubesnis jos vaizdavimas, kuris parodo, kad ji išlieka griežta ES lyderė, kuri kovoja už sąjungos įsitikinimus, tai iliustruoja, tokia žinutė portale: „A. Merkel yra perspėjusi, kad Britanija nebegalės turėti prieigos prie bendrosios rinkos varžydama judėjimo laisvę, kuri buvo emocionalus klausimas per britų birželio 23-iosios referendumą“. Todėl, vienareikšmiškai Angelos Merkel asmenybės įvaizdį analizuojant pagal minėtąjį diskursą, yra matoma, kad ji įvardijama kaip diplomatiška lyderė, kuri kartu pasižymi ir griežtumu, kuris yra būtinas bruožas – sudėtingoms ES problemoms spręsti.

Viena iš svarbiausių, su A. Merkel sietinų dabartinių tema žiniasklaidoje yra **pabėgėlių migracija į ES ir karas Sirijoje**, tai sekantis diskursas, pagal kurį bus analizuojamas naujienų portalo kuriamas šios asmenybės įvaizdis. Taigi, pirmiausia yra pastebina, kad kanclerė atvaizduojama labai teigiamai ir tokia nuomonę apie ją susidaryti padeda tokios antraštės, kuriose kitas garsus ir gerbiamas asmuo apie ją atsiliepia gražiai, pavyzdžiui: „B. Obama giria A. Merkel narsą migrantų krizėje. / B. Obama: „A. Merkel – teisingoje istorijos pusėje dėl pabėgėlių“. Tokios antraštės iš karto sukuria teigiamą įspūdį apie Vokietijos kanclerę, dar net nepradėjus skaityti straipsnio. Tačiau, ties šia vieta, baigiasi visapusiško teigiamo požiūrio apie ją vaizdavimas ir yra aptinkama daugiau skeptiškų aspektų, kurie kartu parodo, kad A. Merkel yra vaizduojama pakankamai jai palankiai, bet kartu neišvengia ir kritikos strėlių. Vertėtų patikslinti, kad kritiškai vaizduojama kanclerės asmenybė yra tik pabėgėlių klausimu, o apskritai dėl situacijos Sirijoje ir ten vykstančio karo, ji vaizduojama ganėtinai palankiau, kaip vadovė, kuri nesikratanti atsakomybės ir labai skeptiškai vertinanti Rusijos barbariškus veiksmus karo nualintoje šalyje. Pastarąjį požiūrį labai tiksliai atskleidžia tokios informacijos pateikimas straipsnyje: „JAV prezidentas Barackas Obama ir Vokietijos kanclerė Angela Merkel barbariškais vadina Rusijos ir Sirijos

vyriausybės lėktuvų antskrydžius Aleppo mieste. / Amerikos ir Vokietijos vadovai taip pat ragina kovojančias puses laikytis paliaubų. Ignoruodama Jungtinių Valstijų prašymus, Rusija trečiadienį paskelbė ir toliau tęsianti sukilėlių valdomų Aleppo teritorijų bombardavimą ir remsianti Sirijos ginkluotąsias pajėgas“. Tuo tarpu iš Sirijos bėgančių žmonių, kurie įvardijami kaip pabėgėliai ir su jais susijusios imigrantų politikos A. Merkel, aplinkinių yra vertinama skeptiškai, tačiau naujienų portalas šia tema ją apibūdina kiek kitaip. Ji vaizduojama tvirta ir besilaikanti savo įsitikinimų ir vykdomos imigrantų politikos svarba ir reikalingumu. Taip pat, atlaikanti, bet kokį spaudimą ar kritiką iš aplinkinių ir žinoma oponentų. Šio naujienų portalo straipsniuose esančios žinutės, labai tiksliai iliustruoja, minėtąją kanclerės asmenybės portretą: „Vokietijos kanclerė Angela Merkel ketvirtadienį pareiškė tvirtai atmetanti raginimus keisti pabėgėliams svetingą jos vyriausybės politiką po šalyje įvykdytų kelių žiaurių išpuolių. / A. Merkel sakė žurnalistams, kad užpuolikai „norėjo sužlugdyti mūsų bendruomenės jausmą, mūsų atvirumą ir norą padėti žmonėms, kuriems to reikia“. / „Mes tai tvirtai atmetame“, - pabrėžė ji“. Be to, akivaizdžiai pabrėžiamas, kanclerės atsidavimas savo šaliai ir savo pareigoms, rašoma: „A. Merkel, nutraukusi vasaros atostogas savo vasarvietėje šiauriau Berlyno, kad surengtų spaudos konferenciją sostinėje, sakė žurnalistams, jog per savaitę surengti keturi žiaurūs išpuoliai buvo „sukrečiantys, slegiantys ir liūdinantys“, bet tai visiškai nerodo, kad valdžia būtų praradusi kontrolę“, tai parodo, ne tik jos vaizdavimą kaip atsakingo žmogaus, bet kartu ir parodo, kad jos asmenybę žurnalistai papildė ir globėjiškumo savybę. Čia yra aptinkamas ir istorinis diskursas, pagal kurį galima interpretuoti žiniasklaidos tinklapyje vaizduojamos Vokietijos kanclerės Angelos Merkel asmenybę dar kitaip, nei jau buvo minėta. „Vis dar esu įsitikinusi šiandien, kad „mes galime tai padaryti“ – tai mūsų istorinė pareiga ir istorinis iššūkis globalizacijos laikais, - sakė ji. – Mes jau pasiekėme labai, labai daug per pastaruosius 11 mėnesių“, tokios žinutės akcentavimas straipsnio tekste, parodo, kad kanclerė yra vaizduojama kaip supratinga asmenybė, kuri kartu įvertina savo žemyno, tai yra Europos gerą socialinę padėtį ir yra nesavanaudiška, kadangi prisiima atsakomybę už mažiau išsivysčiusias šalis ir siekia joms padėti priartėti, prie bent jau panašaus gyvenimo, kokį turi europiečiai. Todėl, A. Merkel minėtąją asmenybės įvaizdį atskleidžia tokios straipsnių antraštės: „Angela Merkel atsisako sieti islamo radikalų teroro išpuolius su pabėgėlių antplūdžiu. / Angela Merkel: ES šalys neturi užkirsti kelio musulmonams migrantams“.

Kiekvienas politikas savo gyvenime dalyvauja rinkimuose į savo šalies valdžią, kai kurie, netgi ne vieną kartą, todėl čia ne išimtis Angelos Merkel svarstymai **apie galimybę dalyvauti rinkimuose dėl sekančios kadencijos Vokietijos valdžioje**, o kartu yra ir diskursas. Vien iš straipsnių antraščių galima spręsti, jog sėkmingais Angelai Merkel, šių rinkimų nepavadinsi, pavyzdžiui: „Po atakų Vokietijoje smarkiai smuko kanclerės Angelos Merkel populiarumas. / Vokietijos populistai aplenkė Angelos

Merkel pariją rinkimuose į žemės parlamentą. /A. Merkel partijai – didžiausias smūgis Berlyno rinkimuose per visą pokarį. / Angelos Merkel laukia populistų pozicijų sustiprėjimas Berlyno rinkimuose. / Berlyno regioniniai rinkimai tapo skaudžiu smūgiu Angelos Merkel partijai. / Vokietijos kanclerės Angelos Merkel koalicija prarado daugumą Berlyno parlamente. / Angelos Merkel politinė ateitis pakibo ant plauko? / Po fiasko rinkimuose Angela Merkel sulaukė kritikos“, visos šios antraštės jau akivaizdžiai parodo, kad šiuo aspektu Vokietijos kanclerės asmenybės įvaizdį, žiniasklaidos tinklapis vaizduoja iš ganėtinai silpnos pusės. Straipsniuose yra bandoma perteikti Vokietijos gyventojų susirūpinimą dėl kanclerės vykdomos pabėgėlių politikos, dėl jos savo nepasitenkinimą rodo ne tik opozicinės partijos, bet ir kai kurie politikės bendražygiai. Tai pasimatė ir per žemių rinkimus, kuriuose iš jų kanclerės partiją surinko mažą procentą rinkėjų balsų. Todėl, tai parodo, kad kanclerė yra vaizduojama, kaip beprarandanti savo politinį svorį, o tai kartu reiškia, kad ji nebeturi stipraus žmonių palaikymo. Susilpnėjusios jos pozicijos vaizdavimas, kartu parodo jos portretą kaip susilpnėjusios, mažiau mėgstamos ir politinį žavesį praradusios asmenybės. O tokia asmenybė yra traktuojama, kaip mažiau patraukli rinkėjams ir taip galimai užleidžianti valdžios olimpą kitiems, tokį požiūrį tiksliai iliustruoja portalas: „Vokietijos antiimigracinė populistinė partija sėkmingai pasirodė sekmadienį vykusiuose rinkimuose į vienos iš žemių parlamentą, aplenkusi kanclerės Angelos Merkel partiją, kurią rinkėjai nubaudė už jos liberalią pabėgėlių politiką“, tai kartu parodo, kad politikė vaizduojama, kaip neįvertinusi žmonių pasipiktinimo – jai grėsmės ir stipriai pervertinusi savo galimybes, žinant, kad rinkėjų pasipiktinimas jos vykdomos pabėgėlių politikos buvo matomas jau seniai ir buvo aišku, jog tai gali turėti didelės įtakos rinkimų rezultatams. Nors politikė dar svarsto ar norėtų eiti kanclerės pareigas sekančią kadenciją, tačiau akivaizdu, kad rinkėjai gali ir nesuteikti tokios galimybės dabartinei kanclerei, juolab, kai spaudoje mirga žinutės apie rinkėjų skeptišką požiūrį: „Vokietijos kanclerės Angelos Merkel konservatoriai sekmadienį patyrė antrą smūgį per dvi savaites – Krikščionių demokratų partija Berlyno žemės rinkimuose gavo mažiau nei 20 proc. balsų. Tai – blogiausias partijos rezultatas per visą pokarį. Ekspertai teigia, kad viena pagrindinių priežasčių – A. Merkel ir jos partijos migracijos politika“, o kartu tokių žinučių publikavimas parodo, kokį kuria politikės įvaizdį žiniasklaida, kuri akivaizdžiai meta kaltinimo gaidelę politikei. O kaltinimai pasireiškia tuo, kad kanclerė užleidžia kelią prieš imigrantus nusiteikusiai populistinei partijai „Alternatyva Vokietijai“, kuri yra lyginama su D. Trumpu, kaip negatyvus sprendimas, partijos didelį šuolį pirmyn, parodo ir naujienų portalas: „Populistinė partija „Alternatyva Vokietijai“ surinko 11,5 proc. balsų. Tai reiškia, kad jos atstovai pateks į dar vienos žemės parlamentą – jau 10-ą iš 16-os“. Kalbant apie pačių rinkėjų požiūrį apie pačią politikę, naujienų portalas šį įvaizdį piešia tokiomis „spalvomis“: „A. Merkel, kuriai šią savaitę per jos partijos kandidato Franko Henkelio kampanijos renginį dešiniojo sparno aktyvistai šūkavo „dink“, pripažino, kad buvo sunku

įtikinti „protesto rinkėjus“, kurie atgręžė nugarą pagrindinės srovės partijoms“, todėl tai parodo, kad yra demonstruojama neapykanta, nepasitenkinimas ir net gi nuoskaudos, taip sudarant dar didesnę blogą įspūdį apie dabartinės Vokietijos kanclerės Angelos Merkel asmenybę. O tokio įvaizdžio kūrimui padeda ir bendražygių neigiami atsiliepimai ir nenoras dirbti toliau, kartu su A. Merkel, tokias žinutes ištransliuoja žiniasklaidos tinklapis: „M. Muelleris yra sakęs, kad nenori likti koalicijoje su A. Merkel partija gali būti apskritai išmesta iš Berlyno vyriausybės“. Bendrai apžvelgus, naujienų tinklapis šiuo aspektu kanclerės asmenybės tikrai „nepaglosto“, o parodo kaip visiškai sutriuškintą ir visuomenės nepalaikomą personą.

Galiausiai, labai svarbu išnagrinėti, kokį A. Merkel asmenybės įvaizdį kuria naujienų portalas – remiantis **Rusijos, kaip agresoriaus - karo kurstymu Ukrainoje ir sankcijomis Rusijai dėl karo veiksmų joje diskursu**. Kadangi Vokietijos kanclerė Angela Merkel yra svarbus asmuo ne tik savo šalyje, bet ir pačioje Europos Sąjungoje, kaip viena iš lyderių, todėl jos ištransliuojama nuomonė yra labai svarbi. O dar svarbiau, kaip žiniasklaida ją ir jos nuomonę šiuo klausimu pateikia spaudoje. Tai gi, pirmiausia, kanclerė yra vaizduojama nusivylusi Rusija ir jos veiksmais, tai parodo, ne tik straipsnių antraštės, bet ir tekstuose esančios įvadinės žinutės: „Vokietijos kanclerė Angela Merkel, kalbėdama svarbaus NATO viršūnių susitikimo Lenkijoje išvakarėse, ketvirtadienį pareiškė, kad Rusijos veiksmai Ukrainoje pakirto Vakarų pasitikėjimą Maskva“. Tai akivaizdu, kad Europos Sąjungos šalys yra sunerimusios dėl tokių Rusijos veiksmų, ypač rytinės NATO aljanso šalys, kadangi jos ribojasi su agresoriumi vadinama šalimi. Tačiau, ne tik rytinės šalys išreiškia didelį nerimą, dėl dabartinės situacijos, bet ir Vokietijos kanclerė yra vaizduojama taip pat, kaip stipriai sunerimusi dėl tokios padėties, rašoma: „Kanclerė pažymėjo, kad „Rusijos veiksmai sukėlė didelį nerimą mūsų rytinėms sąjungininkėms“, kurioms turi būti aiškiai pasakyta, jog jų saugumas bus užtikrinamas pagal NATO sutarties 5-ąjį straipsnį dėl kolektyvinės gynybos“, tai kartu parodo, kad A. Merkel yra vaizduojama kaip savo šalies lyderė yra stiprus sąjungininkas rytinėms Europos Sąjungos šalims. Šiuos minėtus A. Merkel asmenybės bruožus, apjungia kitas elementas tai yra diplomatiškumas, o kartu ir sugebėjimas derėtis. Juo labiau, kad „Vokietijos lyderė, mokanti rusų kalbą ir palaikiusi dialogą su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu per Ukrainos krizę, nepaisant jų nuomonių skirtumų, taip sakė, kad Vakarai privalo toliau kalbėtis su Maskva“, todėl tai parodo, kad kanclerė tikrai turi derybinių sugebėjimų. Žurnalistai minėdami A. Merkel tekste, ją pateikia dvejopai: pirmiausia, nurodo, kad Vakarai, o su jais kartu ir kanclerė nebesitikimi Rusija, todėl būtų akivaizdu, kad A. Merkel turėtų pasisakyti už sankcijas šiai šaliai, tačiau yra rašoma kitaip. O toks ištransliuojamas kanclerės požiūris nurodomas straipsnių antraštėse: „A. Merkel pasisako už sankcijų Rusijai naikinimą, bet primena Minsko susitarimus“, šį antraštę parodo, kad A. Merkel ES sankcijas Rusijai mažintų tik su ta sąlyga, jei ji pradėtų vykdyti Minsko susitarimus ir taip būtų daroma

pažanga. Tačiau, nurodoma, kad Rusijos ir Vokietijos interesai dėl ES sankcijų yra vienodi, rašoma: „Man tikrai labai svarbi galimybė sustabdyti sankcijas. Tokie Rusijos ir Vokietijos interesai“, - pridūrė Vokietijos kanclerė“. Nors kanclerė Rusijos atžvilgiu šiek tiek švelnėjo, tačiau apie sprendimą įvesti ES sankcijas ji pasisako kaip apie tuo metu buvusį būtina veiksmą ir kitaip būti ir negalėjo, rašoma straipsnyje: „Tiesa, A. Merkel per renginį Šverine ir aštriai sukritikavo Rusiją. Ji priminė, kad sankcijos Klreliui pritaikyti buvo būtina, nes Rusija aneksavo Krymo pusiasalį ir įplieskė karą Rytų Ukrainoje“. Be to, žiniasklaidos portalas, griežtai pabrėžia savo straipsniuose, kad Vokietijos kanclerė Angela Merkel yra asmuo, kuris griežtai ir neigiamai pasisako už, bet kokius veiksmus jėga keisti šalių sienų vientisumą, rašoma: „A. Merkel pabrėžė, kad Europoje niekam nevalia jėga keisti šalių sienų, ir prisiminė savo didžiulę nuostabą, kai pirmasis Rusijos tankas kirto Ukrainos sieną: „O šiandien reikia kalbėti ne apie vieną, o apie daugybę tankų“, todėl tai kartu išreiškiamas ir didelis susirūpinimas dėl blogėjančios padėties Ukrainoje.

3.2.2.2. Nenuspėjamasis vadovas – Vladimiras Putinas

Nors Rusija nepriklauso Europos Sąjungai ir NATO aljansui, tačiau šiose struktūrose vykstančiais pokyčiais domisi taip pat, kaip ir šalys – narės. Todėl, **Didžiosios Britanijos pasitraukimas iš Europos Sąjungos, o tuo pačiu ir pati lyderystė ES** domina ir Rusija. Svarbu, kaip remdamasi šiuo diskursu – žiniasklaida traktuoja Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybę. Pirmiausia yra akivaizdu, kad prezidentas vaizduojamas sarkastiškai nusiteikęs šiuo klausimu, tai jau išduoda vieno iš straipsnių antraštė: „Apie „Brexit“ pasisakė ir Vladimiras Putinas: britų valdžia per daug pasitikėjo savimi“. Tai parodo, kad jis išreiškia lengvą pajuoką britų politikų adresu ir taip parodo, kad jo šalis yra stipresnė ir nėra skaldoma, bei tokiu būdu save idealizuoja – kaip rimtesnę vadovą. Aiškiai matoma, kad naujienų tinklapis palaiko tokios nuomonės formavimą ir šią asmenybę vaizduoja būtent taip, straipsniuose ištransliuodami tokius V. Putino žodžius rimtai: „Referendumo organizavimas buvo „nieko daugiau, tik per didelis pasitikėjimas ir paviršutiniškas požiūris iš britų vadovybės pusės darant lemtingus sprendimus savai šaliai ir Europai kaip visumai“ – sakė V. Putinas“, taip suteikdamas pagrindą manyti, kad Europos Sąjunga jo kaip stipraus vadovo ir lyderio neįvertina, nors akivaizdu, kad nepelnytai. Pabrėžiama, kad kai kurios šalys vadovaujasi paviršutinišku požiūriu, o tai negali būti šalies lyderės bruožas, o tuo tarpu, Rusijos šalis – priešingai, kaip V. Putinas garsiai akcentuoja „Rusija, tai vieninga šalis“, o žiniasklaida neretai pabrėžia „V. Putinas, tai Rusija, o Rusija, tai V. Putinas“. Kitas svarbus niuansas, jog Rusijos prezidentas, daugelio stebėtojų nuomone turi interesų dėl „Brexit“, toks britų sprendimas yra parankus

jam, juo labiau, kad jis ne kartą viešai buvo kaltintas dėl nesantaikos kurstyimo tarp ES narių. Tuo tarpu, naujienų portalas nuo šio „kaltinimo“ V. Putiną išlaisvina, kadangi savo straipsniuose jį vaizduoja, kaip susirūpinusi kaimyninės šalies vadovą, bet tikrai ne neigiamų įvykių kurstytoją, greičiau kaip stebėtoją, rašoma: „Tačiau penktadienį Rusijos lyderis sakė, kad jo šalis niekada „nesikišo, niekada nereiškė savo nuomonės šiuo klausimu“. Jis atmetė bandymus susieti Maskvą su JK balsavimu dėl pasitraukimo iš ES. „Žinoma, mes atidžiai stebėjome, kas vyksta, bet niekaip neveikėme šio proceso ir net nemėginome to daryti“, - sakė V. Putinas“. Taip pat, Vladimiras Putinas naujienų tinklapyje yra vaizduojamas, kaip atsiribojęs apskritai nuo, bet kokių pasisakymų šiuo klausimu, o kartu ir samprotaujantis apie Europos Sąjungos vienybę ir svarbą išlikti stipriai ekonominę galybę, tokią nuomonę iliustruoja straipsnio ištrauka: „Brexit“ tema yra Didžiosios Britanijos vidaus klausimas ir Britanijos santykių su ES klausimas, - pabrėžė jis. – ES yra labai svarbi Rusijos prekybos, ekonomikos ir investicijų partnerė, todėl, žinoma, Maskva suinteresuota, kad ES išliktų stipri ekonominė galybė – klestinti, stabili ir nuspėjama“. Apie Didžiosios Britanijos siekius išstoti iš Europos Sąjungos, Vladimiras Putinas pasisakė jau anksčiau. Naujienų portalas, jo išreikštą nuomonę, pateikė kaip kaltinimus ir išreikštu nepasitenkinimu dėl Britanijos premjero Davido Camerono veiksmų, rašoma: „Rusijos prezidentas pareiškė, kad britų premjeras referendumą galbūt surengė, kad „pašantažuotų“ ir „pagąsdintų“ ES. „Kam jis surengė šį referendumą? Pašantažuoti Europą? Ar pagąsdinti ją? Koks tikslas, jeigu jis pats yra prieš Britanijos išstojimą iš ES“, - penktadienį per susitikimą su naujienų agentūrų atstovais, kuriame dalyvavo ir AFP atstovas, sakė V. Putinas“. Tuo tarpu, dabar, kai jau Didžiosios Britanijos premjeras pasikeitęs ir jo pareigas eina nauja ministrė pirmininkė Theresa May, Rusijos prezidentas yra vaizduojamas jau nebe toks kritiškas. Apie naująją premjerę atsiliepia bent jau be pašaipos ir sarkazmo, o priešingai tikisi konstruktyvaus dialogo, rašoma: „Vladimiras Putinas patvirtino savo pasirošimą surengti konstruktyvų dialogą ir bendradarbiauti su britų ministre pirmininke dabartiniais klausimais dėl dvišalių santykių ir tarptautinės darbotvarkės“, - sakoma Kremliaus pareiškimė, kuris buvo paskelbtas netrukus po to, kai T. May perėmė ministro pirmininko įgaliojimus“. Tačiau politinį korektiškumą, naujienų portalas taip pat pažymi, kaip vieną iš Vladimiro Putino asmenybės savybių ir savo straipsniuose vaizduoja jį tokį. Išskiriant, būtent Davido Camerono pasitraukimo iš Didžiosios Britanijos lyderio pozicijos įvykį, V. Putinas atvaizduojamas politiškai korektiškas, rašoma: „Telegramoje D. Cameronui Rusijos lyderis rašė: „Tikiuosi, kad jūsų didelė politinė patirtis bus gerai panaudota Jungtinei Karalystei ir visam pasauliui“. Pirminis Rusijos prezidento priešiškus D. Cameronui buvo ir dėl to, kad „Britanija taip pat buvo tarp šalių, aktyviausiai palaikiusių Vakarų sankcijas Maskvai dėl Rusijos vaidmens ryšium su Ukrainos krize“, pasikeitus lyderiui, pasikeis galbūt ir šalies nuomonė, galima tik spėlioti, kaip šiuo klausimu strategiją dėlioja Rusijos prezidentas.

Atsižvelgiant į Rusijos karinės jėgos demonstravimą Sirijoje, svarbu apžvelgti, kokią nuomonę ir svarbiausia V. Putino asmenybės įvaizdį žurnalistai kuria ir vaizduoja naujienų tinklapyje. **Pabėgėlių migracija į ES ir karas Sirijoje** yra dar vienas svarbus diskursas šiame darbe. Pirmiausia analizuojant straipsnių antraštes, galima spręsti, kad šiame naujienų tinklapyje V. Putino asmenybė yra vaizduojama teigiamai ir net pačiam Rusijos prezidentui palankiai, nurodomos tokios antraštės: „Vladimiras Putinas ir Barackas Obama didins veiksmų Sirijoje koordinavimą. / J. Kerry ir V. Putinas sutarė: būtina didinti spaudimą teroristinėms grupuotėms“, vien šios demonstracinės trumpos žinutės, parodo V. Putiną, kaip ES sąjungininką ir tikrai ne grėsmę keliantį agresorių. Straipsniuose akcentuojama, jog abu šalių lyderiai yra linkę bendradarbiauti, todėl Vladimiro Putino įvaizdis yra pateikiamas, kaip vieningai nusiteikusių vadovo, kuris stengiasi palaikyti draugiškus santykius ir yra pozityviai nusiteikęs Europos Sąjungos atžvilgiu, o ne pavaizduojamas, kaip karo lauko priešas. Be to, akcentuojama, kad B. Obama ir V. Putinas yra vaizduojami, kaip bendrą dialogą atrandantys vadovai ir bendro tikslo vedini kalbant apie dabartinę sunkią situaciją Sirijoje. Rusijos prezidentas, net yra įvardijamas kaip nuoširdus lyderis, kuris nesibodi prašyti reikalingos pagalbos Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento ir taip paneigdamas, bet kokią tyrančią įtampą tarp jų, tai parodo straipsnio ištrauka: „Abi pusės patvirtino esančios pasirususios didinti koordinavimą Rusijai ir Amerikai vykdant karinius veiksmus Sirijoje. V. Putinas taip pat paprašė B. Obamos pagalbos atskiriant nuosaikiosios opozicijos grupes nuo „teroristinių grupuočių, tokių kaip „al Nusra Front“, nurodė Kremlius“. Toks pozityvus Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybės vaizdavimas naujienų portale vyrauja ir kalbant apie kitus aukštus postus užimančius vadovus ir prezidento ryšius su jais. Nieko keisto, kad karas Sirijoje yra sukrėtęs beveik visą pasaulį ir kitų šalių vadovai, o ypač Europos yra suinteresuoti, kadangi vienas iš karo padarinių yra pabėgėlių migracija į ES. V. Putinas palaiko dialogus tiek su Turkijos prezidentu Recepui Tayyipui Erdoganui, tiek ir su Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės sekretoriumi Johnui Kerry, o su pastaruoju kalba apie taikos procesą Sirijoje. Straipsnyje rašoma, jog „JAV valstybės sekretorius Johnas Kerry ketvirtadienį susitiko su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu ir pasiūlė jam glaudesnę karinį bendradarbiavimą, viliantis išgelbėti įstrigusį Sirijos taikos procesą“, nors yra vaizduojama, kad Rusijos prezidentas nurodomas taikiai nusiteikęs, tačiau išlieka visgi tendencija tokia, kad Europa ir JAV palaiko Sirijos sukilėlius, o V. Putinas valdžią. Panaši situacija ir su Turkijos prezidentu, kadangi Ankara palaiko tą pačią pusę kaip ir Europa, tai Rusijos prezidentas yra parodomas, kaip dedantis pastangų palaikyti gerus santykius su šia šalimi, tačiau skirtingi interesai kiša koją. Kalbant apie pačio naujienų tinklapio pasirinkimą, apie ką rašyti daugiau, o be ko galima ir apsieiti, tai pats faktas apie pabėgėlių vyraujančią problemą Europoje yra slopinamas ir V. Putino nuomonė ar pasisakymų surasti būtų sudėtinga. Tuo tarpu, dėl pačio karo Sirijoje, Rusijos prezidento asmenybės portretas yra vaizduojamas ganėtinai spalvingiau. V. Putino ir B. Obamos

susitikimų ar pokalbių buvo ne vienas, tačiau, bėgant laikui keičiasi pozicijos. Po Kinijoje vykusio Didžiojo dvidešimtuko susitikimo, užkulisiuose susitiko dviejų didžiųjų šalių vadovai. Tačiau, jei anksčiau Vladimiras Putinas buvo vaizduojamas kaip labiau draugiškai ir taikiai nusiteikęs lyderis, tai dabar jo asmenybė šiek tiek skaldoma į dvi dalis. Pirmiausia, jis aprašomas, kaip bent jau dalinai sukalmamas, rašoma: „B. Obama vėliau pats paskelbė, kad per susitikimą su V. Putinu buvo „produktyvių“ diskusijų apie ugnies Sirijoje nutraukimą, dėl kurio anksčiau sunkiai sekėsi tartis. „Turėjome produktyvių pokalbių apie tai, kaip atrodytų realus karo veiksmų nutraukimas“, - sakė B. Obama“, bet tai daugiau JAV prezidento nuomonė, nei konkretūs veiksmai tikslui pasiekti. Tuo tarpu, pačio V. Putino nuomonė apie susitikimą aprašoma dviprasmiškai: „Nemanau, kad dabar turiu teisę apie tai galutinai kalbėti, nes (JAV) Valstybės Departamentas ir mūsų Užsienio reikalų ministerija baigia derinti kai kuriuos mūsų preliminarinius susitarimus. Bet man atrodo, kad einame teisingu keliu, ir galėtumėme, dėl visa pikta, tam tikram laikotarpiui susitarti dėl to, kad abi šalys imtųsi energingų bandymų pataisyti padėtį Sirijoje“, - pareiškė Rusijos vadovas“, tokio požiūrio vaizdavimas parodo, kad V. Putinas yra nurodomas kaip griežtas vadovas, sunkiai perkalmamas ir išlaikantis apie save nuomone, kaip sunkiai sukalmamas, kaip parodė ir žurnalistų straipsnyje parašyta žinutė, jog „sekmadienį tikėtasi, kad šalims pavyks sudaryti susitarimą, galintį atverti kelią teikti pagalbą kovų krečiamo Alepo miesto civiliams gyventojams ir apriboti Rusijos bei Sirijos režimo pajėgų vykdomą bombardavimą, tačiau derybos žlugo“. Tačiau, vis labiau gilinantis į Rusijos kariuomenės daromus veiksmus Sirijoje, atsiranda tokių straipsnių, kuriuose Vladimiras Putinas yra vaizduojamas, kaip ypač žiaurus tironas, kuriam žmogaus gyvybė yra visiškai bevertė, lyg to būtų maža, jo veiksmų žiaurumas vis pasikartoja, tokį įspūdį žurnalistai bando sukelti, pirmiausia tokią informaciją pateikdami straipsnių antraštėse, kurios skamba taip: „Vladimiras Putinas sukilėliams Sirijoje demonstruoja žiaurumą, kurio išmoko per Čečėnijos karą“, todėl epitetas „žiaurus“ šiai žurnalistų vaizduojamai asmenybei tinka geriausiai. O ir Alepo miestą, po Rusijos bombardavimų, jie iliustruoja taip, jog pateisintų V. Putino asmenybę, kaip žiaurią, rašoma: „Alepo miestą sprogimai pavertė griuvėsiais, per kuriuos dabar landžioja civiliai, slepiasi, miršta. Rusijos karo lėktuvai ir toliau žeria bombas, iš dangaus kaukia raketos, griaudi sprogimai. / Tačiau dar visai neseniai tokį paveikslą buvo galima pamatyti Čečėnijos sostinėje Grozne“, tai parodo, kad V. Putinas yra vaizduojamas, kaip uolus mokinys, kuris atliko namų darbus prieš tai minėtame Čečėnijos kare ir dabar Sirijoje parodo ko išmoko. Žurnalistai savo straipsniuose pateikia ir kitų Rusijos pareigūnų nuomonę. O visuotinai žinoma, kad visa vieša nuomonė Rusijoje yra skelbiama tik ta, kurią palaimina V. Putinas, todėl iš to galima spręsti, kad panašiai galvoja ir pats prezidentas, rašoma: „Visi karai yra baisūs, menas irgi gali būti baisus“, - straipsnio autoriui M. Galeotti prieš metus sakė vienas Rusijos pareigūnas, kai jiedu kalbėjosi apie Antrąjį Čečėnijos karą. Rusas nesureikšmino, kad per bombardavimus Grozne žuvo

tūkstančiai žmonių, dešimtys tūkstančių tapo benamiais, milijonai pabėgo“, todėl akivaizdu, kad kai visas pasaulis yra pakraupęs nuo paties karo ir jo jau matomų padarinių, Rusijos prezidentas yra vaizduojamas, kaip dėl to per ne lyg nesielvartaujantis, o greičiau mėginantis parodyti visam pasauliui, jog karinių veiksmų ir apsiginklavimo lenktynėse, Rusija tikrai pirmauja. Geriausias to įrodymas, tokio požiūrio plėtojimas, o žurnalistai būtent taip iliustruoja Vladimiro Putino veiksmus, rašydami, jog „V. Putinas akivaizdžiai demonstruoja, kad savo namuose išmoko vieną pamoką – žiaurumas yra geriausias ginklas kovoje su maištininkais. Tuo blogiau Sirijai“. Taigi, anksčiau rodytas solidarumas, sprogo kaip burbulas ir karui įpusėjant, aiškėja ir tikrieji veiksmai, bei požiūriai.

Kito diskurso dėl **V. Putino svarstomos galimybės dalyvauti prezidento rinkimuose** analizė, kaip dabartinio prezidento asmenybės įvaizdis yra formuojamas žiniasklaidos portalo. Iš esmės kokį vaizdą nupaišo žurnalistai, tokį mato ir paprasti žmonės, kurie per ne lyg nesidomi politika, tačiau politikų valdymo pasekmes pajaučia labiausiai. Dėl paties klausimo ar V. Putinas žada kandidatuoti į prezidentus vėl, naujienų portalas jo asmenybę įvardina kaip dar neapsisprendusią ir publikuoja tokias žinutes: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas sakė dar nepriėmęs sprendimo dėl to, ar dalyvauti 2018 metų prezidento rinkimuose“. Dabartinio Rusijos prezidento asmenybė yra labiau vaizduojama, kaip skubių sprendimų nepriimanti, kadangi motyvuoja tuo, kad svarbiau palaukti ir pažiūrėti, kaip baigsis parlamento rinkimai, ir kokie bus rezultatai. Žurnalistai pavaizduoja V. Putiną tokį lyderį, kuris pažymi, „kad reikia dirbti, siekti to, kad būtų realizuoti planai ir uždaviniai, kuriuos mes sau kėlėme, siekti žmonių gyvenimo lygio kilimo, ekonomikos, socialinės sferos vystymosi, šalies gynybinių pajėgumų didinimo. Priklausomai nuo šių uždavinių sprendimo paskui žiūrėsime, kaip organizuoti prezidento rinkimų kampaniją 2018 metais ir kas turi joje dalyvauti“, - paaikškino Kremliaus vadovas“. Todėl žvelgiant iš šios perspektyvos, žiniasklaida V. Putiną apibrėžia, kaip sąžiningą politiką, kuris pirmiausia žiūri šalies gerovės ir matydamas ko tuo metu reikės jo šaliai, tokį sprendimą priimsiantis. Straipsnyje paminėta, ganėtinais skeptiška frazė: „Taip, žinoma, remiuosi tuo, kad būsimasis lyderis turi būti pakankamai jaunas žmogus, bet – subrendęs“, pridūrė 63 metų V. Putinas“, todėl tokia žinutė parodo, kad žurnalistai šiek tiek pašiepia Rusijos prezidentą, nes akivaizdu, kad prezidentas kalba apie save, ir save mato ateinančioje kadencijoje, nors ir oficialiai skelbia, kad nėra apsisprendęs. Tuo tarpu Rusijos prezidentą galima įvardyti jau laimėjusį, kadangi jo partija labai gerai pasirodė parlamento rinkimuose, todėl iš spaudoje pateikiamos tokios informacijos galima spręsti, kad sekančiuose Rusijoje būsiančiuose rinkimuose triumfos Vladimiras Putinas. Nors patys rinkimai ir nebuvo patys sėkmingiausi, kadangi nuo Sovietų Sąjungos subyrėjimo vykdytuose rinkimuose, šiuose rinkėjų aktyvumas buvo pats mažiausias, tačiau nepaisant to V. Putino partija „Vieningoji Rusija“ išplėšė pergalę. Todėl, Rusijos prezidento asmenybė yra vaizduojama politiškai sėkminga, kadangi nepriklausomai nuo ekonominės padėties ar apskritai

žemo pragyvenimo lygio Rusijoje, Vladimiras Putinas nepraranda rinkėjų palaikymo. Taip pat, akivaizdžiai matoma, kad naujienų portalas nori parodyti, kad šalia esantys veiksniai ar tiesiog sunki politinė situacija, nei kiek neįtakoja paties V. Putino ir palaikymą jis vis turi, rašoma: „Rinkimai visoje šalyje vyko po kelerių neramių metų, per kuriuos šalis aneksavo Ukrainos Krymą, įsitraukė į didžiausią nuo Šaltojo karo laikų priešpriešą su Vakarais, įklimpo į ekonominę krizę ir pradėjo karinę kompaniją Sirijoje“. Šis sakinytis, taip pat parodo, kad iš esmės V. Putinas yra vaizduojamas tikrai stiprus ir sugebantis būti lyderiu ir valdyti didelę šalį, be to kartu parodomas, kaip bebaimis, nes pripažinkime, kad sudalyvauti visuose šiuose kariniuose veiksmuose ir užsitraukti vakarų nemalonę reikia sugebėti, o tai, kad ir kaip skeptiškai skambėtų, parodo jėgą ir nenuspėjamumą, kurio labiausiai visas pasaulis prisibijo. Be to, kalbant bendrai apie politikų, o ypač kandidatų į valstybės vadovo pareigas, V. Putinas yra nurodomas, kaip sėkmingiausias politikas, nes jo populiarumas tebėra didelis „maždaug 80 proc., ir, Kremliui griežtai kontroliuojant žiniasklaidą bei viešąjį diskursą, valdžia, regis, tikisi, kad sklandus balsavimas sudarys sąlygas jam nesunkiai laimėti ketvirtą kadenciją per prezidento rinkimus 2018 metais“.

Galiausiai su Rusija ypač sietinas elementas yra **karo padėties kurstymas Ukrainoje ir ES vykdomos sankcijos dėl karo veiksmų joje**. Todėl labai svarbu išanalizuoti kaip žiniasklaidos portalas kuria V. Putino asmenybės įvaizdį šiame diskurse. Kadangi Rusija, o kartu ir jos vadovas Vladimiras Putinas šioje istorijoje yra viena iš suinteresuotųjų pusių. Viešojoje erdvėje dažniau skamba, kad Rusija yra didis agresorius ir norėdama vėl perbraižyti Europos žemėlapi, kaip jau bandė, ir kitas jo tėvynainis, ji akivaizdžiai rodo ženklus, kad yra nusiteikusi kariauti. Tačiau, šiame naujienų portale, jis vaizduojamas, kaip į kampą įspraustas jis ir jo šalis, kadangi Europos Sąjunga imasi agresyvių veiksmų šalia Rusijos šalies sienų, rašoma: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasmerkė NATO dėl griežtinamos retorikos ir agresyvių veiksmų šalia šalies sienų, perspėdamas, kad Maskva verčiama didinti savo karinius pajėgumus“, tai parodo, jog yra vaizduojama, kad iš dalies pati Europos Sąjunga verčia Rusiją ginkluotis. Taip pat, yra jaučiama, kad V. Putino dabartinė Rusija yra šiek tiek lyginama su Sovietų Sąjunga, kadangi straipsnyje yra ištransliuojami tokie prezidento žodžiai: „Kalbėdamas minint nacistinės Vokietijos invazijos į Sovietų Sąjungą 75-ąsias metines, prezidentas kaltino Vakarų šalis, siekiančias izoliuoti Maskvą dėl krizės Ukrainoje, kad jos atmeta Rusijos pasiūlymus vieningai kovoti su bendru priešu – tarptautiniu terorizmu“, sakydamas, kad panašiai buvo ignoruojami Sovietų Sąjungos perspėjimai dėl Hitlerio“, todėl šiuo aspektu kuriamas prezidento įvaizdis, kaip pasirengusio dirbti kartu su Europa lyderio, tik pažymima, kad Europa to nelabai nori. Įžvelgiamas ir kitas V. Putino bruožas, tai dirbtinių krizių kūrimas, o kartu ir jų išsprendimas, apie tai naujienų tinklapyje rašoma, tokia forma: „Atrodo, kad V. Putinas tikėjosi pasiūlyti tam tikrų kompromisų dėl Sirijos, o iš Vakarų sulaukti

nuolaidų dėl Ukrainos. / Tai klasikinė Kremliaus taktika – sukurti dirbtinę krizę, o tada pasisiūlyti padėti ją išspręsti. Žinoma pagal pačios Maskvos taisykles“. Taip jis vaizduojamas, kaip linkęs derėtis ir kažką paaukoti, tačiau kai krizė yra dirbtinai sukonstruota, tai ir praradimais čia net nekvepia, todėl vėl gi pasimato žurnalistų sarkazmas, ir iš čia pradeda matytis, kad straipsnis ne visada yra objektyvus naujienų šaltinis, bet dažniau prisitaikantis prie skaitytojų auditorijos ar siekiant įpliekti sensaciją. Kadangi, V. Putinas yra ne tik šalies prezidentas, bet kartu ir vadovauja savo šalies kariuomenei, kuri yra nepalyginamai didesnė, nei Ukrainos, tai naujienų portale yra pabrėžiama, rašoma: „Ukrainos kariuomenė dabar didesnė, labiau užsigrūdinusi ir pasiruošusi. Jei Putinas ir apsispręstų dėl didelio karinio nuotykių Ukrainoje, jam tokia avantiūra tikrai daug kainuotų. Bet rusai tai žino, tad karinės pratybos – politinio spaudimo Kijevui įrankis“, tai parodo, kad V. Putinui visa krizė Ukrainoje yra daugiau kaip žaidimas, nei reali problema, kaip jis yra įvardijęs. Todėl, Rusijos prezidentas ir įvardijamas kaip žaidėjas, žinodamas Ukrainos padėtį, jis apsiriboja karinėmis pratybomis, o ir jų užtenka, kad išgąsdintų Ukrainą, ir Europos Sąjungą. Kaip nepatenkinta asmenybė, Vladimiras Putinas yra vaizduojamas ganėtinai dažnai, tai pasireiškia įvairiais kaltinimais Ukrainos adresu, pavyzdžiui: „Maskva praėjusią savaitę užsipuolė Kijevą dėl incidento prie Krymo ir Ukrainos sienos ir apkaltino jį siunčiant į pusiasalį prieš rugsėjį vyksiančius rinkimus diversantų grupes. Per minėtą incidentą žuvo du Rusijos kariai – vienas saugumo karininkas ir vienas karys“, todėl prezidentas vaizduojamas, kaip rimtai supykdytas žmogus, kadangi per Kijevo „išsišokimus“, žuvo du jo karininkai. Tuo tarpu, kita žinutė tame pačiame straipsnyje seka apie Ukrainoje esanti aukų skaičių, rašoma: „Ukraina ir jos Vakarų sąjungininkės kaltina Maskvą bandymu eskaluoti daugiau nei dvejus metus trunkantį konfliktą rytinėje Ukrainos dalyje, kuris nusinešė 9,5 tūkst. gyvybių ir prasidėjo kelios savaitės po to, kai 2014 metų kovą Rusija aneksavo Krymo pusiasalį“, tai parodo, kad abiejų mirčių, tiek dviejų Rusų karininkų, tiek 9.5 tūkst. ukrainiečių sugretinimas šalia, įvardiją ne ką kitą, o vėl gi lengvą pajuoką Rusijos prezidento atžvilgiu. O taip pat, pats Rusijos prezidentas yra vaizduojamas, kaip garsiai ištransliuojantis savo požiūrį dėl ginklavimosi varžybų, kurias Vakarai intensyviai bruka Rusijai. Visa situacija yra palankiau aprašoma V. Putino atžvilgiu ir karo veiksmų grėsmė labiau nurodoma kaip Vakarų iniciatyva, nei Rusijos, rašoma: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ketvirtadienį pareiškė, kad jo šalis atsakys į NATO karinių pajėgų telkimą prie jos sienų, bet neįsitrauks į ginklavimosi varžybas. / „Mes žinome kaip (reikia) adekvačiai reaguoti ir, žinoma, tai darysime ateityje, tačiau nesiruošiamo atsiduoti militaristiniam tvaikui“, - kalbėjo prezidentas. / Pasak V. Putino, Rusiją bandoma „išprovokuoti brangioms ir perspektyvos neturinčiomis ginklavimosi varžyboms“, todėl parodoma, kad visa atsakomybė labiau nukreipiama į Vakarus. Tačiau, dėl Ukrainoje rodomos agresijos, V. Putinas yra vaizduojamas, kaip pripažįstantis Rusijos karių veikimą joje, nors anksčiau to kratėsi, rašoma: „Rusijos prezidentas

Vladimiras Putinas pareiškė, kad valdžia buvo „priversta ginti rusakalbius“ Rytų Ukrainoje. Iki šiol Rusija vis dar neigė savo karių dalyvavimą dvejus su puse metų besitęsiančiame konflikte“, bet griežtai nepripažįstantis, kad Rusija galėjo kaip nors įtakoti politinius pasikeitimus Ukrainoje ir šią kaltę metantis į kitą pusę, sakydamas: „Tai ne mes sukėlėme perversmą Kijeve“, - piktai iškošė Rusijos lyderis, netiesiogiai apkaltindamas amerikiečius“. Todėl apie Rusijai pritaikytas ES sankcijas, V. Putino nuomonė yra pateikiama taip: „Tada, kai mes buvome priversti į tai atkreipti dėmesį, ginti rusakalbius Donbase, ginti su sunkumais susidūrusius žmones Kryme, kuris prisijungė prie Rusijos federacijos, tada mums buvo pradėtos taikyti sankcijos ir imtasi Rusijai priešiškos politikos“, tai parodo, kad prezidentas, naujienų portalo yra vaizduojamas, kaip neigiamai vertinantis jo šaliai pritaikytas sankcijas, kadangi tai nebuvo savanaudiški kariniai veiksmai, o pagalba teikiama rusakalbiams žmonėms Ukrainoje. Taip pat, nesijaučiantis kuo nors nusikaltęs ir juolab nesijaučia atsakingas už ne vieno tūkstančio civilių žūtis Ukrainoje. Galiausiai, antraštės skelbia, kad „Vladimiras Putinas tikina, kad yra pasiruošęs užbaigti Rusijos sukeltą karą Ukrainoje“, nors savo kaip karą pradėjusio ir pagalbą teikusio separatistams asmens kaltės neįžvelgia. Tačiau, naujienų tinklapis, nurodo, kad V. Putino nuomone, Rusija yra „pasiruošusi tęsti, bet kokius kontaktus, kad tik jie vestų prie teigiamo rezultato – prie Ukrainą ištikusios krizės sprendinio“, tad Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, šio naujienų portalo dėka, visgi nurodomas kaip teigiamas asmuo ir besistengiantis išvengti karo Ukrainoje.

3.2.3. Lrytas.lt tinklalapis vakarietiškos kultūros dalis

3.2.3.1. Angela Merkel ES lyderė

Pastaruoju metu Europą krečiantys nesmagūs ir probleminiai įvykiai tapo ganėtinai dažnu reiškiniu. Todėl Didžiosios Britanijos sprendimas trauktis iš Europos Sąjungos buvo dar vienas sukrėtimas, kuris dabartiniame Europos kontekste yra gana skausmingas. Šioje vietoje pasidaro svarbus žiniasklaidos kuriamas asmenybės diskursas, kaip visuomenei yra pateikiamas, o kartu ir sukuriamas asmenybės įvaizdis. Šiame darbe yra analizuojamas Vokietijos kanclerės Angelos Merkel įvaizdis, žiniasklaidos diskurso atveju. Pirmasis diskursas, tai **Didžiosios Britanijos pasitraukimas iš Europos Sąjungos ir lyderystė joje**. Pirmiausia, kaip yra vaizduojama asmenybė, galima jau suprasti iš straipsnių antraščių, kurios dažniausiai esmės gaires nupiešia: „Angela Merkel perspėjo: „ES padėtis yra kritinė“; / Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos lyderiai gelbės Europą; / Ar „Brexit“ tik mirazas? Vokiečiai pareiškė savo nuomonę; / Angela Merkel: „Europos laukia sudėtingi uždaviniai; / A. Merkel: „Brexit“ yra smūgis Europai; / Paryžius ir Berlynas visiškai sutaria dėl veiksmų po „Brexit“; / Po „Brexit“ – ES lyderių

atsakas Jungtinei Karalystei; / Vokietija, Prancūzija ir Italija žada „naują impulsą“ ES; / ES lyderiai atmeta galimybę keisti sutartį reformuojant ES; / A. Merkel: „JK sprendimas trauktis iš ES – neatšaukiamas“; / A. Merkel linkusi neskubinti „Brexit“. Iš šių antraščių matome, kad A. Merkel yra vaizduojama, kaip įvardijanti, jog Jungtinės Karalystės pasitraukimas iš ES kelia keblumų ir stumia visą sąjungą į krizinę situaciją. Tačiau griežtai teigia, kad Europos Sąjunga yra pajėgi susidoroti su šiomis problemomis ir parodo, jog jos šalis, kartu su Italija ir Prancūzija gali perimti visą valdžią į savo rankas ir būti ES lyderėmis. Dėl pačios kritinės padėties vaizdavimo, kanclerės asmenybė nėra pateikiama, kaip viena iš tokių, kurios perdėtai kelia paniką. Ji greičiau, nurodoma, kaip atsakingai nagrinėjanti padėtį ir užpuolus krizinei situacijai, šaltai ir be nereikalingų emocijų reaguojanti politikė, kuri kartu ir nesikrato atsakomybės, bet kartu prisiima jos daugiau, nei jai priklauso. O taip pat, įvardijama, kaip sugebanti pasimokyti iš tam tikrų situacijų, geras pavyzdys „Brexit“ ir priimanti kritiką, tai anot straipsnio ir pamokos, rašoma: „Europai dar neatsigavus po ją užklupusios sunkiausios migrantų krizės nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, taip pat kruvinų teroro atakų ir 2008 metų finansų sistemos griūties padarinių, lyderiai nori pademonstruoti, kad jie gali pasimokyti iš visą Senąjį žemyną sukretusio britų referendumo, per kurį šalis nubalsavo už pasitraukimą iš ES“. Todėl, prisiimdama atsakomybę A. Merkel su dar dvejomis ES šalimis siekia kuo greičiau susidėlioti veiksmų planą, „kuris bus skirtas išgelbėti Europos Sąjungos projektą Didžiajai Britanijai nubalsavus palikti Bendriją“. Nors, kaip jau buvo minėta, žurnalistai A. Merkel asmenybės įvaizdį formuoja gana palankiai pačiai politikai, tačiau tekstuose randama ir kritikos kanclerės adresu, kuri „ragina mažiau kalbėti apie ES gelbėjimą ir imtis veiksmų. Baiminamasi, kad kitos valstybės narės gali savo šalyse surengti panašius referendumus“. Tačiau, grįžtant prie pačios kanclerės nuomonės, kuri yra formuojama žiniasklaidos ir pateikiama skaitytojui, vaizduojama, kaip išreiškianti gilų apgailestavimą, kadangi toks Didžiosios Britanijos sprendimas yra didelis smūgis Europai, tai tiksliai iliustruoja straipsnyje esanti citata: „Su apgailestavimu žiūrime į Britanijos žmonių sprendimą. Tai, be abejo, yra smūgis Europai ir Europos suvienijimo procesui“. Bet kartu, portalas ją vaizduoja kaip vieną iš pagrindinių ES lyderių, nes Vokietija yra „ypatingai suinteresuota“ vieninga Europa ir ji kaip šalies vadovė turinti prisiimti didelę atsakomybę dėl suvienijimo proceso sėkmės. Todėl, čia pasirodo vaizduojama A. Merkel, kaip strategės pusė, kuri siekia, turėti šalia stipriąsias sąjungos nares, kurios palaikytų jos procesų sklandų vykdymą. Ir toks sprendimas, dėl didesnės valdžios turėjimo būtent A. Merkel rankose yra pateisinama kitų šalių, kadangi jų išreikštu noru, kanclerė netiesiogiai buvo paskirta užtikrinti sklandų Jungtinės Karalystės pasitraukimą iš Europos Sąjungos. Žiniasklaidos portalas, kanclerę iš dalies vaizduoja, kaip naujų vėjų Europos Sąjungoje įpūsiančią lydere. Kadangi daugelį metų, nors ir neoficialiai, bet visos kortos buvo britų rankose, o dabar Vokietijos kanclerei puiki proga šią situaciją pakreipti sau tinkama linkme. Todėl, jos vizija greičiau

pradėti realius veiksmus, rašoma: „Vokietijos kanclerė Angela Merkel, Prancūzijos prezidentas Francois Hollande`as ir Italijos premjeras Matteo Renzi po susitikimo paragino pradėti „naują impulsą“ stiprinant Europos Sąjungą. / Kiek anksčiau pirmadienį Vokietijos kanclerė A. Merkel, teigė, kad Jungtinei Karalystei reikia laiko prieš pradėdant pasitraukimą iš Europos Sąjungos, bet ji pirmadienį perspėjo esanti prieš šio proceso vilkinimą“, nieko keisto, kad portalas siekia parodyti tokį kanclerės išreikštą požiūrį, kadangi ji vaizduojama, kaip stipri politikė ir perimanti ES valdžios vairą, todėl britų trypčiojimas vietoje kanclerei yra tikrai žalingas. Ir ne tik jai, bet ir visai Europos Sąjungai, todėl A. Merkel naujienų tinklapyje esančiame straipsnyje vaizduojama, kaip labai griežta britų atžvilgiu, rašoma: „A. Merkel taip pat pabrėžė, kad „neturi būti jokio netikrumo laikotarpio, galinčio užsitęsti ilgesnį laiką“, ir kad ES privalo rasti atsvarą „išcentrinėms jėgoms“ kitose Bendrijos šalyse, taip pat stumiančioms į pasitraukimą iš bloko“. Tai parodo, kad Vokietijos kanclerė yra vaizduojama, kaip prisibijanti gana realios situacijos, tai yra visiško ES sužlugimo, todėl besiišsanti realių veiksmų, užkirsti kelią tokios galimybės atsiradimui. Todėl, ji vaizduojama, kaip agitatorė, raginanti visas ES šalis išsaugoti vienybę, stiprinti bendradarbiavimą gynyboje. Nes svarbiausias aspektas A. Merkel asmenybės įvaizdyje, kuri pabrėžia naujienų tinklapis, tai supratimas apie ES Bendrijos kaip vieno vieneto jėgą, „ES suteikia narėms stiprų balsą pasaulyje, o atskirų šalių įtaka veikiausiai būtų mažesnė, jeigu jos nepriklausytų blokui“.

Vykdomas pilietinis karas Sirijoje ir vienas iš jo jau juntamų padarinių, tai pabėgėlių migraciją į Europos Sąjungos šalis, A. Merkel supriešino su didžiąja dalimi jos tėvynainių ir su didele dalimi Bendrijos narių. Nuožmus Vokietijos kanclerės požiūris dėl jos vykdomos imigrantų politikos sudavė jai skaudų smūgį, kadangi tiek kritikos, kiek ji sulaukia dabar, vargu ar yra patyrusi apskritai. Skirtingi žiniasklaidos tinklapiai - skirtingai vaizduoja A. Merkel asmenybę, todėl svarbu išanalizuoti, kaip politikės asmenybės portretą pateikia naujienų portalas šiuo, tai yra karo Sirijoje padėtimi ir pabėgėlių migraciją į ES diskursu. Pirmiausia, derėtų pastebėti, kad ji pati nėra kritiškai vertinama žiniasklaidos, tačiau, ta kritika, kurios sulaukia iš politinės aplinkos ir iš pačios savo šalies, bei ir kitų šalių visuomenių yra publikuojama internetinėje spaudoje, o tai parodo, jog ji yra vaizduojama, kaip susilpnėjusi lyderė, nebeturinti tokio didelio palaikymo kokį turėjo anksčiau. Straipsniuose apstu informacijos, kurioje aprašoma, kaip A. Merkel kritikai ją viešai kaltina ir taip keičia jos asmenybės įvaizdį blogąja prasme, kadangi tai publikuoja naujienų portalas, todėl jie yra traktuojami, kaip to įvaizdžio kūrėjai. Pavyzdžiui, „Viena iš partijos „Kairė“ lyderių Sahara Wagenknecht teigė, kad į Vokietiją įleisdama tiek daug pabėgėlių A. Merkel elgėsi „neatsakingai“, o dabar labiau nei bet kada anksčiau vokiečiams reikia padėti jaustis saugiams“, nors tai ne pačių žurnalistų išreikštas požiūris, tačiau, tokios informacijos pateikimas viešojoje erdvėje prilygina, juos, kaip tokio įvaizdžio formuotojus. Verta apžvelgti pirmą punktą dėl

kurio skaitytojai gali būti iškart paveikiami ir taip jau formuojama jų nuomonė – straipsnių antraštės, jos padaro pirmąjį įspūdį. Todėl, ką pasako apie migrantų krizę, taip vadinamieji „pirmieji sakiniai“ straipsnyje: „Vokietijoje daugėja A. Merkel pabėgėlių politikos kritikų / Angela Merkel atsisakė keisti pabėgėlių politiką / Dauguma vokiečių nepitaria A. Merkel dėl pabėgėlių krizės / Išpuolių išvarginti vokiečiai vis mažiau palaiko A. Merkel / A. Merkel: „Pabėgėliai neatnešė į Vokietiją terorizmo“ / Europos tonas dėl migrantų sugriežtėjo / A. Merkel: migrantų situacija Vokietijoje daug kartų geresnė / A. Merkel pripažino klaidas sprendžiant pabėgėlių krizę / B. Obama ir A. Merkel smerkia „barbariškas“ atakas Sirijos Alepo mieste“. Antraštės jau papasakoja, kad jaučiamas pasipiktinimas, išreiškiama kritika, mažėjantis palaikymas A. Merkel atžvilgiu, tačiau šalia, atsiranda pačios politikės atkirtis kritikams ir opozicijai, tai parodo, kad kanclerė nėra tokia silpna ir praradusi jėgas politiškai, kaip ją vaizduoja opozicija, galiausiai ji, kartu su vienu iš įtakingiausių lyderių, publikuoja tą pačią nuomonę apie karą Sirijoje, taip yra parodoma, kad visgi paramą ir palaikymą ji turi. Kad ir kiek, šiuo metu sulauktų kritikos ir neigiamų pastebėjimų A. Merkel yra nurodoma, kaip bet kokią kainą besilaikanti savo įsitikinimų ir net nežadanti atsisakyti ar sušvelninti savo vykdomą politiką dėl pabėgėlių egzistuojančios ir Europą palietusios krizės. Kanclerė yra aprašoma, kaip stipri vadovė, kurios neįbaugins teroristiniai išpuoliai ir juo labiau nepakeis jos nuomonės ir nesumažins ryžto dėl pabėgėlių klausimo sprendimo būdų, todėl pagrįstai rašoma: „Pastarosiomis savaitėmis Vokietiją drebinę teroristų išpuoliai neišgąsdino A. Merkel. Ketvirtadienį surengtoje spaudos konferencijoje šalies kanclerė pabrėžė, kad neketina keisti pabėgėlių politikos, nors ji pastaruoju metu sulaukė ypatingos kritikos po keturių šalyje surengtų teroro išpuolių“. Juo labiau, kad iš visų atvykusių pabėgėlių, pasitaiko, tik keletas, kurie buvo ar yra atsakingi už įvykdytus teroristinius išpuolius, todėl anot naujienų portalų, A. Merkel yra teisi sakydama, „kad du prieglobsčio prašytojai atvyko į Vokietiją ir ten surengė išpuolius, „užtraukė gėdą šaliai, kuri juos priėmė“, tačiau nuo karo bėgantys žmonės neturi prisiimti atsakomybės už šiuos veiksmus ir būti išmetami lauk iš Europos, dėl asmenų prisidengusių jų nelaimė, kad prasmuktų į Bendriją. Todėl naujienų portalas, norėdamas sudaryti įspūdį, jog A. Merkel yra protingai ir adekvačiai mąstanti asmenybė, nepaveikiama jokių provokacijų, o tiksliai matanti situaciją, straipsniuose nurodo taip: „Vokietijos kanclerė pabrėžė, kad šalis toliau „laikysis savo principų“ ir suteiks prieglobstį tiems, kas jo nusipelnė, nes nuo persekiojimo ir karo bėgantys žmonės turi teisę į apsaugą“. Tačiau, akivaizdu, kad Vokietijos šalies piliečių, kanclerės kalbos neveikia ir jų gilus nusivylimas ja, bei tuo pasireiškiantis nepalaikymas auga, rašoma, jog „po išpuolių Vokietijoje atlikta apklausa parodė, kad sumažėjo palaikymas šalies kanclerei Angelai Merkel. Beveik du trečdaliai vokiečių yra nepatenkinti kanclerės pabėgėlių politika“. Žiniasklaida, kaip tam tikra struktūra, pati iš savęs turi būti šališka, todėl parodo, kad ir kaip Vokietijos kanclerė šio naujienų portalų būtų išteisinama ir vaizduojama iš jai palankiausios

pusės, tačiau kartu ji parodoma, kaip sukalbama ir į kompromisus linkusi politikė. Tai aiškiai iliustruoja jos ir Italijos ministro pirmininko susitarimas: „dėti didesnes pastangas, kad migrantai, neturintys teisės gauti prieglobstį Europos Sąjungos šalyse, būtų išsiunčiami atgal į savo tėvynes“, matome, kad kanclerės nuomonė įvardijama, kaip šiek tiek kintanti. Kadangi prieš metus „Vokietijos lyderė pelnė pagyrimų, taip pat griežtos kritikos, kai paskelbė atvirų durų pabėgėliams politiką ir pareiškė, kad Europos Sąjunga pajėgi padėti žmonėms, bėgantiems nuo konflikto Sirijoje“, bet dabar ji jau nurodoma, šiek tiek kitaip, tai yra teigianti, kad tam tikrą repatriacija turi būti. Galiausiai yra svarbu, paminėti kaip kuriamas kanclerės asmenybės įvaizdis remiantis pačio karo Sirijoje aspektu. Kaip jau buvo minėta aukščiau, kanclerės asmenybė yra pateikiama, kaip įtakinga, kadangi ją palaiko kiti stiprūs lyderei, pavyzdžiui Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Barackas Obama yra vienas iš labiausiai ją ginančių ir palaikančių asmenų, būtent kalbant apie pabėgėlių politiką, be to jie yra nurodomi, kaip abu smerkiantys „barbariškas“ atakas Sirijoje. Straipsniuose rašoma, kad „JAV prezidentas Barackas Obama ir Vokietijos kanclerė Angela Merkel pasmerkė Sirijos ir Rusijos pajėgų atakas prieš Alepo miestą, pavadindami jas „barbariškomis“. Be to, jie abu yra vaizduojami, išreiškiantys stiprią argumentuotą kritiką Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui, dėl pagalbos Sirijos valdžiai, bombarduojant Alepo miestą, kuriame gyvena šimtai tūkstančių žmonių, rašoma: „Rytinė Alepo dalis yra teritorija, kurioje gyvena šimtai tūkstančių civilių, sakė A. Merkel ir B. Obama. Pusė gyventojų yra vaikai“. Todėl, kaip jau buvo minėta, jie pasmerkia ir nepalaiko tokių veiksmų Sirijoje.

Artėjantys **rinkimai į Vokietijos valstybės parlamentą** Angelai Merkel gali būti nesėkmingi, nors pati politikė ir nėra tiksliai įvardijusi savo apsisprendimo dėl galimybės tapti ir sekančios vyriausybės vadove. Apžvelgiant dabartinę situaciją, matoma, kad dabartinė kanclerės padėtis gana liūdnoka, kadangi ji prarado daugelio Vokietijos piliečių pasitikėjimą ir jos reitingai stipriai nukritę. Tokią padėtį vaizduoja ir naujienų portalas lrytas.lt, formuodamas dabartinės Vokietijos kanclerės asmenybės įvaizdį iš liūdnos pačiai politikei perspektyvos. O tai pirmiausia, galima išžvelgti jau vien straipsnių antraštėse, kurios skamba taip: „Išpuolių išvarginti vokiečiai vis mažiau palaiko A. Merkel / A. Merkel populiarumas – žemiausias per penkerius metus / Vokietijos žemės rinkimuose dešinieji nurungė A. Merkel partiją / Berlyne A. Merkel patyrė skaudų pralaimėjimą / A. Merkel Dresdene pasitiko pikti protestuotojai / Beveik pusė vokiečių vis dar nori perrinkti A. Merkel“, tokias frazes, pirmiausia matantys skaitytojai netrunka susidaryti išpūdį apie politikę. O išpūdis yra vaizduojamas toks: susilpnėjusi ir įtaką praradusi šalies vadovė, sulaukianti daug kritikos dėl savo vykdomos migracijos politikos, kuria yra nepatenkinti daugelis Vokietijos gyventojų. Taip pat, jos asmenybės silpnumui vaizduoti yra palanki situacija, kadangi nepalankios kanclerei kritikos pažerti nevengia ir opozicinės partijos ir kiti ES šalių vadovai, o susivienijusi Bendrijos vadovybė smukdo kanclerę dar žemiau reitingų lentelėje, juk žmonės

veikia tokia informacija. Negelbėja ir tai, jog taip ginami kanclerės migrantai ar tiksliau sakant kartu su jais prasmukę teroristai pabėgėliu vardu vykdo išpuolius ir taip dar labiau smukdo A. Merkel ir taip trapų pasitikėjimo lygį – tauta ima nebetikėti kanclerės žodžiais jog Vokietija yra pajėgi susitvarkyti su migrantais, tai jau akivaizdžiai suprantama, kaip neįgyvendinama užduotis. Tačiau, nors palaikymas ir menkėja, bet kanclerė laikosi savo žodžio nekeisti pabėgėlių politikos, o tai ją rinkimų išvakarėse vaizduoja kaip desperatiškai siekiančia ir kovojančia su „vėjo malūnais“, bet iš kitos pusės išvelgiama jos eros pabaiga, o kartu su ja ir stiprios lyderės vaidmuo yra keičiamas praradusios pasitikėjimą, silpnos, pražūtingai šalį nuvedusios ir mažiau mėgstamos asmenybės įvaizdžiu. Be to, svarbu paminėti, kad ji nurodoma, kaip tautos baudžiama už savo nepopuliarią vykdomą politiką, rašoma: „Vokietijos antiimigracinė populistinė partija pasirodė sėkmingai vykusiuose rinkimuose į vienos iš žemių parlamentą, aplenkusi kanclerės Angelos Merkel partiją, kurią rinkėjai nubaudė už jos liberalią pabėgėlių politiką“. Jau buvo minėta, kad daugelis tiek paprastų žmonių, tiek ir svarbių asmenų išreiškia didelę kritiką kanclerės atžvilgiu, tačiau naujienų portalas ypač ištransliuoja tuos, kurie labiausiai yra neigiami kalbant apie politikę arba išreiškia piktdžiuga, pavyzdžiui rašoma, jog opozicinės partijos lyderis Leifas-Erikas Holmas pareiškė, kad tai „įspūdingas rezultatas jauni partijai (kalbam apie sėkmingus rinkimų rezultatus vienoje iš žemių). Labiausiai džiugina tai, kad aplenkėme A. Merkel. Gabūt tai yra A. Merkel darbo kanclerės poste pabaigos pradžia“. Todėl, akivaizdu, kad naujienų portalas formuoja tokį įvaizdį apie politikę. Kartu parodo, jog kritikos laviną ji gauna ir iš vidaus, kadangi jos sąjungininkai konservatoriai taip pat nerimsta, o tai parodo, jos vaizdavimą, kaip prarandančią įtaką ir liekančia be palaikymo komandos ir taip apverktinoje jos situacijoje, rašoma: „A. Merkel namuose užgriuvo griežtos kritikos lavina, o nepasitenkinimą jos politika pabėgėlių atžvilgiu reiškia net jos sąjungininkai konservatoriai“. Kaip nemėgstama Vokietijos šalies gyventojų, A. Merkel jau buvo įvardinta, tačiau, nemėgimo laipsnis gali būti įvairus, o tuo tarpu politikė šioje vietoje siekia aukštumas, na gal tiksliau reikėtų sakyti jos asmenybės įvaizdis yra kuriamas žiniasklaidos tokia linkme. Kokia anot naujienų portalo kanclerė yra vaizduojama savo tautos kontekste ir sutinkama tokiais šūksniais: „Merkel turi pasitraukti“ ir „išdavikė“, tokių žodžių ji susilaukė išėjusi iš bažnyčios po mišių, todėl akivaizdu ją aprašo kaip nekenčiamą asmenybę ir svarbiausia nebeturinčia pagarbos savo atžvilgiu iš šalies gyventojų. Visgi, nepaisant šio tamsaus debesies, kabančio virš kanclerės galvos, išvelgiami maži saulės spinduliai, kad ir labai trapūs, tačiau, vis vien stumiantys ją į priekį, rašoma: „Nepaisant migracijos krizės padarinių, Angela Merkel tebėra vokiečių favoritė tarp kandidatų į kanclerio postą. Už dabartinę Vokietijos vyriausybės vadovybę balsuotų 45 procentai šalies gyventojų, jei turėtų galimybę tiesiogiai rinkti kanclerį“. Tokio tyrimo aprašymas parodo, kad naujienų portalas ją kaip ir „išteisina“ ir bando vaizduoti, kaip vis dar kovojančia politike ir turinčia rėmėjų, bet nežinia ar čia nėra tik mažiausia blogybė iš esančių

apskritai ir kanclerė gali greitai būti palikta nuošalį, jei atsirastų politiškai patrauklesnis savo požiūriu ir idėjomis kandidatas.

Ir galiausiai, svarbu išanalizuoti, kaip A. Merkel asmenybės įvaizdis yra kuriamas remiantis **Rusijos valstybės, kaip agresoriaus, kuris kursto karą Ukrainoje ir sankcijos Rusijai dėl karo veiksmų joje** diskursu. Pirmiausia, svarbu suvokti, ką vaizduoja straipsnių antraštės ir kokį pirmą įspūdį susidaro skaitytojas vien iš jų apie A. Merkel. O antraštės aptinkamos tokios: „Dėl taikos Ukrainoje – Europos lyderių pokalbis / Saugumo strategijoje Vokietija įvardijo Rusijos keliamą grėsmę / A. Merkel ir F. Hollande`as: reikia pratęsti sankcijas Rusijai / V. Putinas prašo Vokietijos ir Prancūzijos paramos dėl Ukrainos / Angela Merkel turi blogą žinią Rusijai – siūlys didinti našą Krekliui / Normandijos ketvertas Berlyne aptars taiką Ukrainoje / Hollande`as ir Merkel kritikuoja Rusiją dėl Aleppo ir svarsto dėl sankcijų“, akivaizdžiai matoma, kad Rusija įvardijama kaip didelis agresorius Europos Sąjungos šalims, pati A. Merkel yra vaizduojama, kaip viena iš labiausiai kritikuojančių politikų, dėl karo kurstymo Ukrainoje – Rusijos valstybę ir jos prezidentą. Ji taip pat vaizduojama kaip vienareikšmiškai pasisakanti už sankcijas Rusijai ir išvelgianti didesnę grėsmę nei yra matoma bendrai. O apie sankcijų trukmę, vaizduojama pasisakanti taip: „A. Merkel priminė, kad sankcijos Rusijai buvo priimtose dėl jos veiksmų Ukrainoje ir nuo Rusijos veiksmų priklausys, ar jos bus atšauktos“, todėl tai labai aiški ir trumpa kanclerės vaizduojama išsakoma nuomonė, tai yra negali būti jokių išlygų Rusijai arba ji sustoja ir gali atsipūsti dėl sankcijų, arba kitu atveju, jos ir toliau bus taikomos. Todėl, čia kanclerė vaizduojama turinti sąjungininkų šiuo klausimu ir labiausiai ją palaiko Prancūzijos prezidentas, antrindamas jai, dėl būtinybės pratęsti sankcijas Rusijai, tai gerai atsispindi straipsnyje parodoma abiejų nuomonė: „Ir mes aiškiai pasakėme, kad , deja, atsižvelgiant į susitarimų vykdymo būklę, reikia pratęsti sankcijas Rusijai“. Turima omenyje, kad Rusija nevykdo Minsko susitarimo taip pažangiai, kaip buvo tikėtasi, todėl sankcijų pratęsimas yra būtinas, tokia savo poziciją išreiškia minėtieji vadovai. O tuo tarpu naujienų portalas visą situaciją pakreipia kiek kitaip, tai yra kai kuriais atvejais A. Merkel yra vaizduojama kaip galinti išspręsti V. Putino problemas, o ir pats Rusijos prezidentas pateikiamas straipsniuose, kaip prašantis paramos vakarų, o tame tarpe ir pačios A. Merkel, rašoma: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, Kremliaus duomenimis, paragino Vokietijos kanclerę Angelą Merkel prisidėti prie deeskalacijos Ukrainos konflikte“, tai iš dalies gali būti traktuojama, kaip tam tikra manipuliacija, tačiau Vokietijos kanclerė vaizduojama, kaip nesileidžianti tokioms provokacijoms ją paveikti. Aiškiausiai tai atspindi, straipsnyje aprašoma jos kalba: „A. Merkel ne kartą reikalavo pažangos įgyvendinant susitarimą. Priešingu atveju esą sankcijos Rusijai nebus atšauktos“. Visgi, labiausiai akcentuojama, kad Vokietijos kanclerė yra vaizduojama, kaip esminis žmogus visame procese, pas kurią suinteresuotos šalys vyksta, kitaip sakant visai Europos Sąjungai naudinga, kad Vokietija būtų taikos jungiklis, tarp Rusijos ir Ukrainos. Toks

procesas ir yra įvardijamas naujienų tinklapių straipsniuose, rašoma: „A. Merkel pakvietė vadinamojo Normandijos ketverto narius – Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną, Ukrainos prezidentą Petro Porošenką ir Prancūzijos prezidentą Francois Hollande`ą – „įvertinti, kaip buvo vykdomi Minsko taikos susitarimai nuo ankstesnio susitikimo, taip pat aptarti tolesnių žingsnių“. Pati kanclerė jau seniai buvo įvardijusi, kad smerkia, bet kokią karinę jėgą, kurią demonstruoja Rusija, tokia pačia nata yra atvaizduojama kanclerė ir šiame naujienų tinklapyje. Portale rašoma: „Rusija, 2014 metais aneksavusi Ukrainai priklausantį Krymo pusiasalį, palaiko dideles teritorijas Rytų Ukrainoje kontroliuojančius promaskvietiškus separatistus. Jų konfliktas su provakarietiška Kijevo vyriausybe nusinešė jau beveik 10 tūkst. Žmonių gyvybių“. Bet koku atveju, kaip A. Merkel būtų vaizduojama dėl skirtingų dalykų ar savo vykdomos migrantų politikos, ar „Brexit“ situacijos, ar dėl kitos kadencijos ir galimybės būti kanclere ir toliau, visgi esminė jos savybė yra vaizduojama lyderystė, bet koku klausimu, galbūt todėl jai dažnai yra patikimas derybininkės vaidmuo.

3.2.3.2. Vladimiras Putinas – diktatorius

Visi su įtampa laukė Didžiosios Britanijos piliečių sprendimo referendumo dėl išstojimo iš Europos Sąjungos. Tiksliausia būtų sakyti, kad tik Rusų tauta, o tiksliau jos prezidentas Vladimiras Putinas taip stipriai nesijaudino ir blogiausias scenarijus Europai – jam būtų atvirksčiai geriausias. Todėl dabar, žinant oficialius rezultatus, matoma, kaip šiuo diskursu t.y. **Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš ES ir lyderyste joje** remiantis yra vaizduojama Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybė, koks jos įvaizdis yra formuojamas naujienų tinklapyje. Pirmiausia, yra svarbu, kokį pirminį įspūdį padeda susidaryti straipsnių antraštės, keletas iš jų skamba taip: „V. Putinas prabilo apie istorinį britų sprendimą / Europa sukūrėta, o Kremlius šiandien švenčia / V. Putinas pasisakė apie naująją britų premjerę Th. May / Rusijos ir Britanijos lyderiai susitiks „artimiausioje ateityje“. Akivaizdžiai matoma, kad vaizduojamas Rusijos prezidento sarkastiškas džiaugsmas Europos Sąjungos atžvilgiu. Taip pat, nurodoma, kad V. Putinas stengsis užbėgti už akių Bendrijos vadovams ir stengsis pirmas į savo pusę palenkti Didžiosios Britanijos valdžią. Analizuojant, kokį Rusijos prezidentą vaizduoja naujienų portalas, o dar svarbiau kokius jo asmenybės bruožus pabrėžia ar sukuria yra matoma, kad kritiškumas išryškėja pirmiausia. V. Putinas labai kritiškai vertina buvusią Didžiosios Britanijos valdžią, o tarp „eilučių“ matosi ir šiočia tokia pajuoka, rašoma: „Referendumo organizavimas buvo „nieko daugiau, tik per didelis pasitikėjimas ir paviršutiniškas britų vadovybės požiūris darant lemtingus sprendimus savai šaliai ir Europai kaip visumai“, - sakė V. Putinas“. Be to, jis parodomas, kaip besirūpinantis Europos gerove ir aiškiai matantis,

kokią žalą jai padarė toks neatsargus buvusios Didžiosios Britanijos valdžios sprendimas, rašoma: „Tai turės pasekmių Jungtinei Karalystei, visai Europai ir, žinoma, mums“, V. Putino mintis pateikia žurnalistai. Tokioje situacijoje daug kas kaltino Rusijos prezidentą, kad jis kišasi į procesą ir palaiko „Brexit“ siekį išstoti iš Bendrijos, tačiau čia prezidentas ne tik, kad nevaizduojamas taip besielgiantis, bet ir nurodomas, kaip visiškai nesikišęs į šį procesą ir taip pat, nesidžiaugiantis referendumo rezultatais, straipsnyje nurodoma: „Brexit“ tema yra Didžiosios Britanijos vidaus klausimas ir Britanijos santykių su ES klausimas, - pabrėžė jis. – ES yra labai svarbi Rusijos prekybos, ekonomikos ir investicijų partnerė, todėl, žinoma, Maskva suinteresuota, kad ES išliktų stipri ekonominė galybė – klestinti, stabili ir nuspėjama“. Tačiau, Rusijos prezidentas nėra pats stabiliausiai vienodas, tai yra jis savo nuomonę keičia dažnai, taip pat jį vaizduoja ir naujienu portalas, jei prieš tai buvo minėta, kad Rusijai svarbu, jog Europos Sąjunga būtų stabili, tai dabar viskas matoma, atvirkščiai, rašoma: „Prezidentui Vladimirui Putinui nestabilumas Europoje – itin naudingas. Kuo daugiau dėmesio Bendrija skirs savo vidaus problemoms spręsti ir britų pasitraukimo paliekamoms žaizdoms išsilaižyti, tuo mažiau laiko ir jėgų žemyno lyderiai turės Maskvai“, todėl tai parodo jo asmenybės strateginio mąstymo bruožus, kuriuos išskiria naujienu portalas. Akivaizdu, kad tokiu atveju, V. Putino įvaizdis yra kuriamas toliau ta linkme, jog jis vaizduojamas nenuspėjamas ir nesukontroliuojamas, juo labiau, kai Bendrija vaizduojama užsiėmusi savais reikalais, todėl Rusijos prezidento asmenybė iliustruojama kaip siekianti nuslėpti tam tikrus savo veiksmus ar tų veiksmų padarinius, pavyzdžiui rašoma: „V. Putinui bus palikta daugiau laisvės manevrams, Ukrainos klausimas dar labiau trauksis į šešėlį“. Pati „Brexit“ situacija jau iš principo skaldo ir silpnina Europos Sąjungą iš vidaus, o tai Bendriją nurodo, kaip nebe tokią vieningą ir stiprią, todėl naujienu tinklapis šiuo klausimu, Rusijos prezidentą nurodo kaip grėsmingą, nes jis aprašomas kaip matantis kontaktą ir bendradarbiavimą su stipria Europa, o kokia ji yra dabar, galima spręsti – V. Putinui netiktų, tai aiškiai parodo straipsnio tekstas: „Norite, kad pasakyčiau, kokia Rusijos pozicija „Brexit“ klausimu, ar Rusija nori kalbėti su stipria Europa, ar su silpna? – neseniai paklaustas apie referendumą kalbėjo V. Putinas. – Žinoma, Rusija nori kalbėtis su stipria Europa, nes kalbėtis su silpnesniu partneriu net neverta. Galima visada tikėtis, kad kažkas bandys silpnesnijį paspausti ir visi planai bei bendri susitarimai būtų sugriauti. Tuo metu stipresnis partneris niekada neleistų, kad taip atsitiktų“. Iš esmės, aiškiai suprantama, kad tokia padėtis, kokia yra dabar V. Putinas yra vaizduojamas kaip iš to išlošęs labiausiai ir kaip be didelių pastangų visą situaciją pakreipęs sau naudinga linkme. Todėl, visiškai nestebina, kad Rusijos prezidentas, parodomas žiniasklaidos priemonėmis, kaip vienas iš pirmųjų politikų pradėjęs dialogą su naująją Didžiosios Britanijos ministre pirmininke. Straipsnyje ši informacija pateikiama, kartu su nedideliu sarkazmu, rašoma: „Vladimiras Putinas patvirtino savo pasiruošimą surengti konstruktyvų dialogą ir bendradarbiauti su britų ministre pirmininke dabartiniais klausimais dėl

dvišalių santykių ir tarptautinės darbotvarkės“, - sakoma Kremliaus pareiškime, kuris buvo paskelbtas netrukus po to, kai T. May perėmė ministro pirmininko įgaliojimus“. Tai parodo, kad V. Putino asmenybės įvaizdis yra vaizduojamas iš kritiškos pusės, bet kartu aiškiai matoma, kad jis nėra idealizuojamas ir skaitytojui nėra brukamas įspūdis perdėtai teigiamas apie šią politinę figūrą.

Rusijos šalis ir jos prezidentas, dažniausiai skamba žiniasklaidoje iš neigiamo konteksto pusės. Ne išimtis, **karo Sirijoje ir jo vienas iš padarinių, tai pabėgėlių migraciją į Europos Sąjungos šalis**, tai ne tik dabar plačiai aptarinėjama tema, bet kartu ir diskursas, kurio pagalba, bus galima įvertinti, kaip naujienų tinklapis vaizduoja Vladimiro Putino asmenybę. Nors šie neramumai skiriasi, nuo vykstančių Ukrainoje, kadangi šioje istorijoje Rusija nėra kaltinama pradėjusi konfliktą, tačiau, sulaukia labai daug kritikos dėl savo teikiamos karinės pagalbos Sirijos valdžiai, kuri visos Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų teigimu rodo karinę jėgą prieš civilius gyventojus. Pirmiausia, derėtų pastebėti, kad Rusijos prezidentas, parodomas, kaip reiklus vadovas, reikalaujantis ir raginantis kitus didžiųjų šalių vadovus bendradarbiauti, malšinant Sirijos pilietinį karą, o tiksliau sakant nurodinėjantis, kaip kokia valstybė turėtų elgtis, pavyzdžiui rašoma: „Per pokalbį telefonu V. Putinas ragino B. Obamą geriau koordinuoti savo karines operacijas Sirijoje ir nubrėžti aiškia ribą tarp nuosaikios Sirijos opozicijos kovotojų ir ekstremistinių grupuočių“. Toks, savo nuomonės brukimas per prievartą, o kartu ir pamokymai yra dažnas Rusijos prezidento elgesys, tokiu būdu, jis nusimeta nuo savęs kaltinimų šleifą ir parodo, kad yra susirūpinęs gerokai labiau, nei oponentas. Tuo pačiu požiūriu remiasi ir naujienų portalas, tiksliai taip jį ir vaizduodamas. Tačiau, jei V. Putinas, straipsniuose yra vaizduojamas kaip rodantis norą pamokyti JAV prezidentą, tai su Turkijos prezidentu – priešingai, randantis bendrą kalbą ir gebantis susitarti ir bendrai teikti pagalbą Sirijai. Tokį susitarimą iliustruoja naujienų tinklapis, rašydamas: „Kalbėdamiesi telefonu „abu lyderiai... susitarė paspartinti pastangas užtikrinti, kad pagalba pasiektų Alepo žmones“, pranešė valstybinė Anatolijos naujienų agentūra. Pranešime sakoma, kad R. T. Erdoganas taip pat suteikė informacijos V. Putinui apie dabartinę Turkijos karinę operaciją Sirijos teritorijoje“. Dar prieš metus Maskva tikėjosi, jog visas karinis konfliktas Sirijoje baigsis su lyg pirmųjų bombų numetimu už kurias buvo atsakinga Rusija, tačiau konfliktas tęsiasi iki pat šiandien. Šiuo klausimu, Rusijos prezidentas yra nurodomas kaip turintis tam tikrą interesą, tačiau, niekas negali jo įvardyti, todėl, kad ši asmenybė yra uždara ir sunkiai nuspėjama yra akivaizdu. Analizuojant apskritai, kaip V. Putinas vertina situaciją Sirijoje, jau ganėtinai aiškus naujienų portalo formuojamas įvaizdis matosi iš straipsnių antraščių, kurios skamba taip: „V. Putinas pareiškė, ką mano apie paliaubų Sirijoje susitarimą. Įtampa vėl auga / S. Gabrielis: Kremlius siekia JAV bendradarbiavimo Sirijoje / V. Putinas atsakė į kaltinimus Rusijai dėl karo nusikaltimų Sirijoje / V. Putinas pasirašė susitarimą su Sirija: kariai bus dislokuoti neribotam laikui / Rusija prakalbo apie karines bazines toli už šalies ribų / Rusija apkaltino

Belgiją užmušus šešis civilius Alepe“, tokios antraštės parodo, kad yra formuojamas ganėtinai neigiamas Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybės įvaizdis. Pačios antraštės iš principo nenurodo visiškai neigiamo požiūrio, tačiau, sukelia jausmą, kad tokio turinio galima tikėtis rasti pačiame straipsnyje. Apie kaltinimus mestus Rusijai, dėl karo veiksmų Sirijoje, žiniasklaida kalba jau senai, bet skirtingi portalai – skirtingai vaizduoja pagrindinį veikėją tai yra Vladimirą Putiną. Šiame naujienų tinklapyje Rusijos prezidentas yra parodomas, kaip nupurtantis visus kaltinimus nuo savęs ir vadinantis juos „politine retorika“, straipsnyje rašoma: „Tai politinė retorika, neturinti didelės prasmės ir neatsižvelgianti į realybę Sirijoje,... V. Putino nuomone, ne Rusijai, o JAV tenka kaltė dėl dabartinės padėties“. Tuo tarpu, kai V. Putinas yra nurodomas, kaip nekaltas ir neįtakojantis karo veiksmų Sirijoje, čia pat atsiranda straipsnių, kuriuose aprašoma, kaip Rusijos prezidentas tariasi su Sirijos valdžia, dislokuoti savo šalies karius neribotam laikui Sirijoje, rašoma: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas penktadienį pasirašė teisės aktą, ratifikuojantį Maskvos susitarimą su Sirija dėl rusų pajėgų dislokavimo šalyje neribotam laikui“, tai parodo, kad naujienų tinklapis jį vaizduoja dvejopai, tai yra jį kritikuoja, jog jis kaltę permeta kitiems ir kartu akivaizdžiai parodo, koks jis yra iš tikrųjų – agresyviai nusiteikęs lyderis, kuris viską sprendžia tik karine jėga. Jo agresyvumą, žiniasklaida iškelia į pirmą vietą, tai parodo, tokios nuomonės apie V. Putiną formavimas, ypač kai kartu parodomas ir santykių su vakarais pašlijimas, rašoma: „Dar labiau pašlijus Maskvos santykiams su Vakarais, Kremlius sustiprino savo pajėgas Sirijoje, o pirmadienį paskelbė, kad ruošiasi pertvarkyti savo sovietų laikų karinio jūrų laivyno kompleksą Tartuso uostamiestyje į nuolatinę bazę“, todėl galima teigti, kad Rusijos prezidento asmenybė ir parodoma, kaip manipuliuojanti kitais, tiksliau sakant – Europa, nes tik atsiranda situacija, kuri nepatinka V. Putinui, ir jis iškart žvangina ginklais ir rodo savo valstybės karinį pasirengimą, ypač ne savo šalies ribose.

Rusijos valdžioje, permainos yra ganėtinai retas reiškinys, ne išimtis ir prezidento rinkimai. Todėl, svarbu išanalizuoti, kaip naujienų tinklapis formuoja Rusijos prezidento asmenybės įvaizdį remiantis **Vladimiro Putino svarstymais dėl galimybės dalyvauti artėjančiuose prezidento rinkimuose** diskursu. Pirmiausia, svarbu apžvelgti, kokį pirmą įspūdį skaitytojui sukelia straipsnių antraštės, kurios skamba taip: „Rusai atsakė, kodėl taip myli Vladimirą Putiną / V. Putinas nėra tikras, ar vėl nori būti prezidentu / G. Kasparovas įkando V. Putinui: atskleidė tiesą apie rinkimus / M. Chodorkovskis ieško pamainos V. Putinui / Nieko stebuklingo: „Vieningoji Rusija“ laimi parlamento rinkimus / Putinas džiaugiasi triuškinančia pergale Rusijos parlamento rinkimuose / Kas laukia Vladimiro Putino režimo po Valstybės Dūmos rinkimų? / Rusijos sociologas: „Padėtis šalyje tokia, kad moliūgai svarbesni nei rinkimai“. Tokios antraštės parodo, kad V. Putinas yra vaizduojamas skirtingai, nors ir tame pačiame kontekste, todėl apibrėžimas dvilypė asmenybė tinka labiausiai. Nors pats prezidentas viešai nepatvirtino, jog dalyvaus sekančiuose prezidento rinkimuose, tačiau žiniasklaida parodo, kad tautos

palaikymą šiuo klausimu jis turi. Nors žinoma, skeptikų atsiranda visada, tačiau dėl paties palaikymo esmės, nors tarp Rusijos piliečių atsiranda ir tokių, kurie jo neliaupsina, tačiau kartu atsako, jog nieko blogą pasakyti apie dabartinį prezidentą negalėtų, tokius apklausos rezultatus nurodo naujienų tinklapis: „Svarbiausiu V. Putino pasiekimu, būnant valdžioje, rusai laiko Rusijos kovingumo didinimą ir ginkluotųjų pajėgų reformą (14proc.), tarptautinių pozicijų sustiprinimą (11 proc.), ekonomikos vystymą šalyje (10 proc.), tvarkos įvedimą valstybėje (10 proc.) ir ramios politinės padėties palaikymą (10 proc.). Paprašyti atsakyti apie savo požiūrį į patį V. Putiną, 29 proc. sakė jaučią jam simpatiją, ir 8 proc. žavisi juo. / Tačiau populiariausias atsakymas (31 proc. apklaustųjų) į šį klausimą buvo „negaliu pasakyti apie jį nieko bloga“. Tokių skaičių pavaizdavimas rodo, kad naujienų tinklapis pavaizduoja Rusijos prezidento asmenybę, kaip patrauklią ir norimą matyti, ir kitoje kadencijoje kaip šalies vadovą, rinkėjų valia. Tuo tarpu, paties šalies vadovo pamąstymai apie galimybę kandidatuoti yra vaizduojami kaip neapibrėžti ir gerokai per anksti iškelti viešam svarstymui, kadangi jo apsisprendimą galintis įtakoti veiksniai, dar patys nėra galutinai baigti. Pagrindinis veiksnys, kuris anot V. Putino yra parlamento rinkimai, jų baigtis ir spręs koks bus prezidento galutinis sprendimas dėl sekančios kadencijos, rašoma: „Jis pabrėžė, kad „reikia pereiti šiuos parlamento rinkimus, pažiūrėti į rezultatus. Ir net po to mūsų lauks dar beveik dveji metai. Todėl kalbėti apie tai absoliučiai per anksti. Žinote, šiuolaikiniame, greit besikeičiančiame pasaulyje kalbėti apie tai paprasčiausiai žalinga“, - sakė V. Putinas“. Tai parodo, kad jis yra vaizduojamas, kaip neskubinantis įvykių, apgalvojantis situacijas ir savo planų neatskleidžiantis iki tol, kol jam atrodo, kad metas yra parankus. Todėl galima spręsti, kad jei V. Putino partija „Vieningoji Rusija“ bus išrinkta į valstybės parlamentą, tai ir prezidentas liks tas pats, nesvarbu, kad tokia baigtis ir taip akivaizdžiai aiški ir be anksčiau minėtųjų faktorių. Žiniasklaida, jau senai kalba apie tai, jog Rusijoje vyraujantis V. Putino režimas yra nekeičiamas ir, bet kokie vykdomi rinkimai šalyje yra tik Kremliaus skleidžiama užsklanda, tai labai aiškiai iliustruoja straipsnyje aprašomos politinio aktyvisto G. Kasparovo mintys: „V. Putino režimas beveik baigė transformaciją iš vadinamojo „hibridinio“ režimo į pilną totalitarizmą. Nors totalitariniai režimai dažniausiai siejami su masinėmis represijomis, negalima pamiršti, kad Rusijos valdžia siekia valdyti savo piliečių veiksmus ir mintis. Pamatyti, kad Rusijoje jau siaučia totalitarizmas tereikia pažvelgti į „nusikaltimų mintimis“ statistiką, pavyzdžiui, kai baudžiama už nuomonės reiškimą socialiniuose tinkluose, Pagalvokite apie smegenų plovimą, kurį vykdo propagandinis aparatas“. Čia matome, kad naujienų portalas akcentuoja, jog visgi Rusijos prezidento vienas iš pagrindinių ginklų kovoti su priešais šalies viduje, o taip pat ir už jos ribų yra jam naudingos propagandos skleidimas, o kartu ir rinkimų klausimu. Tačiau, nepaisant to, visgi atsiranda V. Putino kritikų, o žiniasklaida remdamasi tuo, vaizduoja Rusijos prezidentą, mažiau politiškai patrauklų, ypač kai oponentai nurodomi tie, kurie yra labai palaikomi vakarų, pavyzdžiui Rusijos verslininkas ir žymus

Kremliaus kritikas Michailas Chodorkovskis. Kuris siekdamas pakeisti politinę tvarką Rusijoje „sumanė rasti pamainą šalies prezidentui Vladimirui Putinui. Tam jis net sukūrė projektą pavadinimu „Vietoj Putino“. Tai interneto svetainė, kurioje žmonės gali rašyti ir siūlyti, jų nuomonę tinkamą kandidatą iš opozicijos, kuris galėtų tapti Rusijos prezidentu, bet tokie veiksmai dabartiniam Rusijos vadovui yra lyg maži akmenėliai po kojomis, kuriuos nuspirti nereikia daug pastangų, o tai kartu parodo, kad ir žiniasklaidą V. Putino asmenybę nurodo, kaip tuos akmenukus nuspiriantį politikos gigantą. Taigi, žiniasklaidos portalas akivaizdžiai parodo V. Putiną nelabai jam palankia puse, tačiau, prezidento palaikymas neblėsta iš to galima spręsti, kad ir pati žiniasklaida, galbūt tiesiogiai to nenorėdama, bet dalyvauja propagandiniame aparate.

Galiausiai, vienas iš svarbiausių niuansų, kuris dabar labai gąsdina Europą ir verčia sustiprinti Bendrijos saugumą, tai Rusijos agresyvumas, **kurstant karą Ukrainoje, kuris iššaukė sankcijas Rusijai dėl karo veiksmų joje**, šiuo diskursu, svarbu išanalizuoti, kaip žiniasklaida kuria Vladimiro Putino asmenybės įvaizdį. Pirmiausia, ką nurodo straipsnių antraštės, tai yra kokį pirmą įspūdį sudaro skaitytojui: „Sankt Peterburgo forume V. Putinas ketina siūlyti ES susitaikyti / V. Putinas tikisi, kad JAV ir Rusijos santykiai normalizuosis / V. Putinas prašo Vokietijos ir Prancūzijos paramos dėl Ukrainos / V. Putinas išmėgino Vakarų ryžtą tęsti sankcijas Rusijai / V. Putinas užsimojo stiprinti saugumą Kryme / V. Putinas įtampą Ukrainoje panaudojo Rusijos naudai / V. Putinas: „Maskva neketina nutraukti santykių su Kijevu“ / Krymas – kilpa po kaklu Rusijos ekonomikai / V. Putinas pasisakė dėl Krymo: „Diskusija baigta“ / V. Putinas nori užbaigti karą Ukrainoje. Bet tik pagal Rusijos sąlygas“, tai parodo, kad Rusijos prezidentas vaizduojamas, kaip strategiška dvilypė asmenybė, kuri iš vienos pusės traktuoja situaciją, jog norėtų užbaigti visus nesutarimus ir netgi prašanti vakarų pagalbos, o iš kitos pusės, kaip egoistiška politinė persona, kurį nepaiso kitų gerovės, tačiau čia derėtų pastebėti, kad nepaisant to, parodoma ir griežtoji, jo asmenybės pusė. O tai iš dalies yra gera savybė, kadangi tokia asmenybė turi pakankamai jėgų priimti svarbius sprendimus, kurie ne visada būna populiarūs, tačiau savo svarbumu lenkia visus. Taigi, jei pažiūrėsime, kaip žiniasklaida vertina V. Putino norą taikytis su Europos Sąjunga, matoma, kad tai parodoma, kaip Rusijos prezidento siekis palaikyti gerus santykius su ES dėl verslo gerovės. Bet tai dar kartą akcentuoja, kad toks noras taikytis, neliečia Ukrainos ir ten karo veiksmai nesiliaus, o V. Putinas tik siekia naudos sau, straipsnyje rašoma: „Rusijos lyderis turi žinią Europos Sąjungai – palikime Ukrainos konfliktą nuošalyje ir grįžkime prie verslo. / Sankt Peterburge vykstančiame Tarptautiniame ekonomikos forume Vladimiras Putinas stengsis normalizuoti santykius tarp Rusijos ir ES, bet susilaikys nuo nuolaidų Ukrainai“. Naujienų portalas stengiasi parodyti, kad Rusijos prezidentas jau ne vieną kartą rodė norą taikytis su Europos Sąjunga, tačiau jo noro niekas nemato, straipsnyje tai parodoma V. Putino atstovo Dmitrijaus Peskovo nuomone, kurią citavo žurnalistai: „Šią žinią jis siunčia nuolat, tiesiog jos

niekas neišgirsta“. Tokio požiūrio formavimas, parodo, kad V. Putino asmenybė yra parodoma teigiamu aspektu, bent jau žiūrint šiuo kampu. Tai patvirtina, nors ir iš dalies, kad Rusijos prezidentui yra svarbu palaikyti gerus santykius su JAV ir todėl jis vaizduojamas, kaip norintis ir dedantis pastangas šiam tikslui pasiekti, rašoma: „Sveikinimo laiške, kurį pirmadienį paskelbė Kremlius, V. Putinas priminė apie Rusijos ir JAV santykių istoriją, pažymėjęs, kad anksčiau abi šalys galėjo drauge spręsti „sudėtingiausias tarptautines problemas mūsų valstybių ir visos žmonijos labui“. Laiške V. Putinas reiškia viltį, kad ši patirtis padės abiem šalims vėl dirbti drauge“. Negana to, tokios pozicijos patvirtinimui, Vladimiras Putinas parodomas, kaip siekiantis gauti paramą iš dviejų Europos Sąjungos lyderių, tai yra Vokietijos ir Prancūzijos dėl Ukrainos konflikto, kadangi anot jo, Ukrainos kariuomenė vis pažeidžia Minsko taikos susitarimus apšaudydama gyvenamąsias teritorijas Donbase, čia vėl gi yra pastebimas manipuliacijos bruožas, kurį naujienų portalas pabrėžia, rašydamas: „Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, Kremliaus duomenimis, paragino Vokietijos kanclerę Angelą Merkel prisidėti prie deeskalacijos Ukrainos konflikte. Ji ir Prancūzijos prezidentas Francois Hollande turėtų atitinkamai panaudoti savo įtaką Ukrainai, pareiškė V. Putinas trečiadienį per pokalbį telefonu su abiem politikais. Jis taip pat apkaltino Ukrainos kariuomenę apšaudžius gyvenamąsias teritorijas Donbase“. Kad ir kaip V. Putinas yra vaizduojamas, jog siekia susitaikyti su ES, tačiau kartu ir bando Bendrijos kantrybę ir išmėgina kiek Vakarai gali ryžtis prailginti sankcijų laikotarpį arba dar blogiau Rusijai – jų sugriežtinimo. Straipsnyje publikuota tokia informacija: „Šeštadienį Rusijos prezidento Vladimiro Putino surengto vizito į Slovėniją metu vyravo susitaikymo tonas, Rusijos vadovui, kuris spaudė ranką vietos žmonėms ir pagerbė žuvusius karius, išmėginant Vakarų ryžtą ir toliau taikyti sankcijas dėl Kremliaus vaidmens Ukrainos konflikte“, tai parodo, kad V. Putinas vaizduojamas, kaip galingas žmogus, kuris turi ir galingų draugų ir juos demonstruoja Bendrijai, taip parodydamas savo politinę galią. Kalbant, apie karinį konfliktą Ukrainoje, Vladimiras Putinas yra vaizduojamas, kaip siekiantis saugumo, ten gyvenantiems rusams, todėl, remiantis tuo – Rusijos prezidentas nurodomas, kaip besirūpinantis savo tautiečiais svetur, o tai nupaišo jo asmenybę, kaip globėjišką. Ypač aiškiai, tai iliustruoja straipsnis, rašoma: „Rusija teigia savaitės pradžioje užkirtusi kelią Ukrainos karių išpuoliams Kryme. Papildomų „antiteroristinių“ priemonių tikslas yra garantuoti „piliečių ir svarbios infrastruktūros saugumą“ Kryme, pareiškė Kremlius“. Dar labiau tokį V. Putino asmenybės įvaizdį sustiprina, straipsniuose nurodoma nuomonė, jog Krymas buvo ne okupuotas, o savo noru prijungtas prie Rusijos Federacijos, rašoma: „Krymo gyventojai priėmė savo sprendimą, nubalsavo. Ši diskusija baigta“, - tikino Rusijos prezidentas pridurdamas, kad „sugrįžimo prie senosios tvarkos tikrai nebus“. Todėl, akivaizdus V. Putino asmenybės bruožas, kurį iškelia į priekį žurnalistai yra užsispyrimas, tik ne visada tokia įvaizdžio sukurta detalė yra vaizduojama teigiamame kontekste.

3.3. Tyrimo rezultatų apibendrinimas

1) Delfi.lt portale yra matomas ganėtinai stiprus diskursas, analizuojant Vokietijos kanclerės Angelos Merkel asmenybę. Žiniasklaidos tinklapis ją įstato į susilpnėjusios asmenybės rėmus ir nesvarbu kokiais aspektais yra remiamasi straipsniuose, ji yra pažymima, kaip politinę galią ir autoritetą praradęs asmuo, remianti tokias strategijas, kurių nepripažįsta didžioji dauguma ES piliečių, kaip jos vykdoma pabėgėlių politika, todėl susilaukianti daugiausia neigiamų nuomonių apie ją. Bet koks jos veiksmas šiuo klausimu yra palydimas kritikos ir pašaipų lavina. Nors yra dalis straipsnių, kuriuose ji ne taip neigiamai vaizduojama iš pirmo žvilgsnio, kaip nurodoma, kad ji diplomatiška, švelni moteris, mąstanti strategiškai, tačiau galiausiai šie asmenybės bruožai yra prilyginami silpnumui ir nuovargiui, taip norint pasakyti, kad Angela Merkel jau turėtų trauktis iš valdžios olimpo ir užleisti vietą jaunesniam, stipresniam lyderiui. Tuo tarpu, Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas savo veiksmais jau ne kartą įrodė, koks stiprus agresorius jis yra Europos Sąjungai ir kaip labai jis nori parodyti karinę galią ir pranašumą prieš kitas valstybes. Naujienų portale, straipsnių kontekstai yra būtent apie tai, bet pati jo asmenybė yra vaizduojama, kaip be galo stipraus lyderio, gero stratego, veržlaus ir fiziškai stipraus žmogaus portretas. Neretai, su ypač didelę susižavėjimo gaidelę, kad skaitytojas automatiškai – to net nesuvokdamas imasi žavėtis šiuo politiku, o vaizduojama kritika Rusijos prezidento atžvilgiu – ji parodo tik dar labiau patrauklesniu rinkėjui ir apskritai asmenybe, kuri spinduliuoja galią, stiprybę, autoriteto didybę ir svarbiausia stingdančią baimę, kurią galima prilyginti Sovietų Sąjungos buvusiems vadovams, visi suprantame, kad tai žiaurios asmenybės, tačiau nevalingai žavimės.

2) 15min.lt portalo straipsniuose yra matomas stiprus diskursas, tik šiuo atveju jis Vokietijos kanclerės asmenybės įvaizdį vaizduoja – iš net gi labai geros pusės. Analizuojant, šio naujienų tinklapio straipsnius, dažniausiai yra akcentuojama, kad ji yra patyrusi, protinga, atsidavusi savo šaliai, globėjiška ir racionaliai mąstanti politikė. Be to, susidūrus Europos Sąjungai su grėsme iširti, ji parodoma, kaip viena iš diplomatiškiausių lyderių, kuri savo asmenybės bruožais: ramybe, optimizmu ir drąsa, deda visas pastangas užkirsti tam kelią. Be to, jos kaip žmogaus, draugiškumo savybė, kuri yra akcentuojama straipsniuose yra nurodoma, kaip vienas iš pagrindinių jos asmenybės bruožų, tačiau tai nereiškia, kad ji nėra vaizduojama griežta. Šis bruožas, jaučiamas dažnai, tačiau sugeba kartu koreliuoti su draugiškumu. Nors kritikos strėlių kanclerė susilaukė ir yra nurodoma, kaip politinį žavesį praradusi asmenybė, ir didelio žmonių nepasitenkinimo, bei pykčio susilaukusi dėl savo vykdomos pabėgėlių politikos, tai toks neigiamas jos portretas yra vaizduojamas tik pabėgėlių iš Sirijos, kurie migruoja į ES aspektu. Tačiau Rusijos prezidento Vladimiro Putino asmenybė yra vaizduojama ganėtinai spalvingesnė, nei A. Merkel.

Jis yra apibūdinamas iš daug skirtingų pusių. Pirmiausia, jis yra protingas, apsukrus, strategiškai mąstantis lyderis, nesvarbu, kad jo veiksmų padariniai yra tūkstančiai prarastų žmonių gyvybių, bet kartu ir dideli laimėjimai yra matomi, todėl tam tikras žavėjimasis juo yra išvelgiamas. Taip pat, jis yra vaizduojamas, kaip į kompromisus linkęs politikas ir pabrėžiama, kad siekiantis taikos pasaulyje, tačiau šioje vietoje yra sarkastiškai parodomas, nes „3 gyvybės sulyginamos su tūkstančiais, jam yra vienoda netektis“, todėl akivaizdžiai matoma, kad jo asmenybė yra vaizduojama iš neigiamos pusės – taip pat. Todėl, čia pat yra sukuriama baimės įspūdis skaitytojui, kuris yra juntamas beveik visuose publikuojamuose straipsniuose. Tačiau, svarbiausias bruožas išlieka – nenuspėjamumas, ši savybė yra akcentuojama ir jaučiama visada, kai yra vaizduojamas šis politinis veikėjas.

3) Lrytas.lt portalo straipsniuose diskursas yra juntamas stiprus, analizuojant kaip atrodo Vokietijos kanclerės asmenybės portretas. Ji apibendrinama kaip stropi ir uoli politikė, o svarbiausia, nesvarbu kokio konteksto būtų straipsnis, nors ir nepalankiai ją aprašantis, tačiau stiprus lyderystės bruožas yra matomas beveik visada. Greta šios savybės, seka strategiškas mąstymas, griežtumas, kuris neretai yra įvardijamas, kaip apskritai griežtesnis kanclerės politinis tonas. Be to, išskiriamas jos asmenybės bruožas, tai aiškus situacijos matymas, prie kurio nurodoma, kad ji yra protinga ir stipri moteris, nepaisant ją užpuolusių nesėkmių parlamento rinkimuose ir dėl pabėgėlių politikos. Neretai jaučiamas susižavėjimo ja, jos stiprybe ir valia nepalūžti ištransliuojamas tonas straipsniuose. Tuo tarpu apie Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną galima nurodyti daug skirtingų, jėgą ir griežtumą, vaizduojančių epitetų. Nors kai kurie jo veiksmai yra aprašomi su pašaipą ir susidaro įspūdis, kad jis yra vaizduojamas kaip tik daug skambiai kalbantis, bet atėjus laikui parodyti veiksmus, liktų nuošalyje, tačiau esminis jo pavaizdavimas išlieka grėsmingas. Tai asmenybė, kuri pavaizduojama didi, galinga, net gi savo kategoriškumu šiek tiek kelianti santūrią simpatiją, kadangi jo per dėtos valdžios suabsoliutinimas Rusijoje sukelia mintį, kad daugeliui valstybių būtų neblogai turėti, bent jau minimaliai tiek turinčio stiprybės ir ryžto vadovą. Kad ir kiek pasirodytų, kad kai kuriais momentais jis yra vaizduojamas, kaip diplomatiškas žmogus, siekiantis priešingai – išvengti karinių veiksmų, nei galvoja kiti, tačiau visgi pagrindiniai bruožai lieka: agresyvus, žiaurus diktatorius, garbėtrošką ir bet kokia kainą siekiantis, kad didieji senojo žemyno lyderiai jį pripažintų, o to jis siekia sėdamas baimę ir tapdamas agresoriumi.

IŠVADOS

1. Mokslinėje literatūroje diskurso analizė yra nurodoma kaip tam tikras komunikacinio veiksmo procesas, kurio pagrindas yra tekstas ir kalba. Diskursas gali būti pateikiamas rašytine ar sakytine forma, jis yra analizuojamas kaip savyje užkoduojantis tam tikrus kognityvinius ar socialinius faktus, o ne kaip savitiksliis objektas. Pagrindiniai diskurso struktūriniai elementai yra šie: antraštė – joje pateikiama svarbiausia informacija; atskirų teksto dalių, skyrelių pavadinimai; ataka arba vedinukas – straipsnio pradžioje pateikiama reziumuota svarbiausia informacija; Įkirta – didesniu šriftu ar kitaip iš bendro teksto išskirta citata. Tačiau, diskursui analizuoti internete, svarbiausiu struktūrinius elementu yra nurodomas – tekstas.
2. Literatūroje asmenybės sampratą apibūdinančio vieningo apibrėžimo nėra, kita vertus iš tos gausybės jau esamų, negalima atmesti nei vieno kaip netinkamo. Kadangi ir autorius yra asmenybė, o asmenybė yra skirtinga, todėl ir jos apibrėžimus interpretuoja skirtingai. Vis tik galima atrasti plačiausią asmenybės prasmę, kuri nurodo, jog kiekvienas individas, suvokiantis aplink jį esančią aplinką, o taip pat ir patį save, bei sugebantis kontroliuoti savo veiksmus yra asmenybė. Iš psichologinės pusės asmenybė yra individualybė, išreiškiamą dvasiškumo – sąmoningumo, mąstymo, jausmų, valios, vaizduotės formomis. Kiekviena asmenybė, palaiko skirtingas vertybes, todėl kuo labiau jos panašios, tuo daugiau gali būti įtvirtinami žmonių tarpusavio ryšiai ir tokiu būdu sugriaunamas tarpusavio priešiškus, taip pat būtų galima suvienyti skirtingas žmonių grupes. Todėl skirtingas asmenybių pavaizdavimas yra žalingas visuomenei, kuri susideda iš skirtingų žmonių grupių, nes tada ji yra suskaldoma, o tai kenkia tautai.
3. Atlikta analizė atskleidė, kad Angela Merkel ir Vladimiras Putinas yra vaizduojami trimis skirtingais jų asmenybės įvaizdžiais. Visuose šešiuose jų asmenybių apibūdinimuose yra jaučiamas stiprus diskursas, kuris reiškia, kad kiekvienas interneto naujienų tinklalapis apibūdinamas kiekvieną iš jų formuoja tam tikrą požiūrį, bet kartu kai kurie iš jų yra ypač šališki. Delfi.lt tinklalapis A. Merkel asmenybę parodo kaip ypač susilpnėjusią ir politinę galią, ir autoritetą praradusią politikę, šalia to, ji vaizduojama iš neigiamos pusės dėl savo vykdomos pabėgėlių politikos, tuo aspektu ji kritikuojama ir pašiepiama. 15min.lt tinklalapis ją parodo kaip patyrusią, protingą, atsidavusią savo šaliai, globėjišką ir racionaliai mąstančią asmenybę – požiūris apie ją yra formuojamas teigiamas. Lrytas.lt tinklalapis parodo A. Merkel kaip stiprią politikę, lyderystės bruožas yra iškeliamas aukščiau visko, nesvarbu koks kontekstas yra straipsnyje, be to ypač jaučiamas giezras jos politinis tonas. Delfi.lt tinklalapis Vladimirą Putiną

ypač liaupsina, nesvarbu, kad beveik visų straipsnių kontekstas yra vaizduojantis jį kaip agresorių, tačiau jo asmenybė parodoma kaip be galo stipraus lyderio, stratego veržlaus politiko, visa tai yra vaizduojama su ypač didele susižavėjimo gaidėle. 15min.lt tinklalapis jį parodo iš daug skirtingų pusių, jis vaizduojamas kaip protinga, apsukri, strategiškai mąstanti asmenybė, tačiau kartu ir sarkastiškai pašiepiamas ir parodomas iš neigiamos pusės, galiausiai yra įžvelgiamas žavėjimasis juo. Nors visgi, svarbiausias jo bruožas yra pavaizduojamas – nenuspėjamumas. Lrytas.lt tinklalapis vaizduodamas V. Putino asmenybę, joje išskiria jėgą ir griežtumą, bet kartu pašiepia jį kaip tik daug kalbanti, bet mažai ką daranti. Tačiau, pagrindiniais jo asmenybės bruožais kuriais yra vaizduojamas: agresyvumas, žiaurumas ir garbėtroška diktatorius. Todėl išanalizavus visus, magistriniame darbe nurodytus diskursus, buvo pastebėta, kad Delfi.lt tinklalapis yra labiausiai palaikantis Rusijos prezidentą ir formuojantis teigiamą jo asmenybę. Tuo tarpu Vokietijos kanclerė – atvirkščiai, ji vaizduojama iš neigiamos pusės ir yra nuolat menkinama, jos asmenybė įvardijama kaip itin silpna. 15min.lt ir Lrytas.lt iš esmės vaizduoja abu politikus vienodai, A. Merkel yra parodoma iš teigiamos pusės ir palaikoma, V. Putinas iš neigiamos pusės ir jo asmenybė apibūdinama kaip grėsminga.

4. Atlikus analizę yra matoma, kad tinklalapiai akivaizdžiai palaiko skirtingą politiką. Galima teigti, jog Delfi.lt tinklalapis galėtų būti įvardijamas kaip prorusiškas ir palaikantis labiau rytų kultūrą, jame vis dar jaučiamas sovietinės kultūros ilgesys. Kiti du likę tinklalapiai tai 15min.lt ir Lrytas.lt yra palaikantys demokratines politikos sroves ir yra vakarietiškos kultūros skleidėjai. Todėl yra pastebima, kad Lietuvos internetinė žiniasklaida, kuri pritraukia didesnę skaičių jaunų žmonių, turi didelę įtaką jų pasaulėžiūros formavimui, todėl tam tikras informacijos iškraipymas gali stipriai pakenkti jaunajai Lietuvos kartai, kuri neretai net neįsivaizduoja kaip Lietuva atrodė okupacijos laikais ir jiems laisvė atrodo elementari būseną, o ne iškovota pergalė.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Carmen R. (1996) *Texts and Practises. Readings in Critical Discourse*. 11 New Fetter Lane, London EC4P 4EE, Printed in Great Britain.
2. Dijk T. A. van. (1980) *Discourse Studies and Education*. University of Amsterdam. Prieiga per internetą: <http://www.discourses.org/OldArticles/Discourse%20studies%20and%20education.pdf>
3. Dijk, T. A. van. (1985) *Introduction: Discourse Analysis as a New Cross-Discipline*”, in *Handbook of discourse analysis: Disciplines of Discourse. Vol. 1*. London: Academic Press
4. Елисеев О.П. (2010) *Практикум по психологии личности*. СПб.: Питер
5. Jacikevičius A. (1994) *Psichologijos įvadas studijų pradžiai: siela, mokslas, gyvensena*. Vilnius: Žodynas
6. Jovaiša L. (2009) *Profesinio orientavimo ir konsultavimo psichologija*. Vilnius: Agora
7. Jurgelevičiūtė D. (2007) *Manipuliacinio diskurso analizė. Pranešimo tezės. Metodologinių seminarų ciklas, 2007 05 09*.
8. Kuzmickas B. (2001) *Laimė, asmenybė, vertybės*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas
9. Lapė J., Navikas G. (2003) *Psichologijos įvadas*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas
10. Lareau A., Weininger E. (2003) *Cultural capital in educational research: A critical assessment. Theory and Society* (Kluwer Academic Publishers), Printed in the Netherlands
11. Marcinkevičienė, R. (2008) *Žanro ribos ir paribiai: spaudos patirtys*. Vilnius: Versus aureus
12. McQuail, D. (2005) *McQuail's mass communication theory*. London: Sage
13. Myers D.G. (2008) *Psichologija*. UAB „Poligrafija ir informatika“
14. Perminas A. ir kt. (2004) *Asmenybė ir sveikata: teorijų sąvadas*. Kaunas: VDU leidykla,
15. Płużek Z. (1996) *Pastoracinė psichologija*. Vilnius: Amžius
16. *Psichologijos žodynas* (1993) Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
17. *Tarptautinių žodžių žodynas* (1985) Vyriausioji enciklopedijų redakcija
18. Telešienė A. (2005). *Kritiškosios diskurso analizės metodologinių principų taikymas sociologiniuose tyrimuose*. Filosofija. Sociologija, Nr. 2.
19. Telešienė A. (2006) *Metodologinis diskurso analizės statusas socialinių mokslų tyrimuose*. Pranešimas SocForumo diskusijai, Kaunas 2006 11 17
20. Tereškinas A. (2005) *Postmoderniosios teorijos*. Michel Foucault (364 - 372 p.), Pierre Bourdieu (373 – 380). Sociologijos teorijos, Kaunas: Vytauto Didžiojo Universitetas

TYRIMO ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

Delfi.lt ¹

1. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/f-hollandeas-ir-a-merkel-neatmeta-sankciju-rusijai-galimybes.d?id=72615696>
2. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/apmaudi-a-merkel-klaida-tai-tik-gudraus-plano-dalis.d?id=71907330>
3. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-atmeta-pabegeliu-politikos-pokycius.d?id=71913672>
4. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/po-nesekmes-rinkimuose-a-merkel-vel-pateko-i-kritikos-ugni.d?id=72214524>
5. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-du-vokietijos-regionai-uzdejo-kryziu.d?id=70679568>
6. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/piktosios-dvasios-kurios-persekioja-fiasko-patyrusia-a-merkel.d?id=72219130>
7. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-partija-berlyno-vietos-rinkimuose-patyre-smugi.d?id=72329572>
8. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-ramina-tauta-del-pabegeliu.d?id=72078992>
9. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-gera-zinia.d?id=72538686>
10. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-sutiko-su-d-britanijos-sprendimu-atideti-brexit-inicijavima.d?id=71856544>
11. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/nepavydetina-a-merkel-padetis-viskas-eina-tik-blogyn.d?id=72269196>
12. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/raudonas-signalas-a-merkel-gresia-eros-pabaiga.d?id=72346510>
13. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/pazeistas-pasaulis-stovi-ant-pasirinkimo-slenkscio-a-merkel-ar-v-putinas.d?id=72294608>
14. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-es-bratislavos-susitikime-megins-nubrezti-savo-ateities-be-britanijos-gaires.d?id=72141300>
15. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/puse-vokieciu-nusiteike-pries-a-merkel-tolimesne-karjera-kancleres-poste.d?id=72153842>

¹ Delfi.lt interneto svetainėje straipsniai peržiūrėti 2016-11-03

16. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-agituos-es-griezinti-sankcijas-rusijai.d?id=72574056>
17. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-patvirtino-d-britanijos-sprendimas-trauktis-is-es-neatsaukiamas.d?id=72082134>
18. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/h-clinton-viena-mano-favoriciu-yra-a-merkel.d?id=72438544>
19. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/vokietijos-desinieji-populistai-triumfuoja-pries-a-merkel-rytineje-zemeje.d?id=72208538>
20. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-es-salys-neturi-uzkirsti-kelio-musulmonams-migrantams.d?id=72154942>
21. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/po-ispuoliu-mazeja-a-merkel-palaikymas.d?id=71978114>
22. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/angela-merkel-galingiausia-pasaulio-moteris-vokieciu-misle.d?id=62407867>
23. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-es-padetis-kritine.d?id=72318608>
24. <http://www.delfi.lt/verslas/verslas/a-merkel-neturi-geru-ziniu-rusijai.d?id=72089202>
25. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/vel-soktelejo-a-merkel-populiarumas.d?id=72500678>
26. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-naujoji-britu-vyriausybe-greitai-apibres-rysius-su-es.d?id=71786570>
27. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-pazadejo-nigeriui-27-mln-euru-pagalbos-paketa.d?id=72524040>
28. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-perspeja-d-britanija-del-brexite.d?id=72489330>
29. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/vokietija-a-merkel-populiarumas-zemiausias-perpenkerius-pastaruosius-metus.d?id=72203186>
30. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-ir-f-hollandeas-sieks-naujo-plano-es.d?id=72313478>
31. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/po-itariato-teroristo-medziokles-a-merkel-zada-imitis-priemoniu.d?id=72521660>
32. <http://www.delfi.lt/verslas/verslas/vokietijos-darbdaviai-itariai-ziuri-i-a-merkel-itikinejimus-del-pabegeliu.d?id=72313944>
33. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/merkel-perspeja-es-i-brexite-nereaguoti-automatiskai.d?id=71649344>
34. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-linkusi-neskubinti-brexite.d?id=71855378>

35. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/baisiausias-a-merkel-kosmaras-pildosi-toliau-bus-tik-blogiau.d?id=71907382>
36. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-reikalauja-lojalumo-is-vokietijoje-gyvenanciu-turku.d?id=72120812>
37. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-rusijos-veiksmi-leme-nato-pasitikejimo-praradima.d?id=71747396>
38. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-neabejoja-kad-d-britanija-inicijuos-es-sutarties-50-ji-straipsni.d?id=71771308>
39. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-gina-planuojama-nato-pajegu-dislokacija-baltijos-salyse.d?id=71748474>
40. <http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/k-girnius-a-merkel-net-neturejo-teises-i-nobelio-premija.d?id=69235508>
41. <http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/d-grybauskaite-su-a-merkel-ir-dar-keturiu-saliu-vadovais-aptars-situacija-es.d?id=72265552>
42. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-es-ir-turkija-turi-galimybiu-susitarti-del-bevizio-rezimo.d?id=72207400>
43. <http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/vokietijos-publicistas-n-kermani-nenoreciau-buti-a-merkel-kailyje.d?id=72195116>
44. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/b-obama-ir-a-merkel-grieztai-sukritikavo-rusijos-veiksmus-sirijoje.d?id=72437518>
45. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-rekordinis-pabegeliu-antpludis-pakeis-vokietija.d?id=68930682>
46. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-pripazino-savo-klaidas-jei-galetu-atsuktu-laika-atgal.d?id=72337914>
47. <http://www.delfi.lt/verslas/nuomones/d-paukste-pabegeliu-krizes-fone-a-merkel-nori-ketvirta-kadencija-vadovauti-vokietijai.d?id=72211622>
48. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-d-britanija-per-derybas-del-ateities-rysiu-su-es-negales-isrinkineti-vysnaiciu.d?id=71673012>
49. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/brexit-pagirios-tesiasi-ieskoma-kaltu.d?id=71745444>
50. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/f-hollandeas-kalbejosi-su-v-putinu-ir-a-merkel-apie-virsuniu-susitikima-del-ukrainos.d?id=72542662>
51. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/a-merkel-britanija-bus-stipresne-likdama-europos-sajungoje.d?id=71446560>

52. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/del-a-merkel-pavojaus-varpais-skambina-net-saviskiai.d?id=69220252>
53. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/berlyno-rinkimuose-ryškeja-kas-gali-pakisti-koja-a-merkel.d?id=72328400>
54. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-lankysis-slovenijoje.d?id=71925260>
55. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-ratifikavo-susitarima-del-kariu-dislokavimo-sirijoje-neribotam-laikui.d?id=72559942>
56. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/ukraina-siuncia-pavojaus-signala-v-putinas-nori-daugiau-karo.d?id=72024456>
57. <http://www.delfi.lt/multimedija/krymas/krymas-diena-apie-kuria-taip-megsta-kalbeti-v-putinas.d?id=71415560>
58. <http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/lietuvos-tautines-mazumos-ivertino-v-putina-ir-d-grybauskaite.d?id=72329270>
59. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-issirinko-nauja-taikini.d?id=72315718>
60. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-kryme-pasisake-apie-santykius-su-ukraina-tikiuosi-kad-virsu-paims-sveikas-protas.d?id=72092292>
61. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/nuotaku-ir-zveju-apsuptas-v-putinas-kokios-rezisuros-dar-sulauksime.d?id=72306274>
62. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/ziniasklaida-v-putinas-turi-absurdiska-priezasti-pulti.d?id=72103380>
63. <http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/v-putinas-zada-nenaudoti-branduoliniu-ginklu-pries-baltijos-salis.d?id=72212388>
64. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/siurprizas-kuri-v-putinas-ruosia-spaliui.d?id=72172384>
65. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-ismegina-vakaru-sankciju-ryzta-apsilankydamos-slovenijoje.d?id=71930366>
66. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/jav-gynybos-ekspertas-v-putinas-ruosiasi-branduoliniam-karui.d?id=72214290>
67. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-pasake-ka-darytu-jei-suomija-istotu-i-nato-manote-mes-ir-toliau-taip-veiktume.d?id=71713748>
68. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-ir-p-porosenka-vyks-pas-a-merkel-aptarti-taikos-proceso-ukrainoje.d?id=72593500>
69. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-su-turkijos-ir-irako-lyderiais-aptare-padeti-mosule.d?id=72607330>

70. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/realios-bausmes-galincios-priversti-v-putina-sustoti.d?id=72583212>
71. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/atstumtasis-sugrizta-v-putinas-vel-ant-zirgo.d?id=72271548>
72. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/po-f-hollandeo-kritikos-v-putinas-atsisake-vaziuoti-i-paryziu.d?id=72525462>
73. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-nori-stiprios-rusijos-ragina-dar-labiau-stiprinti-gynyba.d?id=72479846>
74. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/velniska-v-putino-sekme-didziausias-priesas-pats-save-drasko-i-gabalus.d?id=71965812>
75. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-vyksta-i-suomija.d?id=71701296>
76. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-dave-nurodyma-del-krymo.d?id=72028138>
77. <http://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-jovaisas-v-putinas-rusijos-marionete-kuri-vadovaujasi-ziurkes-filosofija.d?id=71869248>
78. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-ne-rusija-kalta-del-es-sankciju.d?id=71588782>
79. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-paragino-vasingtona-veikti-skaidriau.d?id=72326894>
80. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-zengia-toliau-suktas-ejimas-kurio-ilgai-laukti-neteks.d?id=72138994>
81. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/maskvos-slepiama-tiesa-rododauja-v-putino-krypti.d?id=72437722>
82. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putino-rokiruote-is-dumos-i-zvalgyba.d?id=72371646>
83. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/kremlius-v-putinas-ir-j-kerry-nediskutavo-apie-karini-bendradarbiavima-sirijoje.d?id=71815060>
84. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-rinkimai-rododauja-kad-zmones-renkasi-stabiluma-ir-pasitiki-vyriausybe.d?id=72339194>
85. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-tikina-kad-rusija-pasiruosusi-tartis-del-konflikto-ukrainoje.d?id=72326998>
86. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-po-britu-sprendimo-tai-tures-pasekmiu.d?id=71649788>
87. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-dar-neapsisprende-del-kitu-prezidento-rinkimu.d?id=72211914>

88. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-atvyko-i-turkija-tartis-del-energetikos-projektu.d?id=72515720>
89. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/vedybos-is-isskaiciavimo-v-putinas-europoje-rado-sajungininku.d?id=72474814>
90. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-bet-kuriuo-atveju-laimi.d?id=72284694>
91. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/d-trumpas-v-putinas-daug-gabesnis-lyderis-negu-b-obama.d?id=72241104>
92. <http://www.delfi.lt/news/daily/world/v-putinas-slovenijoje-bandydys-gerinti-santykius-su-europa.d?id=71927240>

15min.lt²

93. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-dar-karta-patikino-brexit-neatsaukiamas-57-670857>
94. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/berlyno-regioniniai-rinkimai-tapo-skaudziu-smugiu-angelos-merkel-partijai-57-684977>
95. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vokietijos-populistai-aplenke-angelos-merkel-partija-rinkimuose-i-zemes-parlamentu-57-678295>
96. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angelos-merkel-laukia-populistu-poziciju-sustiprejimas-berlyno-rinkimuose-57-684831>
97. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angelos-merkel-vizitas-afrikoje-tarsis-kaip-sumazinti-migrantu-srauta-i-europa-57-694023>
98. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-nebutina-keisti-es-sutarciu-57-648961>
99. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-es-bratislavos-susitikime-megins-nubrezti-savo-ateities-be-britanijos-gaires-57-674031>
100. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/laukiant-deryboms-del-brexit-angela-merkel-ir-theresa-may-pabrezia-draugiskus-rysius-57-655195>
101. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-neabejoja-kad-britai-incipiuos-es-sutarties-50-aji-straipsni-del-brexit-57-653567>
102. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/vytautas-landsbergis-kremliaus-svajone-pasalinti-ponia-angela-merkel-56-685583>

² 15min.lt interneto svetainėje straipsniai peržiūrėti 2016-11-02

103. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angelos-merkel-politine-ateitis-pakibo-ant-plauko-57-685855>
104. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-apie-europos-sajungas-esame-kritineje-padetyje-57-684221>
105. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/brexit-sugrazino-angelos-merkel-populiaruma-vokietijoje-57-653901>
106. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-imigrantu-banga-yrasalutinis-globalizacijos-padarinys-57-535747>
107. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-tvirtai-atmeta-raginimus-del-ataku-keisti-politika-pabegeliu-atzvilgiu-57-661895>
108. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vokietijos-kanclere-dresdene-pasitikoprotestuotojai-57-691749>
109. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-es-salys-neturi-uzkirstikelio-musulmonams-migrantams-57-675021>
110. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-linkusi-neskubinti-brexitkol-britanija-aiskiai-apsispres-57-658357>
111. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vokietijos-kancleres-angela-merkelkoalicija-prarado-dauguma-berlyno-parlamente-57-685117>
112. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-atsisako-sieti-islamo-radikalu-teroro-ispuolius-su-pabegeliu-antpludziu-57-670931>
113. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-perspeja-jungtinekaralyste-del-brexit-salygu-57-693441>
114. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/ka-darys-angela-merkel-trauksis-argelbes-europa-57-678715>
115. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-ragina-turku-kilmesgyventojus-buti-lojalus-vokietijai-57-672667>
116. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/po-fiasko-rinkimuose-angela-merkel-sulauke-kritikos-57-678815>
117. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angela-merkel-vakarai-nebepasitikirusija-57-652199>
118. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/angelos-merkel-politine-ateitis-pakibo-ant-plauko-57-685855>

119. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/ka-darys-angela-merkel-trauksis-argelbes-europa-57-678715>
120. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/po-ataku-vokietijoje-smarkiai-smukokancleres-angelos-merkel-populiarumas-57-665465>
121. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/po-fiasko-rinkimuose-angela-merkel-sulauke-kritikos-57-678815>
122. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/b-obama-a-merkel-teisingoje-istorijos-puseje-del-pabegeliu-57-616409>
123. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/b-obama-giria-a-merkel-narsa-migrantu-krizeje-57-616013>
124. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/a-merkel-pasisako-uz-sankciju-rusijai-naikinima-bet-primena-minsko-susitarimus-57-675699>
125. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/d-grybauskaite-su-a-merkel-ir-dar-keturiu-saliu-vadovais-aptars-situacija-es-56-681483>
126. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/b-obama-ir-a-merkel-rusijos-veiksmus-sirijoje-pavadino-barbariskais-57-690381>
127. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vokietijos-pabegeliu-krizes-metines-a-merkel-sprendimo-atverti-salies-duris-uzkulisiai-57-675879>
128. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/a-merkel-partijai-didziausias-smugis-berlyno-rinkimuose-per-visa-pokari-57-684921>
129. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-tikisi-konstruktivaus-dialogo-su-theresa-may-57-655261>
130. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-kaip-ir-antrojo-pasaulinio-karo-isvakarese-nematome-teigiamo-atsako-57-645565>
131. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-rusija-nedalyvaus-ginklavimosi-varzybose-57-649335>
132. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/tebetvyrant-itampai-baltijos-juros-regione-vladimiras-putinas-vyksta-i-suomija-57-649419>
133. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiro-putino-atsakas-prancuzijai-prabilus-apie-sirija-vizitas-atidedamas-57-695493>
134. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/i-slovenija-atvykes-vladimiras-putinas-ismegino-vakaru-ryzta-57-662883>

135. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/g20-susitikimo-uzkulisiuose-bendravo-barackas-obama-ir-vladimiras-putinas-sutare-nesutarti-57-678321>
136. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/ka-is-g20-susitikimo-kinijoje-parsiveze-vladimiras-putinas-nieko-57-680877>
137. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-atvyko-i-kryma-pirmakart-po-nauju-kaltinimu-ukrainai-57-671369>
138. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-sukileliams-sirijoje-demonstruoja-ziauruma-kurio-ismoko-per-cecenijos-kara-57-693535>
139. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-kelio-i-vakarus-ieskos-slovenijoje-57-662705>
140. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/uzsikirtusi-plokstele-vladimiras-putinas-sankt-peterburge-vel-zere-priekaitus-vakarams-57-643427>
141. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/prancuzijos-uzsienio-reikalu-ministras-paaiskino-kodel-vladimiras-putinas-issigando-57-696169>
142. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-paragino-stiprinti-rusijos-gynyba-57-692909>
143. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-pripazino-rusijos-kariu-veikima-rytu-ukrainoje-57-696477>
144. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-sako-dar-neapsisprendes-ar-sieks-perrinkimo-57-678497>
145. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-dziaugiasi-triuskinancia-pergale-rusijos-parlamento-rinkimuose-57-685457>
146. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-rusija-neketina-naudoti-branduolinio-ginklo-pries-kaimynes-57-678529>
147. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/tvf-perspeja-del-brexit-v-putinas-d-camerona-kaltina-es-santazu-57-643731>
148. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/jav-pasiule-rusijai-glaudziau-bendradarbiauti-gelbstint-sirija-57-655745>
149. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-ir-r-t-erdoganas-taise-sutrukinejusius-rusijos-ir-turkijos-rysius-57-667023>
150. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/rusija-apkaltino-ukraina-meginimu-isiverzti-i-kryma-v-putinas-zada-atsaka-57-667523>

151. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-tikina-kad-yra-pasiruoses-uzbaigti-rusijos-sukelta-kara-ukrainoje-57-684671>
152. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-ir-barackas-obama-didins-veiksmu-sirijoje-koordinavima-57-651967>
153. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/vladimiras-putinas-per-svarbu-ekonomikos-foruma-rusijoje-susitiks-su-es-ir-jt-lyderiais-57-642599>
154. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/apie-brexit-pasisake-ir-vladimiras-putinas-britu-valdzia-per-daug-pasitikejo-savimi-57-646643>
155. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/rinkimai-rusijoje-suskaiciavus-ketvirtadali-balsu-v-putino-vieningajai-rusijai-51-proc-57-684803>
156. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/jav-ir-rusijos-santykiai-ko-tikisi-v-putinas-ir-kaip-turetu-elgtis-naujas-jav-vadovas-57-695257>
157. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-suomijai-manote-kad-musu-pajegos-ir-liktu-uz-1-5-tukst-km-jei-istotumete-i-nato-57-650175>
158. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/muzika-kremliaus-ausims-d-trumpas-sako-v-putinas-i-ukraina-neitu-o-kryma-gal-ir-reiketu-atiduoti-rusijai-57-662991>
159. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/v-putinas-susitiks-su-f-hollande-u-spalio-19-diena-prancuzijoje-57-693539>
160. <http://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/donaldas-trumpas-v-putinas-daug-gabesnis-lyderis-negu-b-obama-57-680015>

Lrytas.lt³

161. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/angela-merkel-atsisake-keisti-pabegeliu-politika.htm>
162. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/angela-merkel-perspejo-es-padetis-yra-kritine.htm>
163. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/angela-merkel-turi-bloga-zinia-rusijai-siulys-didinti-nasta-kremliai.htm>
164. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/vokietijos-prancuzijos-ir-italijos-lyderiai-gelbes-europa.htm>
165. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/italijoje-lyderiai-pagerbe-simbolini-europos-sajungos-lopsi.htm>
166. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-ragina-turkus-buti-istikimiems-vokietijai.htm>

³ Lrytas.lt interneto svetainėje straipsniai peržiūrėti 2016-11-01

167. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/migrantu-tragedijos-metines-minincios-europos-nuotaika-keiciasi.htm>
168. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/ar-brex-it-tik-mirazas-vokieciai-pareiske-savo-nuomone.htm>
169. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/europos-tonas-del-migrantu-sugrieztejo.htm>
170. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/vokietijoje-tukstanciai-demonstrantu-protestuoja-priesttip.htm>
171. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-pripazino-klaidas-sprendziant-pabegeliu-krize.htm>
172. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/b-obama-ir-a-merkel-smerkia-barbariskas-atakas-sirijos-alepo-mieste.htm>
173. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/beveik-puse-vokieciu-vis-dar-nori-perrinkti-a-merkel.htm>
174. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/normandijos-ketvertas-berlyne-aptars-taika-ukrainoje.htm>
175. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/hollande-as-ir-merkel-kritikuoja-rusija-del-alepo-ir-svarsto-del-sankciju.htm>
176. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/del-taikos-ukrainoje-europos-lyderiu-pokalbis.htm>
177. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/angela-merkel-europos-laukia-sudetingi-uzdaviniai.htm>
178. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/saugumo-strategijoje-vokietija-ivardijo-rusijos-keliama-gresme.htm>
179. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/a-merkel-brex-it-yra-smugis-europai.htm>
180. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/paryzius-ir-berlynas-visiskai-sutaria-del-veiksmu-po-brex-it.htm>
181. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/po-brex-it-es-lyderiu-atsakas-jungtinei-karalystei.htm>
182. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/vokietija-prancuzija-ir-italija-zada-nauja-impulsa-es.htm>
183. <http://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/a-merkel-ir-f-hollande-as-reikia-pratesti-sankcijas-rusijai.htm>
184. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/es-lyderiai-atmeta-galimybe-keisti-sutarti-reformuojant-es.htm>
185. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-praso-vokietijos-ir-prancuzijos-paramos-del-ukrainos.htm>
186. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/a-merkel-linkusi-neskubinti-brex-it.htm>
187. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/vokietijoje-daugeja-a-merkel-pabegeliu-politikos-kritiku.htm>

188. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/skausmo-iskreipta-europos-veida-vis-dar-nusviecia-viltis-20160730123816.htm>
189. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/ispuoliu-isvarginti-vokieciai-vis-maziau-palaiko-a-merkel.htm>
190. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/a-merkel-pabegeliai-neatnese-i-vokietija-terorizmo.htm>
191. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-jk-sprendimas-trauktis-is-es-neatsaukiamas.htm>
192. <http://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/a-merkel-ir-f-hollande-as-reikia-pratesti-sankcijas-rusijai.htm>
193. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/vokietijoje-daugeja-a-merkel-pabegeliu-politikos-kritiku.htm>
194. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/dauguma-vokieciu-nepritaria-a-merkel-del-pabegeliu-krizes.htm>
195. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/ispuoliu-isvarginti-vokieciai-vis-maziau-palaiko-a-merkel.htm>
196. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-jk-sprendimas-trauktis-is-es-neatsaukiamas.htm>
197. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/a-merkel-populiarumas-zemiausias-per-penkerius-metus.htm>
198. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/vokietijos-zemes-rinkimuose-desinieji-nurunge-a-merkel-partija.htm>
199. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-migrantu-situacija-vokietijoje-daug-kartu-geresne.htm>
200. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/berlyne-a-merkel-patyre-skaudu-pralaimėjima.htm>
201. <http://pasaulis.lrytas.lt/europa/a-merkel-dresdene-pasitiko-pikti-protestuotojai.htm>
202. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/kodel-ukraina-baiminasi-d-trumpo.htm>
203. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/metai-nuo-rusijos-veiksmu-sirijoje-pradzios-ka-pasieke-maskva.htm>
204. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/is-naujo-klijuoja-santykius-turkijoje-susitiko-v-putinas-ir-r-t-erdoganas.htm>
205. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusijos-ir-turkijos-lyderiai-pazadejo-stiprinti-karinius-rysius.htm>
206. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/gincas-del-sirijos-priverte-v-putina-atideti-vizita-i-prancuzija.htm>

207. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusijos-ir-turkijos-flirtas-rimtas-pavojaus-signalas-vakarams.htm>
208. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/turkija-vel-sildosi-maskvos-glebyje.htm>
209. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-vel-kapojasi-su-prancuzija-kaltina-padeties-astrinimu.htm>
210. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-atsake-i-kaltinimus-rusijai-del-karo-nusikaltimu-sirijoje.htm>
211. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/v-putinas-pasirase-susitarima-su-sirijakariai-bus-dislokuoti-neribotam-laikui.htm>
212. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/brics-virsuniu-susitikime-v-putinas-gaivino-dustancia-rusijos-ekonomika.htm>
213. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-su-irako-ir-turkijos-vadovais-aptare-mosulomusi.htm>
214. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/rusija-apkaltino-belgija-uzmusus-sesis-civilius-alepe.htm>
215. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/rusija-prakalbo-apie-karines-bazes-toliuz-salies-ribu.htm>
216. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/nieko-stebuklingo-vieningoji-rusija-laimi-parlamento-rinkimus.htm>
217. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/putinas-dziaugiasi-triuskinancia-pergale-rusijos-parlamento-rinkimuose.htm>
218. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/kas-laukia-vladimiro-putino-rezimo-po-valstybes-dumos-rinkimu.htm>
219. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusijos-sociologas-padetis-salyje-tokia-kadmoliugai-svarbesni-nei-rinkimai.htm>
220. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/s-gabrielis-kremlius-siekia-jav-bendradarbiavimo-sirijoje.htm>
221. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putino-sprendimas-gali-supykdyti-jav.htm>
222. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/maskvos-ambicijos-eme-priminti-saltaji-kara.htm>
223. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-atsake-i-kaltinimus-rusijai-del-karonusikaltimu-sirijoje.htm>
224. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusijai-nebeuztenka-pinigu-lepinti-kariskius.htm>

225. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/g-kasparovas-ikando-v-putinui-atskleide-tiesa-apie-rinkimus.htm>
226. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/m-chodorkovskis-iesko-pamainos-v-putinui.htm>
227. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/v-putinas-pareiske-ka-mano-apie-paliaubu-sirijoje-susitarima-itampa-vel-auga.htm>
228. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/v-putinas-nori-uzbaigti-kara-ukrainoje-bet-tik-pagal-rusijos-salygas.htm>
229. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/buves-kgb-agentas-jei-tai-pasitvirtintu-kiltu-rusijos-ir-jav-karas.htm>
230. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-maskva-neketina-nutraukti-santykiu-sukijeju.htm>
231. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/r-t-erdoganas-ir-v-putinas-susitare-del-pagalbos-sirijai.htm>
232. <http://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/krymas-kilpa-po-kaklu-rusijos-ekonomikai.htm>
233. <http://verslas.lrytas.lt/energetika/v-putinas-lenkia-galva-pries-sumanyma-isaldyti-naftos-gavyba.htm>
234. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-pasisake-del-krymo-diskusija-baigta.htm>
235. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/v-putinas-nera-tikras-ar-vel-nori-buti-prezidentu.htm>
236. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-neketiname-naudoti-branduolinio-ginklo-pries-kaimynes.htm>
237. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-prabilo-apie-galima-savo-ipedini-es-sankcijas-ir-jav.htm>
238. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/v-putinas-ismegino-vakaru-ryzta-testi-sankcijas-rusijai.htm>
239. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusai-atsake-kodel-taip-myli-vladimira-putina.htm>
240. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/rusijos-ir-britanijos-lyderiai-susitiks-artimiausioje-ateityje.htm>
241. <http://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/v-putinas-uzsimojo-stiprinti-sauguma-kryme.htm>
242. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/kol-vakarai-snaude-rusija-slapta-mobilizavo-100-tukst-kariu-20160812070122.htm>
243. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/v-putinas-itampa-ukrainoje-panaudojo-rusijos-naudai.htm>

244. <http://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/sankt-peterburgo-forume-v-putinas-ketina-siulyti-es-susitaikyti.htm>
245. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-izvelgia-naujo-saltojo-karo-gresme.htm>
246. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-latvijos-demografine-padeti-vadina-katastrofiska.htm>
247. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/europa-sukresta-o-kremlius-siandien-svencia.htm>
248. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-prabilo-apie-istorini-britu-sprendima.htm>
249. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-tikisi-kad-jav-ir-rusijos-santykiai-normalizuosis.htm>
250. <http://pasaulis.lrytas.lt/konfliktai-ir-saugumas/v-putinas-ragina-b-obama-bendradarbiauti-sirijoje.htm>
251. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-praso-vokietijos-ir-prancuzijos-paramos-del-ukrainos.htm>
252. <http://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/v-putinas-nervinasi-rusijos-finansiniai-rezervai-tirpsta-akyse.htm>
253. <http://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/v-putinas-pasisake-apie-naujaja-britu-premjere-th-may.htm>